

URADNI VESTNIK

GORENJSKE

LETO I.

V KRANJU, DNE 19. FEBRUARJA 1964

STEVILKA 4

VSEBINA

PREDPISI OBČINSKIH SKUPŠČIN

OBČINA KRANJ

29. Družbeni plan občine za leto 1964
30. Odlok o proračunu občine Kranj za leto 1964

DELOVNE ORGANIZACIJE

7. Razpis nadomestnih volitev v skupščino Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev za območje občine Kranj, Sk. Loka in Trzič

Predpisi občinskih skupščin

Občina Kranj

29/

Na podlagi 93. čl. ustave SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 10-90/63) je skupščina občine Kranj na skupni seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 30. januarja 1964 sprejela

DRUŽBENI PLAN OBČINE KRANJ ZA LETO 1964

I. DEL

OCENA GOSPODARSKIH IN DRUŽBENIH DOGAJANJ V LETU 1963

1. GOSPODARSTVO

Gospodarjenje v letu 1963 je ocenjeno na podlagi delitve celotnega dohodka po 9-mesečnih obračunih gospodarskih organizacij, po mesečnih pokazateljih o količinski proizvodnji, izvozu, investicijah, gibanju zaposlenih in osebnih dohodkov ter produktivnosti. Ocena je spričo enakomernih gospodarskih gibanj v letu 1963 zelo realna, kar nam dokazuje že ugotovljena realizacija finančnega obsega proizvodnje in izvoza v industriji.

V primerjavi z letom 1962 in planom 1963 je bil po oceni za leto 1963 dosežen po gospodarskih panogah naslednji družbeni bruto-proizvod:

Panoga	Realizacija 1962	Ocena 1963	Indeks	
			Ocena 63 real. 62	real. 63
Industrija	37.461.138	43.680.436	116,6	
Kmetijstvo	2.317.761	2.059.513	88,9	
Gozdarstvo	382.785	531.970	139,0	
Gradbeništvo	2.199.247	2.795.000	127,1	
Promet in zveze	1.206.487	1.675.500	138,9	
Trgovina	1.921.149	2.080.571	108,3	
Gostinstvo	790.377	918.804	116,2	
DUR in restavr.	360.206	404.006	112,2	
Obrt	2.708.604	3.021.958	111,6	
Komunalna podj.	529.973	673.672	127,1	
Tuja podjetja	2.449.396	4.671.561	190,7	
Družbeni sektor	52.327.123	62.512.991	119,5	
Zasebni sektor	4.163.000	4.100.000	98,5	

CELOTNO

GOSPODARSTVO 56.490.123 66.612.991 117,9

Planska predvidevanja o realizaciji bruto-proizvoda v letu 1963 bodo dosežena, v nekaterih panogah pa celo presežena.

To je toliko bolj pomembno, ker je pravilno ocenjena realizacija za leto 1963 pogoj za realno planiranje v letu 1964. Na precejšen porast bruto-proizvoda v letu 1963 so nedvomno vplivali napori delovnih kolektivov in samoupravni organi v podjetjih, ki so preko vsega leta izvajali določene ukrepe, zlasti za modernizacijo tehnoloških postopkov, racionalnejšo uporabo delovnega časa in za večje izkoriščanje delovnih naprav (uvajanje več izmen). Na tak porast pa je vplivalo tudi aktiviranje novih investicij, ustalitev dinamike zaposlovanja in boljša preskrba z reprodukcijskim materialom.

a) Prej navedene ugotovitve veljajo še posebej pa panogo industrije, kjer je bila tudi dinamika porasta količinske proizvodnje iznad planskih pričakovanj.

Količinska proizvodnja v letu 1963 se je v primerjavi s planom za leto 1963 in realizacijo za leto 1962 gibala v naslednjih stopnjah:

Izvoz v letu 1962 in 1963

Podjetja	Realizacija 1962	Realizacija 1963	Plan 1963	Indeks	
				real. 63 real. 62	real. 63 plan 63
Iskra — obrat Kranj	722.291	1.045.240	1.314.700	144,7	79,5
LIK	93.662	165.208	206.600	176,4	80,0
Tekstilindus	1.620.111	1.674.979	1.800.000	103,4	93,1
IBI	97.938	445.257	230.000	454,6	193,6
Standard	43.909	181.072	50.000	412,4	362,1
Planika	446.878	1.134.716	500.000	253,9	226,9
Tov. gum. izd. Sava	435.747	536.901	520.000	123,2	103,3
Oljarica	120.170	251.104	106.000	209,0	236,9
SKUPAJ	3.580.706	5.434.477	4.727.300	151,8	115,0

b) V gospodarstvu občine, kjer predstavlja industrija 70 odstotkov udeležbe v družbenem bruto-proizvodu, v strukturi prebivalstva pa je kmečko udeleženo le z 12,5 odstotka, je nujno treba pospeševati razvoj družbene kmetijske proizvodnje. Kmečko prebivalstvo se bo v nadaljnjih 7 letih po predvidevanjih zmanjšalo še za 3-5%, zato je bila torej tudi v preteklem letu osnovna značilnost razvoja družbenega sektorja

Podjetje	Indeks	
	real. 1963 real. 1962	real. 1963 plan 1963
Elektro - obrat Elektrarna	103,3	110,8
Kovinar	129,8	113,9
Iskra - obrat Kranj	113,2	101,2
Exoterm	151,0	115,9
Kranjske opekarne	106,9	91,7
Lesna industrija	130,4	121,9
Tekstilindus	107,4	101,1
IBI	128,0	114,9
Standard	116,0	108,5
Planika	106,3	103,5
Tovarna gumijevih izdelkov Sava	118,9	109,4
Oljarica	160,4	142,5
Gorenjski tisk	111,6	109,9
Skupaj	115,1	105,7

Ugodne ugotovitve veljajo tudi glede izvoza, saj so industrijska podjetja v preteklem letu realizirala planske zadolžitve s 115 odstotki. V celoti je izvozna kvota presežena. Podjetja Planika, IBI, Standard in Oljarica so plan izvoza znatno presežila. Izvoznih zadolžitvev pa niso realizirala podjetja Iskra, LIK in Tekstilindus.

Realizacija izvoza podjetja Iskra ni bila dosežena predvsem zaradi premajhnih proizvodnih kapacitet za telefonske centrale in releje. Posredno pa vpliva na izvoz tudi pomanjkanje določenega reprodukcijskega materiala. Razen navedenih vzrokov pa je podjetje posvečalo premalo pažnje raziskavi zunanjih tržišč.

Glavni vzrok za neizpolnitev planskih nalog pri podjetju LIK je v pomanjkanju ustrezne hlodovine za izvoz žaganega lesa in v neodpoklicu že pripravljenih količin drobnega pohištva.

Ceprav je imelo podjetje Tekstilindus sklenjene pogodbe za celotni planirani izvoz, ni moglo realizirati izvoza v predvideni višini zaradi razveljavitve pogodb po kupcih v Iraku in ker niso bile izdobljene vse pogodbene količine za IV. kvartal v Grčijo, Nemčijo in Maroko, ker kupci niso odprli akredativov.

kmetijske proizvodnje v pridobivanju novih zemljišč in v znatnih investicijskih vlaganjih za izgradnjo predvsem živinorejskih in za rekonstrukcijo pridelovalnih obratov. Tako so kmetijske gospodarske organizacije pridobile nadaljnjih 797 ha zemljišč in razpolagajo s 1320 ha obdelovalnih zemljišč. Največ investicij je bilo vloženih za izgradnjo dveh farm za 800 krav v Zabnici in Cerkljah ter za izgradnjo farme bekonov v

Hrastju, ki bo imela kapaciteto 10.000 bekonov letno. Za te investicije je bilo porabljenih 650 milijonov din, za rekonstrukcijo mlekarne, ki bo mleko vstekljeničevala, pa je bilo vloženi 206 milijonov din. Nadaljnja značilnost za kmetijsko družbeno proizvodnjo je znatno povečanje njene obsega in donosov. Pridelki semenskega krompirja so bili večji od pridelkov v zasebnem sektorju za okoli 40%, pri žitih za okoli 35 odstotkov, medtem ko so znašali tržni viški v družbenem sektorju okoli 32,5%. V preteklem letu je bilo pridelanega 30.857 ton krompirja, od tega 4739 ton v družbenem sektorju, 2713 ton žit, od tega 234 ton v družbenem sektorju in 14.009.000 litrov mleka, od tega 1.596.000 litrov v družbenem sektorju. V preteklem letu je bilo stanje goveje živine 11.230 kom, od tega v družbenem sektorju 1176 kom. Končno so se v letu 1963 tudi kmetijske zadruge v celoti preusmerile v kmetijsko proizvodnjo s tem, ko so odale gospodarjenje z zasebnimi gozdovi GG Kranj. V preteklem letu so prav zaradi konsolidacije in povečanja družbene kmetijske proizvodnje dozorili pogoji za formiranje kmetijsko-živilskega kombinata, ki vključuje Kmetijsko gospodarstvo, Klavnico, Mlekarstvo in Oljarnico; s tem pa je podana ekonomska in tehnološka povezava med kmetijsko in predelovalno proizvodnjo.

c) Pri izvrševanju plana gozdarstva so že v začetku leta 1963 nastopile objektivne težave. Vremenske nepravilnosti so zlasti v višinskih predelih omogočale učinkovito delo v I. polletju le 2-3 mesece. Izpad je bilo potrebno nadoknaditi z večjim številom zaposlenih v II. polletju, tako da je bil plan sečnje skupaj 68.323 m³, od tega 50.268 kub. metrov iglavcev in 18.055 kub. metrov listavcev izvršen. Plan pogozdovanja in spopolnjevanja 22.30 ha je bil v celoti izvršen, pri spopolnjevanju celo presežen. Prav tako so bila izvedena vsa predvidena dela za nego gozdov. Zaradi boljšega gospodarjenja z gozdovi je bil v preteklem letu izvršen prenos gospodarjenja z gozdovi v državljanski lastnini od kmetijskih zadrug na GG Kranj, tako da sedaj z vsemi gozdovi na območju občine Kranj ne glede na lastništvo gospodarji GG Kranj, razen z gozdovi s posebnim namenom v skupni izmeri 793 ha. Za gospodarjenje z gozdovi državljanske lastnine se je Gozdno gospodarstvo okrepilo s strokovnimi kadri od kmetijskih zadrug in z osnovnimi sredstvi, ki so služila gozdni proizvodnji. Gozdno gospodarstvo je za uspešno gospodarjenje z vsemi gozdovi formiralo v okviru občine gozdni obrat v Predvoru s proizvodnimi okolišči.

č) Za gradbeništvo je značilen velik porast gradbene dejavnosti. Kljub temu pa se v gradbeništvu zaradi pomanjkanja gradbenih kapacitet niso izvajala dela do postavljenih rokov. Rokj so bili prekoračeni predvsem zaradi pomanjkanja obrtniških kapacitet. Precejšnje oviro gradbene dejavnosti pa je treba iskati tudi v nepripravljenih zazidalnih načrtih, kar je v določeni meri ovira za delo projektantskih organizacij. Normalen potek gradbenih del je oviralo tudi spreminjanje in dopolnjevanje projektov, kar je povzročilo nepredvideno povišanje cen objektom. Sicer pa so se v letošnjem letu cene v gradbeništvu povečale za okoli 10%.

d) Na področju prometa pomeni preteklo leto prelomnico z dograditvijo I. faze letališča Brnik in s pripravami za elektrifikacijo gorenjske železniške proge. Za modernizacijo prometa in zvez pa je mnogo storilo tudi PTT podjetje s tem, da je dogradilo poslovne prostore pošte Kranj, postavilo visoko frekvenčni sistem KTZ za povezavo Kranj-Bled in Kranj-Brnik. V gradnji je tudi poslopje za avtomatsko telefonsko centralo. Poslovna enota »Gorenjska«, ki je nastala s pripojitvijo podjetja »Avtocenter« Kranj k podjetju »SAP« Ljubljana, pa je uvedla mestni promet v Kranju s povezavo najbližje okolice.

e) V trgovini je blagovni promet znatno narastel, v primerjavi z letom 1962 kar za 11,6%. Na porast prometa je delno vplivalo povečanje števila prebivalstva za 2,5%, porast cen, delno pa tudi večja potrošnja blaga. Porast bruto proizvoda je znatno večji kot porast blagovnega prometa. To zvišanje pa ne gre na račun zvišanja marže temveč na račun interne

realizacije trgovine na veliko, ki je v letošnjem letu poslovala z večjim številom prodajal; te so v preteklem letu poslovale kot samostojne trgovine. Tudi v letu 1963 trgovina ni mogla v celoti zajeti odliva kupne moči prebivalstva zaradi pomanjkanja prodajnih kapacitet, nezadostnega asortimana in premalo specializiranih trgovin.

f) Turistični promet je v letu 1963 porastel za 18,6%, kar je znatno nad planskimi pričakovanji, po katerih naj bi se število gostov povečalo za 7,9%. Zanimivo je, da gre povečanje prometa v letošnjem letu v večji meri na račun domačega turizma. Delno pa je porastel tudi inozemski turistični promet. Prav tako je bil prekoračen plan nočitev; te so porastle za 24,7%, v večji meri na račun tujih gostov. V primerjavi s porastom nočitev sicer ni sorazmerno porastla povprečna doba bivanja, vendar pa je leta v primerjavi z letom 1962, ko je znašala 3,0 dni, porastla na 3,2 dni, kar kaže vendarle na težnjo naraščanja stacionarnega turizma.

g) Celoten promet gostinstva je v letu 1963 v primerjavi z letom 1962 porastel za 10%; s tem so planska predvidevanja prekoračena za 3%. V družbenem sektorju gostinstva, kjer so zajeti DUR, planinski in počitniški domovi, se je procent pri prometu povečal za 12,4 medtem ko se je v zasebnem sektorju gostinstva promet zmanjšal za 4,9%. Količinsko je promet v gostinstvu upadel pri vinu in pivu, medtem ko je pri žganih pijačah porastel; izredno se je dvignil količinski promet brezalkoholnih pijač, tako da je nesorazmerno porast vrednostnega prometa v določeni meri posledica višjih cen vseh gostinskih storitev, ki so se v povprečju povečale za okoli 8%. Za razvoj družbenega sektorja gostinstva v letu 1963 je značilno, da niso bile realizirane zlasti predvidene večje investicije, ki bi lahko bistveno vplivale na promet v gostinstvu in turizmu.

h) Vrednostni obseg obrtne dejavnosti je porastel v letošnjem letu za 11,6%. S tem so bila planska predvidevanja presežena za 5,4%. Tak porast je deloma posledica višjih cen, ki so v tej panogi letos porastle za cca 9%. Za razvoj obrti v letu 1963 je pomembno, da so se preko vsega leta razčiščevali programi obrtnih organizacij in da se je v tem letu formiral namenski vir za kreditiranje obrtne dejavnosti. Smatramo, da je s tem podana dokaj realna osnova za plan razvoja obrti v letu 1964 in tudi v naslednjih letih.

Poudariti je treba, da se je v letu 1963 znatno zmanjšalo število odglasitev zasebnih obrtnih delavnic.

i) Dinamika zaposlovanja se je v letu 1963 ustalila tako, da ni bila dosežena niti stopnja porasta, predvidena po družbenem planu. V družbenem sektorju gospodarstva je bil porast zaposlenih 2,0%, medtem ko je bil po družbenem planu predviden za 2,9%. Moramo pa poudariti, da tako nizek porast zaposlenih ni le rezultat ustalitve dinamike zaposlovanja, temveč tudi avtomatizacije proizvodnje, kar se posebej zaostruje pomanjkanje strokovnih kadrov.

Osebnih dohodki so v družbenem sektorju gospodarstva porastli po stopnji predvideni v družbenem planu, ki je predvidel zvišanje za cca 15%. S tem je bilo doseženo povečanje realnih osebnih dohodkov, predvidenih po družbenem planu za 6-7%, ob povprečnem porastu življenjskih stroškov za cca 8%.

Napori delovnih kolektivov in samoupravnih organov delovnih organizacij, stalno spremlja-

nje proizvodnih rezultatov, takojšnje ukrepanje za zagotovitev enakomerne proizvodnje in uvažanje sodobnejših tehnoloških procesov so zagotovili pogoje za znatno višji porast produktivnosti dela, kot je bil predviden po družbenem planu za leto 1963. Po družbenem planu je bilo predvideno, da bo produktivnost v panogi industrije porastla za 7,7%. Izhajajoč iz realizacije fizičnega porasta proizvodnje za 15,1% in porasta zaposlenih za 1,9% je porastla produktivnost za cca 12,9%.

j) Za investicijsko potrošnjo je značilno, da je bilo v letu 1963 v gospodarske investicije vloženi din 4.641.000.000. Največ se je vložilo v industrijo, pretežno v strojno opremo. V kmetijstvu je bilo vloženi za 1.048 milijonov investicij in sicer za nakup zemlje, rekonstrukcijo mlekarne, dopolnitev osnovne črede in kmetijskih strojev, medtem ko objekti za farme še niso dograjeni, razen delno farma bekonov v Hrastju.

V gozdarstvu je bilo v letu 1963 vloženi 83 milijonov din investicij. V gradbeništvu je bilo za nabavo strojev, tovornih avtomobilov in gradbenih orodij 151 milijonov investicij, v prometu in zvezah 557 milijonov, pretežno za mehanizacijo cestnega podjetja, 45 milijonov za gradbene objekte. V trgovino je bilo vloženi 424 milijonov investicij, predvsem za modernizacijo trgovskih lokalov in novogradnje potrošniških centrov. V gostinstvo je bilo investiranih 71 milijonov. V obrt in komunalna podjetja je bilo vloženi 327 milijonov investicij. Po družbenem planu za leto 1963 je bilo predvidenih investicijskih vlaganj v gospodarske panoge za 5,8 milijarde, vendar pri tem ni bilo mišljeno, da bodo predvidene investicije že aktivirane v celoti v letu 1963, čeprav je za samo proizvodnjo in nadaljnja vlaganja v gospodarske, še bolj pa v negospodarske investicije prav to edino merilo. Zato ob tej oceni dajemo tudi realizacijo investicijske potrošnje v gospodarstvo po aktiviranih investicijah predvsem zato, da bomo realneje presojali vlaganje v negospodarske investicije in določali razmerja aktiviranim gospodarskim investicijam do negospodarskih. Iz tega dejansko lahko zaključujemo, da je bil dosedanj proporc (planirani) med gospodarskimi in negospodarskimi investicijami navidezno v korist gospodarskih investicij.

Investicije gospodarskih organizacij v osnovna sredstva, aktivirana v letih 1962, in ocena aktiviranih investicij za leto 1963 so naslednje:

Panoga	Realizac. 1962	Ocena 1963	v 000 din	
			Ocena 62 real. 62	Ocena 63
Industrija	2.184.708	2.055.595	94,1	
Kmetijstvo	297.339	692.103	232,8	
Gozdarstvo	73.150	10.178	13,9	
Gradbeništvo	95.742	118.257	123,5	
Promet in zveze	148.844	288.759	194,0	
Trgovina	106.593	200.737	188,3	
Gostinstvo	51.667	22.828	44,2	
Obrt	262.294	102.959	39,3	
Komunalna podjetja	56.950	83.969	147,4	
		3.575.385		

V negospodarske investicije je bilo vloženi po oceni 3.613 milijonov; prevladovala so investicije v stanovanjsko izgradnjo. Negospodarske investicije predstavljajo v razmerju do aktiviranih gospodarskih cca 50% skupnih investicij. Negospodarske investicije po realizaciji 1963 in po oceni za leto 1963:

	v milijonih din				
	Realizacija 1962	Struktura %	Ocena 1963	Struktura %	Indeks ocena 63 real. 62
Stanovanjska gradnja	1.340	62,50	1.747	48,35	130,4
Komunalna dejavnost	465	21,68	1.025	28,37	220,4
Socialno-zdravstvena dejav.	164	7,65	494	13,67	301,2
Kulturno-prosvetna dejavnost in telesna vzgoja	87	4,05	148	4,10	170,1
Solstvo	88	4,12	199	5,51	226,1
SKUPAJ	2.144	100	3.613	100	163,5

2. KOMUNALNA IN STANOVANJSKA GRADNJA

a) Z družbenim planom za leto 1963 je bilo predvideno, da bo za vzdrževanje komunalnih objektov in nove investicije za komunalne objekte porabljenih 908.991.000 din, po rebalansu plana komunalnih del oz. negospodarskih investicij, ki ga je odobrila skupščina občine, pa je bila vsota povečana na 1.006.192.000 din. Podatki kažejo, da je bilo izvršeno za nekaj manj kakor za milijardo din del na tem področju. Poleg tega je bilo za Tp 110/35 kv, 20 na Polici porabljenih preko 150 milijonov din in znatna sredstva za izgradnjo letališča, avto ceste in za rekonstrukcijo železniške proge.

Vložena sredstva so pripomogla k izboljšanju življenjskih pogojev, saj je več naselij dobilo pitno vodo, modernizirane so bile ceste, narejene izboljšave na področju elektrifikacije itd.

Komunalna podjetja so se prizadevala realizirati postavljene naloge, kljub nekaterim objektivnim težavam: pomanjkanje delavcev, gradbenega in instalacijskega materiala itd. Uspehi bi bili lahko večji, če bi imeli pravočasno pripravljeno tehnično dokumentacijo za izvajanje del.

V letu 1963 so se močno povečali izdatki za vzdrževanje cest IV. reda in komunalnih naprav v mestu. Huda zima 1962/63 je povzročila precejšnje škode na objektih.

Povečana sredstva, odobrena v letu 1963 za dejavnost krajevnih skupnosti so ugodno vplivala na vzdrževanje komunalnih naprav na območju krajevnih skupnosti. Izvršena je bila vrsta del in manjših asanacij.

b) Na področju stanovanjske gradnje in pri reševanju stanovanjskih problemov v letu 1963 nismo dosegli predvidenih uspehov. Neskladnost med razpoložljivimi stanovanji in potrebami po stanovanjih ni mogla biti v večji meri odpravljena, ker ni bilo na razpolago predvidenega števila stanovanj in ker je bil priliv zaposlenih iz drugih območij prevelik.

Z družbenim planom občine za leto 1963 določene naloge, ki so imele namen pospešiti reševanje stanovanjskega problema, niso bile v celoti izpolnjene. Občutno je v zaostanku gradbena operativna. V letu 1963 še niso bila zgrajena stanovanja, za katera je občina sklenila predpogodbo že v letu 1962. To so stanovanja, namenjena predvsem za borce NOV, in za reševanje nekaterih drugih stanovanjskih problemov.

Z družbenim planom občine je bilo določeno, da bo stanovanjski sklad občine pričel gradnjo 100 stanovanj za oddajo za potrebe občanov, katerim je stanovanje dolžna zagotoviti občina, in za borce NOB. Od predvidenih 100 stanovanj je 64 v gradnji, gradnja nadaljnjih 36 pa se pripravlja.

Kljub temu pa stanovanjski problem za večino občanov, ki nimajo primerne stanovanja še ne bo rešen. Treba bo zagotoviti ceneno stanovanjsko gradnjo, da bi stanarina ustrezala dohodkom občanov.

Pri prodaji stanovanj v letu 1963 je bila upoštevana smernica družbenega plana, da se interesentom iz terciarnih dejavnosti prodajajo stanovanja z nižjo lastno soudeležbo. Zahtevki so bili pokriti s cca 80%, bili pa bi v celoti, če ne bi bilo iz prodaje izločenih 100 stanovanj. Z nižjo soudeležbo je bilo prodanih v letu 1963 66 stanovanj, poleg tega pa je bilo odobreno posojilo z nižjo udeležbo za leto 1964. Zdravstvenemu domu 70 milijonov, in šolam 75 milijonov.

Realizacija plana izgradnje stanovanj v letu 1963 je sledeča:

	Plan	Realizacija	%
družbena	322	236	73
zadružna	51	31	60
zasebna	120	140	116
skupaj	493	407	82,5

Poleg 407 stanovanj, od tega 236 v družbeni lasti, je bila zgrajena še 101 samska soba (Sava, Projekt). Glede na sklenjene pogodbe bi moralo biti zgrajenih še nadaljnjih 145 stanovanj v družbeni lasti, tako da bi bilo lahko zgrajenih 381 stanovanj v družbeni lasti, ali 59 več, kakor je bilo predvideno z družbenim planom.

V gradnji je ostalo 512 stanovanj in 156 samskih sob v družbeni lasti, od tega:

352 stanovanj in 156 sob od II. do V. gradbene faze,

160 stanovanj od I. do II. gradbene faze.

c) V družbenem planu za leto 1963 je bila močno poudarjena skrb za urbanistično programiranje, da bi odpravili stihijo, ki je vladala pri gradnji naselij. Z izvajanjem nalog, določenih v družbenem planu, je bila podana osnova za urbanistično programiranje. Zagotovljena je bila izdelava urbanističnega programa za mesto Kranj in v ta namen sklenjena pogodba s Projektivnim podjetjem. Občinska skupščina je že razpravljala o nekaterih materialih, ki so osnova za nadaljnje oblikovanje programa. Kot prva je bila izdelana analiza gradbenih okolišev. S sklepom o vplivnih območjih občine Kranj, ki ga je sprejela skupščina, so bila določena naselja, za katera je treba izdelati urbanistične programe. Nadaljnja faza urbanističnega programa je bila izdelava sheme prometne mreže v Kranju in zavarovanje oz. namenska izraba površin na mestnem območju. O vseh navedenih vprašanjih je razpravljala občinska skupščina.

Vzporedno z izdelavo urbanističnega programa pa je bilo treba pripravljati ureditvene načrte za posamezna območja. Izdelan je ureditveni načrt za severni del mesta Kranja. Na določenem kompleksu bo predvidoma zgrajenih cca 1.200 stanovanj. Posebna skrb je posvečena izdelavi projektov za komunalne naprave in njih izvedbo. Zagotoviti moramo vzporedno gradnjo komunalnih objektov ter predvsem koordinacijo pri izvajanju del.

Izdelan je zazidalni načrt za območje Čirčiče in projekti komunalnih naprav. Na tem predelu bodo zagotovljene površine predvsem za individualno gradnjo.

Ureditveni načrt za območje od savskega mostu do Zarice je v izdelavi.

Izdelanih je bilo še nekaj zazidalnih načrtov in skic, na osnovi katerih so se izdajala dovoljenja za uporabo zemljišč in s tem zagotovila smotrnejša izraba zemljišč in ustrezen izgled bodočih naselij.

Praksa je pokazala, da ni mogoče v vseh primerih vztrajati, da je možno dodeliti največ 400 m² zemljišča za individualno gradnjo. V nekaterih primerih je bila zato neprimerna gostota. To naj velja le kot načelo. Z urbanističnim planiranjem in ureditvenimi načrti je treba zagotoviti ustrezen izgled in primerne površine.

Za izdelavo urbanističnih programov za območja, določena s sklepom o vplivnih območjih občine, je bil v razpravi s predstavniki krajevnih skupnosti določen obseg novih zazidalnih okolišev. Zahteve po individualni gradnji in po določitvi zemljišč za ta namen, se še vedno stopnjujejo. Individualno stanovanjsko gradnjo pa ni mogoče dopuščati na kompleksih, ki niso urbanistično urejeni, kar velja tako za mestno območje, kakor za podeželska naselja.

3. DRUŽBENE SLUŽBE

a) Namen družbenega plana za leto 1963 na področju šolstva je bil pospešiti proces šolske reforme s tem, da se omogočijo šolam boljši materialni in kadrovski pogoji za uspešnejše in kvalitetnejše delo.

Takoj v začetku leta je bila izvršena reorganizacija mreže osnovnih šol, po kateri je formiranih 10 popolnih osemletk, ki vključujejo tudi podružnične šole (10); kot nepopolne osnovne šole pa je v občini ostalo še 7 šol ter posebna osnovna šola. Vse osnovne šole so po stanju v začetku šolskega leta 1963/64 v 264 oddelkih vključevale 7.349 učencev. Ze kmaču po izvedbi reorganizacije šolske mreže pa se kaže potreba po korekturah in to predvsem zaradi upoštevanja potreb po varstvu šolskih otrok, prehoda na eno izmeno in pol, na bodočo spremembo šolskih okolišev pa bodo vplivale tudi novogradnje šolskih poslopj in spremembe v avtobusnih zvezah, ki zagotavljajo prevoz učencev v šole.

Reorganizacija mreže je prinesla s seboj tudi vprašanje, kako določiti notranjo organizacijo združenih šol. Tu so se že v letu 1963 razčiščevala vprašanja vloge skupnega šolskega odbora, delovnega kolektiva ter upravitelja centralne šole; vsa ta vprašanja bodo morali dokončno urediti statuti šol v tekočem letu.

Da bi se izboljšalo delo organov družbenega upravljanja je zavod za prosvetno pedagoško službo s sodelovanjem delavske univerze organiziral več seminarjev za člane šolskih odborov.

Posebno osnovno šolo v tekočem šolskem letu obiskuje 81 učencev — logopedski oddelek pa 33. Šola je jeseni 1963 odprla na novo 7. razred, ima pa težave zaradi pomanjkanja prostorov za praktični pouk. Ob koncu leta je bila izdelana posebna analiza stanja in perspektivni program posebnega šolstva za vso Gorenjsko.

V letu 1963 je bila priznana gimnaziji verifikacija, vendar pa ji bo v prihodnje kljub temu še treba zagotoviti nadaljnja sredstva za dokončno notranjo ureditev delavnic in kabinet-skih učilnic.

Na področju strokovnega šolstva mreža strokovnih šol še ni bila dokončno izdelana, ker še ni čvrste analize kadrovskih potreb v industriji oziroma v drugih panogah in ker tudi še nista izdelana okrajni republiški načrt razvoja strokovnega šolstva. Višja kadrovska šola je bila v letu 1963 tudi formalno priznana po zakonu o visokem šolstvu kot zavod, ki daje višjo strokovno izobrazbo, izboljšali pa so se tudi pogoji poslovanja s tem, da je dobila poslovne prostore v Prešernovi ulici. Tehnična srednja šola elektro strojne stroke je bila vključena v šolski center Iskra, za kar je občinska skupščina prevzela obveznost finančne soudeležbe pri nadzidu šolskega poslopja. Zaradi izvajanja strožjih predpisov za zagotovitev varnosti proti potresom pa je sedaj ugotovljeno, da nadzidava objekta ni racionalna ter podjetje Iskra predlaga, da se obveznosti občine za navedeno šolo prenesejo z novo pogodbo na novogradnjo.

Gospodarske organizacije so sodelovale pri izdelavi profilov kadrov, ki naj se šolajo na strokovnih šolah za potrebe gospodarstva, to delo pa bo treba nadaljevati še v letu 1964.

Zavod za prosvetno pedagoško službo je opravljal svoje delo v skladu s delovnim načrtom ter je v proučevanju in analiziranju problemov izdelal številne analize, organiziral družbeno-politično in strokovno izpopolnjevanje kadrov ter izvajal pedagoško posvetovanje na šolah. Strokovno zavod še ni v celoti zaseden, predvsem manjka svetovalca za matematiko in strokovno šolstvo.

Tudi delavska univerza je kljub začetnim in drugim organizacijskim težavam v glavnem izvršila svoj letni načrt ter je povečala dejavnost zlasti na področju ideološko-političnega, družbeno-ekonomskega in poljudno-znanstvenega izobraževanja, medtem ko je dejavnost strokovnega sektorja upadla.

Na področju financiranja šolstva je prišlo takoj v začetku leta 1963 do spremembe v tem smislu, da je nekatere strokovne šole prevzel v financiranje medobčinski sklad za financiranje strokovnega šolstva. Vse osnovne šole, gimnazije, ekonomsko-administrativni šolski center ter vzgojno-varstvene ustanove pa je še naprej financiral družbeni sklad za šolstvo občine. Ta je za leto 1963 sprejel nov pravilnik o kriterijih in normativih za zagotavljanje sredstev šolam, ki nedvomno predstavlja določen napredek v objektiviziranju meril. Kljub temu pa bo pravilnik v tekočem letu še treba izpopolniti, zlasti v tem smislu, da se stimulirajo šole tudi za doseganje boljših učnih uspehov in za izvajanje takozv. svobodnih dejavnosti, k čemur dosedaj še niso stimulirane.

V šolskem letu 1963/64 štipendira občina skupno 84 štipendistov, komisija za štipendiranje pa je na novo določila kriterije za dodeljevanje štipendij tako, da so ti odvisni od vrste šole in pa od letnika študija. V letu 1963 je bilo porabljeno za štipendije 8.690.000 din.

Spremenjeni so bili tudi kriteriji za dajanje olajšav za vožnje učencem in dijakom oz. študentom. Sprememba je bila predvsem v tem, da je prispevek občine za dijake oziroma za študente bolj diferenciran, kar pa je odvisno od povprečnega dohodka na družinskega člana družine prejemnika olajšave. V letu 1963 je bilo za vožne olajšave porabljeno 14.700.000 din.

V poslovanju šolskih mlečnih kuhinj je v letu 1963 prišlo do popolnega izpada mednarodne pomoči v živilih za šolsko leto 1963/64. Glede na to, da je večina šol še razpolagala z zaloga-mi živil, je le pri manjšem številu šol prišlo do

težav v zagotavljanju šolskih malic v dosedanjem obsegu. Posebna komisija je take primere obravnavala v okviru možnosti, ki so bile za šolske mlečne kuhinje zagotovljene v proračunu, izdelala pa je tudi izčrpno analizo stanja in možnosti za organizacijo šolskih malic za koledarsko leto 1964.

Gradnja šole v Senčurju se je tekom vsega leta 1963 nadaljevala, vendar pa poslopje še ni bilo dokončano ter bo gradnja zaključena šele v letu 1964. Tudi telovadnica šole Lucijan Seljak, za katero so bila sicer zagotovljena sredstva v skladu za šolstvo, se ni pričela graditi zaradi prepozne izdelave načrtov ter je bil na priporočilo skupščine pričetek del preložen na tekoče leto. Dogotovljena pa je stavba Centra za blagovni promet, katera je bila izročena namenu 29/11-1963.

b) Delo na področju kulture in prosvete je v glavnem potekalo v skladu z načeli družbenega plana. Tako je bil zaradi krepitve družbenega upravljanja na tem področju ustanovljen sklad za financiranje kulturno-prosvetne dejavnosti, ki je nedvomno že v prvem letu odigral pomembno vlogo pri reševanju materialnih vprašanj tega področja.

Na področju muzejske dejavnosti je takoj v začetku leta 1963 prišlo do združitve Mestnega muzeja in Muzeja revolucije, novemu muzeju pa sta bili dodeljeni v upravljanje dve stavbi ter je bil s tem izpolnjen osnovni pogoj za bodoče uspešno opravljanje dejavnosti. Muzej je organiziral številne razstave, izdelal okvirni program za ureditev Prešernovega spominskega muzeja in po programu odvijal arheološko dejavnost.

Tudi Zavod za spomeniško varstvo se je kadrovske okrepil ter vsaj na področju naše občine, katera je finančne obveznosti v celoti izpolnila, izvedel zastavljeni program.

Osnovna knjižnica je svojo nalogo izvršila, ponekod pa planska predvidevanja celo presešla. V letu 1963 je izposodila 210.779 knjig, revij in časopisov, imela 94.291 obiskovalcev, organizirala 31 razstav in 62 sestankov likovnega, 49 lutkovnega, 49 literarnega krožka ter 63 sestankov krožka angleškega jezika. Vse te krožke je obiskovalo 2.330 otrok. Knjižnica je bila v letu 1963 proglašena za matično knjižnico občine.

Svet Svobod in Prosvetnih društev je v letu 1963 prenašal težišče dejavnosti na krajevne skupnosti, katere je tudi že skušal zainteresirati za boljše vzdrževanje kulturnih domov. Izdelan je bil tudi plan adaptacij domov do leta 1970. Komisije za posamezna področja, ki jih je formiral Svet svobod, so delale po programu. Na novo je bilo ustanovljeno prosvetno društvo v Podblici, ki je prej delovalo kot aktiv. Svet je sodeloval tudi pri organizaciji mnogih prslav v občini ali izven nje.

Zaradi razvijanja in utrjevanja glasbene dejavnosti je bil ustanovljen simfonični orkester, izvedena pa je bila tudi revija mladinskih pevskih zborov in revija godb na pihala na Bledu.

Na področju gledališke dejavnosti ni bilo bistvenih sprememb. Prešernovo gledališče je izvedlo predvidene predstave, vršila so se tudi gostovanja poklicnih ustanov.

Ljudska tehnika je v okviru jugoslovanskih pionirskih iger in gorenjskega zleta organizirala več razstav, priredila številna tekmovanja ter izdelala analizo stanja tehnične vzgoje na osnovnih šolah v občini.

Gradnja poslopja za galerijo Dolinar se v letu 1963 še ni pričela, ker iz objektivnih razlogov ni bilo mogoče določiti lokacije za objekt.

c) Tudi na področju telesne kulture je v pričetku leta 1963 prišlo do spremembe v financiranju dejavnosti in je bil ustanovljen sklad za financiranje dejavnosti iz področij telesne kulture.

Občinska zveza za telesno kulturo združuje 24 telesnozgodnjih organizacij, občinski strelski odbor ter društvo rejcev golobov — pismošoš. V društvih je cca 2.500 aktivnih članov.

Pri razvoju vrhunškega športa v občini je bilo v letu 1963 opaziti stagnacijo. Nekaj vidnih uspehov je bilo zabeleženih na področju atletike, pri kegljanju, namiznem tenisu, tenisu in rokometu, pri smučanju pa je opaziti zadovoljujočo množičnost.

Na občinski praznik je bil slovesno odprt Centralni športni stadion, ki ga bo treba v prihodnjih letih še dograjevati. Odprto je bilo tudi zimsko kopalnišče.

Pri osnovnih šolah Cerklje, Goriče, Podbrezje, Predoslje, Duplje, Besnica, Stane Zagar, Podblica, Zalog, Zabnica in pri Tehniški tekstilni šoli v Kranju, so se urejala zasilna igrišča ter bo to akcijo treba nadaljevati pri drugih šolah še v prihodnjem letu.

Večjo pozornost bo možno posvečati preventivni telovadbi šolske mladine, odkar je Zdravstveni dom pridobil za ta namen potrebno dvorano v posloppju Reševalne postaje.

č) Naloge na področju zdravstvenega varstva so se na splošno reševale po načelih in smernicah družbenega plana. Posebno v drugem polletju 1963 je bilo uspešno medsebojno sodelovanje zdravstvenega centra, občinske skupščine in Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje in to zlasti pri spremljanju stanja sredstev za financiranje zdravstvenega varstva in pri vplivanju na realnejšo potrošnjo teh sredstev.

Ob ugotovitvi, da so med letom izdatki za zdravstveno varstvo presežili dohodke in da je bila očitna tendenca naraščanja izdatkov, so bili podzveti naslednji ukrepi:

— Vse gospodarske organizacije so bile pozvane, da poročajo kolektivom o situaciji in da vztrajno pojasnjujejo in vzgajajo kolektiv za znižanje stalaža bolnikov in nesreč pri delu;

— Komunalni zavod za socialno zavarovanje je opravil revizijo letnih pogodb in dosegel pri zdravstvenih zavodih znižanje cen zdravstvenih uslug.

Za razvoj zdravstvene službe je bilo v letu 1963 izvršeno sledeče:

Uvedene so bile nove metode zdravljenja tuberkuloze in drugih pljučnih obolenj ter razširjeno in izboljšano strokovno delo protituberkuloznega dispanzerja; izboljšana je bila higienska služba zaradi tesnejšega sodelovanja Zavoda za zdravstveno varstvo in sanitarne inšpekcije; zobozdravstvena služba je prešla vzporedno s splošno kurativo že na sistematsko zdravljenje zobovja šolskih otrok; rajonizirana je bila mliškogledniška služba tako, da so rajoni istovetni z območji stanovanjskih in krajevnih skupnosti.

Zdravstveni dom je dogradil poslopje Reševalne postaje, avtopark te postaje pa je bil izpopolnjen z nakupom 2 novih reševalnih avtomobilov. Za delo je bila usposobljena nova šolska zobna ambulanta na šoli Stane Zagar, v Cerkljah pa je bila adaptirana zdravstvena postaja. Občinska skupščina je sprejela pomembne sklepe, s katerimi je bilo omogočeno nadaljevati izgradnjo nove bolnišnice za ginekologijo in porodništvo, za katero se predvideva, da bo pričela poslovati že 1. maja 1964. Z udeležbo vseh gorenjskih občin je bilo dograjeno tudi otroško okrevališče v Novem gradu, ki je že sprejelo prve člane počitniških kolonij. Adaptirani so bili tudi novi prostori Obratne ambulante Tekstilindus v obratu Inteks. Adaptacija prostorov za lekarniško postajo v Stražišču je začeta, zaradi pomanjkanja gradbenih kapacitet pa postaja v letu 1963 še ni bila izročena svojemu namenu. Gradnja nove lekarne v Kranju se ni nadaljevala zaradi pomanjkanja sredstev, situacija na zgradbi samj pa je kratična zaradi tega, ker je ta premalo zavarovana proti vremenskim neprilikam. Zdravstveni dom je zaradi izboljšanja stanovanjskega vprašanja svojih delavcev najel kredit za zidanje bloka z 20 stanovanji.

d) Na področju socialnega varstva je bila naloga družbenega plana v organizacijski krepitvi strokovnih služb in v organizaciji objektov, ki naj nudijo družbeno pomoč družini ali posameznim občanom.

Center za socialno delo kot strokovna služba socialnega varstva je pričel opravljati svojo dejavnost že takoj v januarju 1963, vendar v prvem letu svojega poslovanja zaradi kadrovskih težav še ni mogel razviti vseh dejavnosti. Prevzel je od upravnega organa strokovne naloge komisije za kategorizacijo otrok z motnjami v razvoju, usmerjanje in uredjanje problemov mladoletnikov, ki so izvršili kazniva dejanja ter izdelavo programa razvoja otroškega varstva v občini. V ta namen je izvedel obširno analizo.

Sodeloval je tudi pri izdelavi programa razvoja posebnega šolstva.

Dejavnost vzgojno-varstvenih ustanov se je razvijala podobno kot v preteklih letih. Družbeni plan je sicer predvidel ustanovitev treh novih vrtcev, do česar pa ni prišlo v 2 primerih zaradi tega, ker ni bilo mogoče za izpraznitev poslopja preskrbeti stanovanj, v enem primeru pa zaradi zavlačevanja gradnje.

Smernice glede družbene prehrane so bile realizirane v toliko, da se izvaja adaptacija poslopja, v katerem bo centralni obrat družbene prehrane. Adaptacija pa v letu 1963 ni bila dovršena, ker je bilo treba dati v izdelavo nove načrte za centralno kurjavo in instalacije.

Na področju zaščite borcev je bilo povečano število upravičencev do priznavalnine tako, da je sedaj 80 rednih upravičencev in 8 enkratnih. Zvišani pa so bili tudi absolutni zneski pri odobravanju priznavalnin. V tem letu je dobilo 15 borcev stanovanja iz občinskega stanovanjskega sklada, 81 borcev pa pri delovnih organizacijah, kjer so zaposleni.

Položaj socialne službe v gospodarskih organizacijah in v drugih delovnih organizacijah se nasproti preteklemu letu bistveno ni menjal. Socialne delavce imajo tovarna Iskra, Tekstilindus in Sava, od zavodov za Zavod za zdravstveno varstvo in Bolnica za TBC Golnik.

Kljub žgoči problematiki, zlasti pri vprašanju sezonskih delavcev, gradbena podjetja te službe doslej niso uvedla.

II. DEL

GOSPODARSKI IN DRUŽBENI RAZVOJ V LETU 1964

Ker je leto 1964 začetno leto sedemletnega načrta gospodarskega in družbenega razvoja, so osnovne značilnosti razvoja v tem letu toliko bolj pomembne in v določeni meri rezultat obširnejše analize dosedanjega razvoja ter dolgoročnejših predvidevanj. V tem smislu se pojavljajo tudi nekatere značilnosti kot nove kvalitete.

Stalno naraščanje družbene akumulacije, v pretežni meri v okviru občine in v podjetjih, terja tako za podjetja kot za celotno občino še boljše spoznavanje pogojev gospodarjenja in vsklajevanja razvoja posameznih panog, v določeni meri tudi v regionalnem merilu. Čeprav ne moremo trditi, da so planska predvidevanja v letu 1964 že plod poglobljenih analiz, tako posameznih kot kompleksnih, pa velja za primere, kjer so bile take analize izdelane, da so letni plani mobilizacijski, realni in prilagojeni tržnim razmeram. Se posebno velja to v primerih, kjer so bile proučene celotne panoge (trgovina, gostinstvo itd.) in je to služilo podjetjem za planiranje nadaljnjega razvoja.

Nekaj začetnih posegov v regionalno planiranje, zlasti na področju kmetijstva, pa nakazuje ugodnejše pogoje, da bo v prihodnjih letih možno v večji meri izkoriščati kapacitete nove mlekarnice in smotrnejše investirati v lastne obrate kmetijskih zadrug Naklo in Tržič. Planiranje na širši osnovi bo potrebno v letu 1964 prenesti tudi na področje industrije, turizma, obrti in prometa.

Za uresničevanje postavljenih ciljev v letu 1964, ob upoštevanju nesoglasij v dosedanjem razvoju panog in strok, je nujno potrebno združevanje sredstev preko vročevanja čim več razpoložljivih sredstev pri poslovnih banki. S tem bo možno pospeševati napredek manj razvitih dejavnosti (obrti, gostinstva in trgovine), posebej pa bo možno pričeti z znatnim vlaganjem v razvoj še skoraj v celoti nerazvitih strok industrije in sicer kovinske ter kemične, ki sta ekonomsko perspektivni, obenem pa nujno potrebni za enakomerno rast industrijske proizvodnje in za zagotovitev novih delovnih mest v prihodnjih letih.

Nakazani sodobnejši načini dela na razširjeni in kvalitetnejši osnovi bodo odkrili v perspektivi še vrsto možnosti za napredek vseh panog gospodarstva v občini, kar je pogoj za zagotovitev neprekinjene rasti gospodarstva tudi v bodoče in ne samo v letu 1964.

Družbeni bruto-proizvod bo v letu 1964 za 11,7% večji kot je bil dosežen v letu 1963, družbeni proizvod bo porastel za 13,6%, narodni dohodek pa za 13,4%. V družbenem sektorju bo stopnja porasta družbenega bruto-proizvoda 12,7%, družbenega proizvoda 14,9%, narodnega dohodka pa 14,6%. Tako stopnja porasta omogočajo znatna investicijska vlaganja in je izredna, ker je porast v preteklem letu treba pripisati manjši realizaciji v letu 1962.

Zaposlenost se bo povečala le za 2,3%, v industriji pa samo za 2,2%, kljub novim kapacitetam (nov obrat telefonije pri Iskrji, povečane proizvodne kapacitete Save). Povečala se bo tudi družbena kmetijska proizvodnja. Zaposlenost bo zmanjšala tovarna Tekstilindus, pri čemer je planirana prekvalifikacija delavcev za delovna mesta v drugih tovarnah.

Produktivnost bo porastla bolj kot v preteklih letih, v tej zvezi pa bodo znatno porastli tudi osebni dohodki, predvsem tistih delavcev, katerih prejemki so nižji. Tako bodo povišani osebni dohodki, ne le stimulativni faktor, ki naj spodbudi subjektivni element kot enega bistvenih elementov delovne storilnosti, marveč tudi faktor, ki bo pospešil tehnični napredek.

Značilno za industrijsko proizvodnjo bo še vedno znaten porast fizičnega obsega proizvodnje, ki pa bo zaradi kvalitetnejših izdelkov razumljivo nekoliko manjši kot porast družbenega bruto-proizvoda. Pospešeno bo naraščal delež iz voza v družbenem bruto-proizvodu, tako da bodo v letu 1964 industrijska podjetja z izvozom krila že 45,8% uvoza, čeprav so tri največja industrijska podjetja pretežno ali v celoti vezana na uvoz surovin.

Razvoj družbene kmetijske proizvodnje zaradi omejenih materialnih možnosti ne more biti skokovit. Dokončani bodo le začetni objekti, pridobivanje zemlje za družbeno proizvodnjo pa se bo nadaljevalo zaradi zagotovitve predvidene proizvodnje mleka in mesa. Kmetijske zadruge bodo imele še naprej pomembno vlogo kot organizator proizvodnje v zasebnem sektorju, kar bodo povezovala s proizvodnjo v lastnih obratih.

Gozdno gospodarstvo bo pospešeno nadaljevalo s podružbljanjem gozdov in ustvarjalo pogoje za kompleksno gospodarjenje.

Gradbeništvo bo v večji meri uvajalo mehanizacijo, s tem pa omogočilo povečanje produktivnosti dela. Gradbena podjetja naj v letu 1964 zagotovijo pogoje za nepretrgano zaposlenost.

Trgovina bo nadalje izboljševala organizacijo poslovanja, hitreje uvajala sodobno tehniko prodaje, odpirala specializirane trgovine, razširjala prodajo blaga za tuja plačilna sredstva in intenzivneje skrbela za strokovno izpopolnjevanje zaposlenih.

Sistematično in intenzivno je treba pripravljati pogoje za razvoj zimskega turizma na območju občine, posebno na Jezerskem in na Kravcu, zboljševati pogoje za nastanitev, prehrano in razvedrilo gostov, večati vse kategorije prenočitvenih zmogljivosti in s kvalitetnejšo propagando pridobivati čim več domačih in tujih gostov. Pri tem bodo morali vsi faktorji turizma, zlasti gostinstvo, obrt in trgovina, upoštevati pomen novega letališča na Brniku, ki bo že v letu 1964 močno vplival zlasti na povečanje in sestav tujih gostov.

Razširjena, izpopolnjena in modernizirana bo mreža gostinskih obratov na celotnem območju občine zaradi stalnega naraščanja vseh vrst turističnega prometa, izboljšana bo kvaliteta storitev, kvalifikacija zaposlenih in notranja organizacija podjetij. Pospešeno se bo razvijala storitvena obrt in razširjala mreža servisnih delavnic. V obstoječih obrtnih delavnicah se bo uvajal industrijski način dela in razvijalo sodelovanje z industrijo ter posvečalo več pozornosti izobraževanju kadrov.

1. DRUŽBENI BRUTO-PROIZVOD, DRUŽBENI PROIZVOD IN NARODNI DOHODEK V LETU 1964

Predvidevanja za razvoj gospodarstva v letu 1964 se kažejo predvsem v gibanju družbenega bruto-proizvoda, družbenega proizvoda in narodnega dohodka.

Celotno gospodarstvo po vnovčeni realizaciji v 000 din.

	Realizacija 1962	Ocena 1963	Plan 1964	Indeksi	
				1963 1962	1964 1963
Družbeni bruto proizvod	56.490.123	66.612.991	74.425.225	117,9	111,7
Družbeni proizvod	24.463.867	30.386.336	34.517.124	124,2	113,6
Narodni dohodek	22.988.290	28.233.915	32.008.414	122,8	113,4

Družbeni sektor po vnovčeni realizaciji v 000 din

	Realizacija 1962	Ocena 1963	Plan 1964	Indeksi	
				1963 1962	1964 1963
Družbeni bruto proizvod	52.327.123	62.512.991	70.425.225	119,5	112,7
Družbeni proizvod	22.329.867	28.172.336	32.357.124	126,7	114,9
Narodni dohodek	20.849.290	26.142.915	29.968.414	125,4	114,5

Družbeni bruto-proizvod v družbenem sektorju bo v letu 1964 porastel za 12,7%, narodni dohodek pa za 14,6%. Ugodno je, da je rast narodnega dohodka hitrejša kot rast družbenega bruto-proizvoda.

Smatramo, da bi bila lahko rast družbenega bruto-proizvoda večja, kolikor bi tudi v nekaterih ostalih panogah gospodarstva rasel druž-

beni bruto-proizvod tako kot v panogi industrije. V industriji se namreč predvideva povečanje bruto-produkta za 14,9%, narodnega dohodka pa celo za 17,5%. V kmetijstvu se predvideva porast družbenega bruto-proizvoda za 6%, narodnega dohodka za 7,7%.

Družbeni bruto-proizvod, družbeni proizvod in narodni dohodek po gospodarskih panogah:

	Družbeni bruto proizvod		Družbeni proizvod		Narodni dohodek	
	1963 1962	1964 1963	1963 1962	1964 1963	1963 1962	1964 1963
Industrija	116,6	114,9	125,6	117,5	124,3	117,5
Kmetijstvo	88,9	106,0	99,4	113,3	94,5	107,7
Gozdarstvo	139,0	124,3	121,9	120,6	132,9	122,2
Gradbeništvo	134,2	106,0	137,3	106,6	137,5	106,6
Promet in zveze	214,9	110,6	181,4	109,7	180,8	106,4
Trgovina	111,2	111,9	110,2	115,8	109,5	116,0
Gostinstvo	116,2	107,0	116,1	108,5	115,6	108,5
Obrt	111,6	107,2	115,6	107,1	115,5	106,6
Komunala	127,1	94,0	127,4	94,2	127,1	92,7

2. INVESTICIJE

Osnovna značilnost investicijskih vlaganj v letu 1964 je v nadaljnjem vlaganju v že začete nove objekte in predvsem v rekonstrukcijo in modernizacijo proizvodnje. Tako bodo v letu 1964 aktivirane investicije začete delno že v letu 1962, pretežno pa v letu 1963. Navedenega dejstva podjetja ne bi smela prezreti pri predvidevanjih o porastu družbenega bruto-proizvoda, narodnega

dohodka in količinske proizvodnje. Posebno pomembno pa postane to v letu 1964 kot začetnem letu za izvajanje sedemletnega plana gospodarskega razvoja občine.

Skupno bo torej investicij v letu 1964 12.443 milij, ali za 50,8% več, kot jih je bilo po oceni realiziranih v letu 1963.

Investicijska vlaganja so predvidena v naslednjih višinah in razmerjih: (v milijonih din)

	Ocena 1963	Struk. %	Plan 1964	Struk. %	Indeks
					1964 1963
Skupne investicije	8.254	100	12.442	100	150,8
Od tega:					
gospodarske	4.641	56,2	8.624	69,3	185,8
negospodarske	3.613	43,8	3.818	30,7	105,7

Po gospodarskih panogah se predvidevajo naslednja investicijska vlaganja v osnovna sredstva:

	1963	Struk. %	Plan 1964	Struk. %	Indeks
					1964 1963
Industrija	1.980	42,7	5.298	61,4	246,6
Kmetijstvo	1.048	22,6	1.004	11,7	95,8
Gozdarstvo	85	1,8	34	0,4	41,4
Gradbeništvo	151	3,3	219	2,5	144,9
Promet in zveze	557	12,0	791	9,2	142,2
Trgovina	424	9,1	829	9,6	105,6
Gostinstvo	71	1,5	131	1,6	198,8
Obrt	213	5,2	237	2,8	97,3
Komunalna podjetja	84	1,8	71	0,8	84,0
Skupaj	4.641	100	8.624	100	185,8
Od tega:					
domača podjetja	4.375	94,3	8.116	94,1	185,6
tujja podjetja	266	5,7	508	5,9	102,2

Pri negospodarskih investicijah so po posameznih dejavnostih predvidena naslednja vlaganja: (v milijonih din)

	Ocena 1963	Struk. %	Plan 1964	Struk. %	Indeks
					1964 1963
Stanovanjska gradnja	1.747	48,3	1.920	50,3	109,9
Komunalna dejavnost	1.025	28,4	1.355	35,5	132,2
Socialno-zdravstvena dejavnost	494	13,4	174	4,5	35,2
Kult. prosv. dejavnost in telesna vzgoja	148	4,1	121	3,2	81,8
Solstva	199	5,5	248	6,5	124,6
Skupaj	3.613	100	3.818	100	105,7

Investicijske naložbe v osnovna sredstva v gospodarstvu po virih sredstev:

Viri	(v 000 din)		Indeks 1964 1963
	1963	1964	
Sploš. invest. sklad	481.222	529.903	110,1
Rep. invest. sklad	600.832	424.029	70,6
Okrajni invest. sklad	69.205	137.452	198,6
Občinski invest. sklad	199.390	212.717	106,7
Občinski stanov. sklad	65.858	45.000	68,3
Bančna sredstva	260.561	4.231.396	1.623,9
Sklad. politično teritorialnih enot:			
— cestni sklad	67.654	238.346	352,3
— kmetijski sklad	134.966	51.500	38,2
— rezervni sklad	40.500	—	—
— gozdni sklad	11.500	—	—
Sredstva gospodarskih organizacij	2.459.104	2.725.791	110,8
Ostali viri	250.406	28.367	11,3
Skupaj	4.641.198	8.624.501	185,8

Investicije v družbeni standard v gospodarstvu

	1963		1964		Indeks 1964 1963
	stano- vanja	ostalo	stano- vanja	ostalo	
Industrija	364.888	1.685	562.189	600	153,5
Kmetijstvo	84.076	—	102.000	705	122,2
Gozdarstvo	27.600	—	—	—	—
Gradbeništvo	19.035	—	31.370	—	164,8
Promet in zveze	27.959	500	45.235	—	158,9
Trgovina	6.723	—	25.790	—	383,6
Gostinstvo	—	—	4.876	—	—
Obrt	6.937	—	25.640	—	369,6
Komunalna podjetja	5.900	—	20.830	—	353,1
Skupaj	543.303	2.185	817.930	1.305	150,0

Viri financiranja:	1963	1964	Indeks 1964 1963
republ. stanov. sklad	19.248	23.500	122,1
občinski stanov. sklad	191.290	424.192	221,8
občinski invest. skl.	5.912	—	—
sred. gosp. organizac.	321.667	368.043	114,4
ostali viri	—	3.500	—
Skupaj	546.303	819.235	150,0

3. ZAPOSLOVANJE, OSEBNI DOHODKI
IN PRODUKTIVNOSTGospodarska dogajanja v občini v letu 1964
bodo vplivala v določeni meri tudi na gibanje
prebivalstva.

Gibanje prebivalstva

	1962		1963		1964		Indeks 1964 1963
	absol.	%	absol.	%	absol.	%	
Mesto Kranj	22.226	45,8	23.090	46,6	23.700	46,6	102,6
Okolica Kranja	26.274	54,2	26.458	53,4	27.200	53,4	102,8
SKUPAJ	48.500	100,0	49.548	100,0	50.900	100,0	102,7
Celot. prebival.	48.500	100,0	49.548	100,0	50.900	100,0	102,7
Akt. nekm. prebival.	25.026	51,6	27.032	54,6	27.932	54,9	103,3
Kmeč. prebival.	7.804	16,1	6.200	12,5	6.100	12,0	98,4
Vzdržev. prebival.	15.670	32,3	16.316	32,9	16.868	33,1	103,4

V letu 1964 bo porastlo prebivalstvo občine za 2,7%. Bistvenega povečanja mestnega prebivalstva na račun okolice ne predvidevamo, ker ostane struktura naseljenosti prebivalstva v letu 1964 enaka strukturi v letu 1963. Povečalo se bo aktivno nekmečko prebivalstvo za 3,3%, v tem povečanju pa so zajeti tudi družinski člani. V upadanju bo nadalje kmečko prebivalstvo.

Značilno za zaposlovanje v letu 1964 je, da bo večje zaposlovanje v gospodarstvu kot v negospodarstvu in da bo stopnja porasta zaposlovanja v gospodarstvu za 0,3% večja, kot je bila po oceni v letu 1963. Tak porast pa ni v nasprotju z ugotovljeno tendenco ustalitve zaposlovanja v letu 1963, ker gre pretežno na račun novih proizvodnih kapacitet.

Zaposlenost

				Indeks	
	1962	1963	1964	1963 1962	1964 1963
Industrija	11.170	11.395	11.648	102,0	102,2
Kmetijstvo	494	470	479	95,1	101,9
Gozdarstvo	252	256	264	101,6	100,1
Gradbeništvo	973	1.035	1.031	106,4	99,6
Promet	646	679	701	105,1	103,2
Trgovina	741	810	854	109,3	105,4
Gostinstvo	348	281	288	80,7	102,5
Obrt	905	923	971	102,1	105,2
Komunala	311	312	302	100,3	96,8
Gosp. skupaj	15.840	16.161	16.538	102,0	102,3
Neg. dejavnost	2.610	3.042	3.100	116,6	101,9
Skup. zaposl. v družb. sek.	18.450	19.203	19.638	104,1	102,3

Podatki o zaposlovanju in stopnja našega družbenega ter gospodarskega razvoja daje pri zaposlovanju posebno vlogo zavodu za zaposlovanje delavcev:

— začeti mora načrtno in kontinuirano programirati potrebe po kadrih na podlagi realno ugotovljenih poklicnih profilov in profilov delovnih mest;

— pri izdelavi analiz kadrovskih struktur naj zavod tesno sodeluje z Gospodarsko zbornico in z oddelkom za gospodarstvo pri skupščini občine. Mora pa stremeti za tem, da bodo neposredni nosilci takih analiz gospodarske organizacije same in da bo to delo postalo stalna in kontinuirana praksa kadrovskih služb v podjetjih;

— posebno skrb naj posveča povečanju stopnje zaposlenosti ženskega prebivalstva (predvsem mladine), vzporedno pa strokovnemu usposabljanju;

— vprašanje zaposlovanja delavcev iz drugih republik, zlasti še zaposlovanje sezonske delovne sile naj rešuje z načrtno in boljšo organizacijo medzavodskega in republiškega posredovanja dela in s tesno povezavo z gospodarskimi organizacijami;

— sodeluje naj pri delu občinske komisije za delovni čas in v drugih organih skupščine občine ter pomaga pri nalogah, ki zadevajo področje dela službe za zaposlovanje delavcev;

— opozarja naj na potrebo po ugotavljanju potrebnih profilov (delovnih mest in poklicev) glede na dejstvo, da je ustrezna usposobljenost delavcev pomemben faktor produktivnosti dela; pri tem naj predlaga in organizira izdelavo analiz kadrovske strukture in drugih metod, ki omogočajo pregled dejanskih delovnih sposobnosti zaposlenih in njihovo vsklajevanje z zahtevami delovnih mest v proizvodnji in družbenih službah;

— pomaga naj pri izdelavi analiz in študij, ki obravnavajo bilanciranje delovne sile, ustreznost kadrovske strukture in programe usposabljanja kadrov, dnevno migracijo in podobno; pri tem naj zavod razen s strokovnim delom pomaga tudi s finančnimi sredstvi;

— opozarja naj na tendence dodatnega zaposlovanja v primerih, ko bi se na ta način skušal obdržati sedanjí nivo proizvodnje in storitev v skrajšanem delovnem času.

Predvidevanja gospodarskega razvoja v letu 1964 bo možno doseči le z znatnim porastom stopnje produktivnosti dela. Iz predvidenega porasta družbenega proizvoda in stopnje porasta zaposlenosti izhaja, da bo v letu 1964 porastla produktivnost dela za 12,7%, v panogi industrije pa za 15,0%.

Izračun produktivnosti na podlagi pričakovanih povečanj družbenega proizvoda na zaposlenega v družbenem sektorju je naslednji

Panoga	Indeks		
	Družbeni proizvod	Zaposle- nost	Produk- tivnost
	1964 1963	1964 1963	1964 1963
Industrija	117,5	102,2	115,0
Kmetijstvo	113,3	101,9	111,2
Gozdarstvo	120,6	103,1	116,9
Gradbeništvo	100,5	99,6	100,9
Promet	110,5	103,2	107,1
Trgovina	117,0	105,4	111,0
Gostinstvo	105,7	102,5	103,1
Obrt	107,2	105,2	101,8
Komunala	94,2	96,8	97,3
Družbeni sektor	115,3	102,3	112,7

Pričakovani porast proizvodnje in produktivnosti dela bo omogočil povečanje realnih osebnih dohodkov za 8%. Znatno naj se povečajo najnižji osebni dohodki v gospodarstvu, kar bo povzročilo v gospodarskih organizacijah racionalnejše zaposlovanje na ustreznih mestih, s čimer se bo močno dvignila produktivnost dela.

4. INDUSTRIJA

V letu 1963 je po oceni porastel fizični obseg proizvodnje za 15,1%. Na podlagi rezultatov v letu 1963 se predvideva za leto 1964 nadaljnji porast industrijske proizvodnje za okoli 7,9%. Družbeni proizvod bo porastel za 17,5%. Produktivnost dela bo porastla za 15,0%, pri čemer

bo zaposlenost porasla za 2,2%. Nadaljnji razvoj industrije je izrednega pomena za gospodarstvo občine, saj predstavlja industrija v strukturi družbenega bruto proizvoda družbenega sektorja gospodarstva 70,0%.

Zato smatramo, da je nujna naloga podjetij pred sprejetjem samostojnih planov ponovno proučiti, zlasti možnosti za porast fizičnega obsega proizvodnje in sicer na osnovi realizacije v letu 1963, ko je zabeležen porast s stopnjo 15,1%, nasproti letu 1962. Podjetja so namreč pri planiranju količinske proizvodnje za leto 1964 izhajala iz nizke ocene porasta te proizvodnje.

Planirani porast proizvodnje bo možno doseči oziroma preseči:

— z nadaljnjim izboljšanjem sistema delitve čistega dohodka;

— z boljšim izkoriščanjem kapacitet s tem, da bodo podjetja upoštevala tehnične norme in uvajala nove izmene;

— z boljšo organizacijo dela ob uporabi sodobnejših metod za organizacijo sodobnih proizvodnih procesov;

— s tem, da bodo podjetja v določenih rokih izvedla začetne in tekoče rekonstrukcije;

— z dosledno orientacijo podjetij na izvoz, ki naj narašča z večjo stopnjo kot narašča proizvodnja;

— z boljšo preskrbo z reprodukcijskim materialom;

— z boljšo organizacijo služb v podjetjih; zlasti bi bilo treba uspešneje vsklajevati funkciji komercialne in proizvodnje;

— s sklepanjem čim ugodnejših izvoznih pogodb, katerih realizacija naj bo pogojena z razpoložljivimi surovinami, in takih pogodb, ki bi

zagotavljale po količini čim večjo serijsko proizvodnjo;

— s stopanjem v kooperacijske odnose z drugimi ustreznimi podjetji za vsklajanje tehnoloških procesov, da bo omogočeno proizvajati ceneje in serijsko;

— s tem, da bodo podjetja, ki imajo majhne proizvodne kapacitete, sicer pa organizirane razvojne službe ter razčiščene proizvodne programe, čim bolj izkoristila kooperacijske možnosti in s tem močno zvečala proizvodnjo ter na ta način ustvarjala baze za nadaljnje širjenje svojih proizvodnih zmogljivosti;

— s tem, da bodo podjetja, zlasti ob izdelavi analiz in elaborata za proučevanje pogojev za prehod na 42-urni teden, stalno zasledovala cilj, da se zaradi prehoda na skrajšani delovni čas ne sme zmanjšati predvidena proizvodnja in produktivnost;

— z nenehnim usposabljanjem kadrov na delovnem mestu in v strokovnih šolah; to vprašanje bo možno uspešno rešiti, če bodo industrijska podjetja vložila več sredstev za vzgojo kadrov.

Industrijska podjetja naj v letu 1964 posvetijo posebno pozornost boljši delitvi sredstev za osebne dohodke.

Podjetja morajo v prihodnjem letu pripraviti investicijske programe in predvideti, iz kakšnih virov bodo financirani, tako da ne bodo angažirala samo lastnih sredstev.

Naslednja tabela prikazuje predvideno gibanje družbenega bruto-proizvoda, družbenega proizvoda, števila zaposlenih in količinske proizvodnje po podatkih industrijskih podjetij:

Podjetja	I N D E K S I			
	Vnovč. real.	Družb. proizv.	Število zaposl.	Količ. proizv.
	1964 1963	1964 1963	1964 1963	1964 1963
Elektrogosp.	110,8	115,6	109,4	90,3
Kovinar	129,8	130,9	115,0	124,4
TOSO	114,8	145,7	119,7	118,5
Iskra	111,0	111,9	104,8	108,3
Exoterm	147,4	119,4	113,7	112,7
Kranjske opekarne	119,8	129,8	102,5	123,2
LIK	107,0	107,0	93,1	99,1
Tekstilindus	103,1	102,8	98,3	101,9
IBI	110,7	133,4	101,1	116,7
Konf. Triglav	109,1	108,2	108,2	—
Standard	109,5	125,9	103,4	103,3
Planika	109,3	111,0	100,0	102,9
Sava	131,1	140,9	104,8	114,7
K2K - obrat Oljarica	150,1	119,4	113,3	105,5
Gorenjski tisk	106,9	107,4	102,6	105,0
Industrija skupaj	114,9	117,5	102,2	107,9

Iz tabele je razvidno, da bo porasel družbeni bruto-proizvod za 14,9 odstotka, družbeni proizvod za 17,5 odstotka, zaposlenost za 2,2 odstotka, količinska proizvodnja pa za 7,9 odstotka. Ugodno je, da narašča družbeni proizvod po znatno večji stopnji, kot družbeni bruto-proizvod.

Razvoj podjetij v letu 1964

KOVINAR

Obseg proizvodnje bo podjetje povečalo za 24,4 odstotka s tem, da bo osvojilo nove tipe strojev. Družbeni bruto-proizvod se bo povečal za 29,8 odstotka. Zaposlenost naj bi se povečala za 15 odstotkov; gre za izpopolnitev druge izmene in povečanje števila delovnih mest v razvojni službi. Podjetje je v letu 1964 začelo proizvajati posamezne izdelke v naprej določenih serijah, kar bo vplivalo na kvaliteto proizvodnje in storilnost, obenem pa tudi na dolgoročno planiranje prodaje. Investicije bodo v letu 1964 znašale 49,8 milijonov, od tega za gradbene objekte 16,3 milijone, ostalo pa za opremo in instalacije. Investicije v gradnji bodo dokončane s tem, da bodo zgrajene: trafopostaja in poslovni prostori. V letu 1964 se bo podjetje vključilo v izvoz in predvideva 60.200 dolarjev izvoza. S podjetjem TOSO je podjetje pričelo z izdelavo investicijskega programa za novo tovarno specialnih strojev in orodij.

TOSO

Družbeni bruto-proizvod povečuje za 14,8 odstotka, družbeni proizvod pa za 45,7 odstotka, medtem ko povečuje količinsko proizvodnjo za 18,5 odstotka; zaposlenost pa bo porasla za 19,7 odstotka, predvsem v konstrukcijskem oddelku in pripravi dela. V investicije namerava podjetje vložiti 15 milijonov za nabavo strojne in reskalnega stroja ter za orodje in opremo. Podjetje se je pravilno orientiralo na utrjevanje konstrukcijskega oddelka in kooperacijskih odnosov, s čimer ustvarja močne materialne pogoje za izvedbo skupnih proizvodnih nalog s podjetjem Kovinar.

ISKRA

Družbeni bruto-proizvod bo podjetje povečalo za 11 odstotkov, družbeni proizvod pa za 11,9 odstotka; v sličnem odstotku bo podjetje povečalo tudi količinsko proizvodnjo. Zaposlenost bo povečala za 4,8 odstotka. Aktiviranih investicij bo 1130 milijonov, od tega za gradnje 870 milijonov, za strojno opremo pa 260 milijonov. — Podjetje povečuje izvoz za 53,7 odstotka napram predvideni realizaciji v letu 1963. Podjetje bo še nadalje razvijalo specializacijo in veliko serijsko proizvodnjo, s tem pa ustvarjalo pogoje za razvoj novih tovrstnih tovarn v Kranju, za katere je treba v letu 1964 izdelati investicijske programe.

EXOTERM

Družbeni bruto-proizvod bo podjetje povečalo za 47,4 odstotka, družbeni proizvod za 19,4 odstotka, količinsko proizvodnjo pa za 12,7 odstotka. Zaposlenost bo porasla za 13,7 odstotka. Investicije bodo znašale 85,9 milij., od tega v gradbene objekte 25,6 milij., v opremo pa 60,9 milij. Podjetje stremi za mehanizacijo proizvodnje, da bi ustvarilo boljše pogoje dela. V letošnjem letu namerava tako uresničiti svoj minimalni program ter ustvariti pogoje za uresničitev maksimalnega programa.

KRANJSKE OPEKARNE

Družbeni bruto-proizvod bo podjetje povečalo za 19,8 odstotka, družbeni proizvod za 29,8 odstotka, količinsko proizvodnjo pa za 23,2 odstotka, medtem ko se povečuje število zaposlenih za 2,5 odstotka. Podjetje bo investiralo 30,3 milij. V Stražišču bo dogradilo dodatne sušilne kapacitete, v obratu Bobovk pa namešča mehānizirati tehnološki proces in nabaviti viličar, ter urediti betonske steze za promet. Nabaviti namerava derezino in s tem modernizirati transport. Investicije so pomembne, ker je z njimi pogojeno predvideno povečanje proizvodnje.

LIK

Družbeni bruto-proizvod bo podjetje povečalo za 7 odstotkov, družbeni proizvod prav tako za 7 odstotkov, količinsko proizvodnjo pa znižuje za 0,9 odst., število zaposlenih bo zmanjšalo za 6,9 odstotka. Investirati namerava 46 milij., in sicer za nabavo strojne opreme. Perspektiva podjetja je v specializaciji obratov v sklopu poslovnega sodelovanja z ostalimi lesnoindustrijskimi podjetji kranjskega gozdno-gospodarskega območja.

TEKSTILINDUS

Družbeni bruto-proizvod bo podjetje povečalo za 3,1 odstotka, družbeni proizvod za 2,8 odstotka, za 1,9 odstotka pa bo porasel fizični obseg proizvodnje. Nadaljnji razvoj podjetja narekuje hitrejšo uvajanje proizvodnje sodobnejših in kvalitetnejših tkanin. Število zaposlenih se bo zmanjšalo za 1,7 odstotka. V letu 1964 bo podjetje vložilo 915,8 milij. novih investicij, od tega za gradbene objekte 65,7 milij., za opremo 850 milijonov.

IBI

Družbeni bruto-proizvod bo podjetje povečalo za 10,7 odstotka, družbeni proizvod za 33,4 odstotka, količinsko proizvodnjo pa za 16,7 odstotka. Predvideni podatki kažejo na očitno tendenco, da se podjetje še nadalje usmerja v proizvodnjo kvalitetnejših tkanin. Predvideva še nadalje vlagati investicije v avtomatizacijo proizvodnje.

STANDARD

Družbeni bruto-proizvod bo porasel za 9,5 odstotka, družbeni proizvod za 25,9 odstotka, količinska proizvodnja za 3,3 odstotka. Število zaposlenih se bo povečalo za 3,4 odstotka. Podjetje je izdelalo program razvoja za preusmeritev proizvodnje v umetno usnje in PVC izdelke. Za realizacijo programa je izdelalo ustrezne investicijske elaborate, raziskalo notranje in zunanje tržišče za plasman teh izdelkov.

Za novo proizvodnjo po programu mora podjetje investirati 428 milij., in sicer 90 milij. za gradbeni objekt in montažo, 338 milij. pa za opremo. Z aktiviranjem teh investicij bi se v letu 1965 povečal družbeni bruto-proizvod za 100 odstotkov.

PLANIKA

Družbeni bruto-proizvod bo podjetje povečalo za 9,3 odstotka, družbeni proizvod za 11, količinsko proizvodnjo za 2,9 odstotka, število zaposlenih se ne bo povečalo. Investicije bodo znašale 98,5 milij. za nabavo strojev, za uvedbo novega proizvodnega traku in za modernizacijo proizvodnje, kar bo pomembno za izvoz zaradi zboljšanja kvalitete izdelkov.

SAVA

Družbeni bruto-proizvod bo podjetje povečalo za 31,1 odstotka, družbeni proizvod za 40,9 odstotka, količinsko proizvodnjo pa za 14,7 odstotka, medtem ko bo zaposlenost porasla za 4,8 odstotka. V letu 1964 bo podjetje vložilo 2500 milijonov investicij, od tega 600 milijonov za gradnje, 1900 milijonov pa za opremo. S temi investicijami bo aktiviran obrat za tehnično gumeno blago oziroma tehnične gumene izdelke in začeta rekonstrukcija obrata avtopnevmatike.

K2K — obrat Oljarica

Družbeni bruto-proizvod bo podjetje povečalo za 50,1 odstotka, družbeni proizvod za 19,4 odstotka in količinsko proizvodnjo za 5,5 odstotka. Število zaposlenih bo poraslo za 13,3 odstotka; začel bo obratovati nov obrat močnih krmil. V letu 1964 bo podjetje samo odkupovalo surovine in jih predelovalo kot lastne proizvode, medtem ko je v letu 1963 opravljalo le usluge predelave za Direkcijo za surovine Beograd. Podjetje bo v letu 1964 vložilo za 48 milijonov investicij in sicer polovico za objekte, polovico pa za opremo (mešalnica močnih krmil).

GORENJSKI TISK

Družbeni bruto-proizvod bo podjetje povečalo za 6,9 odstotka, družbeni proizvod za 7,4 odstotka, količinsko proizvodnjo pa za 5 odstotka, zaposlenost se bo zvišala za 2,6 odstotka. Podjetje bo v letu 1964 aktiviralo za 48 milijonov investicij.

5. GOSPODARSKI ODNOSI Z INOZEMSTVOM

Tudi v letu 1964 bodo industrijska podjetja, ki so že izvažala, znatno povečala izvoz, posebno velja to za podjetji »Iskra« in Sava, ki doslej nista bili v zadostni meri vključeni v izvoz. V letu 1964 pa se bo v izvoz vključilo tudi podjetje »Kovinar«. Znatno povečanje izvoza je še posebej pomembno, ker so določena podjetja za reprodukcijski material v pretežni meri vezana na uvoz. Predvideva se, da se bo povečal delež izvoza v skupnem družbenem bruto proizvodu industrije od 12 odstotkov v letu 1963 na 13,3 odstotka v letu 1964.

Gibanje izvoza po podjetjih: v dolarjih

Podjetje	Realizacija 1962	Realizacija 1963	1964 Plan	Indeks	
				real. 63 real. 62	plan 64 real. 63
Kovinar	—	—	60.200	—	—
Iskra - obrat Kranj	722.291	1.045.240	1.506.946	144,7	144,2
LIK	93.662	165.208	187.333	176,4	113,4
Tekstilindus	1.620.111	1.674.979	1.805.000	103,4	107,8
IBI	97.938	445.257	450.000	454,6	101,1
Standard	43.909	181.072	150.000	412,4	82,8
Planika	446.878	1.134.716	1.200.000	253,9	105,8
Tov. gum. izd. SAVA	435.747	536.901	1.178.000	123,2	219,4
Oljarica	120.170	251.104	283.500	209,0	112,9
S K U P A J	3.580.706	5.434.477	6.820.979	151,8	125,5

Gibanje uvoza po podjetjih:

Podjetje	Realizacija 1962	Ocena 1963	Plan 1964	Indeks	
				ocena 63 real. 62	plan 64 ocena 63
Kovinar	1.187	14.185	17.800	1195,0	125,5
Iskra - obrat Kranj	1.900.438	2.082.000	2.206.500	109,6	106,0
Exoterm	2.575	2.012	16.264	78,1	807,4
LIK	696	5.062	3.000	727,3	59,3
Tekstilindus	4.456.015	4.440.000	4.600.000	99,6	103,6
IBI	528.076	533.254	591.000	101,0	110,8
Standard	482.613	336.984	340.000	69,8	100,9
Planika	163.890	170.218	208.171	103,9	122,3
Tov. gum. izd. SAVA	3.874.304	3.827.182	5.923.561	108,8	154,8
Oljarica	218.796	533.459	534.000	243,8	100,1
Gorenjski tisk	12.128	12.595	18.282	103,6	145,2
SKUPAJ	11.640.718	11.956.951	14.458.578	102,7	120,9

Iz podanega gibanja izvoza in uvoza je razvidno, da podjetja še vedno več uvažajo kot izvažajo, čeprav se z vsakim letom boljše odnos v korist izvoza. Smatramo, da bi se moralo tudi podjetje Exoterm vključiti v izvoz.

Odnos med izvozom in uvozom:

	v dolarjih					
	realiz. 1962	Odnos 1962	Ocena 1963	Odnos 1963	Plan 1964	Odnos 1964
izvoz	3.580.706	30,7	5.434.477	45,5	6.820.979	47,2
uvoz	11.640.718	100	11.956.951	100	14.458.578	100

6. KMETIJSTVO

Kmetijska proizvodnja se bo v letu 1964 razvijala v okviru predvidevanj za razvoj kmetijstva v naslednjem sedemletnem obdobju in na podlagi generalnega programa razvoja kmetijstva občine. Občina Kranj spada med sorazmerno gospodarsko najbolj razvite občine, saj ima le 12,5 odstotka kmečkoga prebivalstva. Narasčanje nekmečkoga prebivalstva v občini pa narekuje večjo in boljšo proizvodnjo kmetijskih pridelkov za trg.

Glede na prirodne in gospodarske pogoje ter potrebe tržišča je potrebno, da se kmetijstvo naše občine usmerja predvsem v proizvodnjo mleka, mesa in krompirja.

Nadaljnje povečanje proizvodnje v družbenem sektorju kmetijstva je predvsem odvisno od povečanja površin obdelovalnih zemljišč. V

letu 1964 bo treba pridobivati nova obdelovalna zemljišča z zakupom, krčenjem in na ime plačila kmečkih oskrbnin, največ pa z nakupom. Zato lahko pričakujemo, da se bodo obdelovalne površine v družbenem sektorju v letu 1964 povečale na 1795 ha ali za 42 odstotkov nasproti letu 1963. Pridobljene površine bo potrebno takoj arondirati v zaokrožene proizvodne komplekse.

Pri usmerjanju kmetijstva naše občine je treba upoštevati predvsem prirodne in gospodarske pogoje, ki narekujejo povečanje živinorejske proizvodnje. Živalski fond se bo sicer zmanjšal pri konjih, povečal pa se bo pri govedih od 11.230 glav v letu 1963 na 11.745 glav v letu 1964. To povečanje je planirano v družbenem sektorju, ki bo tudi nadomestilo upadanje stalaža govedih v zasebnem sektorju. Znatno se bo povečalo število nraščev v družbenem

sektorju z dograditvijo farme bekonov in sicer od 878 komadov v letu 1963 na 3915 v letu 1964.

Vzporedno z dviganjem živinorejske proizvodnje pričakujemo stalno večanje proizvodnje mleka v družbenem sektorju.

Predvidevamo, da se bo znatno povečal obseg proizvodnje krmskih rastlin. Proizvodnja silazne koruze kot glavne krmne baze pa bo porasla od 10.330 ton v letu 1963 na 14.720 ton v letu 1964. Na enaki ravni pa bo ostala proizvodnja krompirja, vendar se bo povečala proizvodnja semenskega krompirja zaradi ugodnih proizvodnih pogojev in boljše stimulacije. Proizvodnja vrtnin se bo povečala od 5696 ton v letu 1963 na 6367 ton v letu 1964. V bodoče bo potrebna boljša povezava med proizvajalci vrtnin s predelovalnimi obrati in trgovino.

Za intenziviranje poljedelske proizvodnje in povečanje donosov bo potrebno v letu 1964 porabiti skupaj za 36 odstotkov več umetnih gnojil in za 29 odstotkov več zaščitnih sredstev kot v letu 1963.

V družbenem sektorju stalno narašča vrednost aktiviranih investicij. V tem letu bodo dokončani prvi večji proizvodni objekti. Pričeli bodo obratovati mlečni obrati in farma bekonov, ki bo že v tem letu proizvedla 2000 komadov bekonov. Vzporedno z vložnimi naporji za dvig proizvodnje krme in povečanja ter intenziviranja živinoreje bo v letu 1964 začela obratovati mešalnica za močna krmila, ki bo pokrivala vse potrebe po močnih krmilih v živinorejski proizvodnji.

Za izpolnitev programa razvoja družbenega sektorja kmetijstva predvidevajo kmetijske organizacije v letu 1964 956,6 milijonov din investicijskih vlaganj, od tega 153 milijonov din za nakup in ureditev zemljišč, 606 milijonov din za objekte, 86 milijonov din za opremo in mehanizacijo in 111,6 milijonov din za ostalo. Od skupne investicijske vsote planira KG Kranj 778 milijonov din, KZ Sloga 97 milijonov din, KZ Naklo 48 milijonov din in KZ Cerklje 33,6 milijonov dinarjev.

Da bomo dosegli intenzivno proizvodnjo na širšem območju, to je tudi v zasebnem sektorju, bo treba povečati proizvodno sodelovanje med družbenim in zasebnim sektorjem kmetijstva. Težišče sodelovanja mora biti v boljšem izkoriščanju obdelovalnih površin z uporabo najsoodnejših ukrepov in sredstev predvsem zato, ker se obseg kooperacijskih površin manjša zaradi širjenja družbenega sektorja kmetijstva. Kmetijske organizacije morajo nuditi kooperantom pravočasno in v zadostni meri vso strokovno, organizacijsko, tehnično in tudi tehnološko pomoč. Obenem je potrebno kooperante usmerjati v proizvodnjo reprodukcijskega materiala za pitališča v družbenih obratih, pri čemer je potrebno zagotoviti ekonomsko stimulacijo te proizvodnje v obeh sektorjih. Kooperacija v pitanju živine se bo pri govedih povečala od 995 glav v letu 1963 na 1110 glav v letu 1964.

Poleg rednih vsakoletnih veterinarskih preventivnih akcij bo veterinarska služba skrbela za uspešno in pravilno reprodukcijo zlasti pri govedih. Nedvomno bo ponovna splošna tuberkulizacija goved ena najpomembnejših nalog v letu 1964, tako v družbenem kot zasebnem sektorju. Na družbenih živinorejskih obratih bo treba poskrbeti tudi za pravočasno in učinkovito zdravstveno varstvo pred boleznimi, ki resno ovirajo rentabilnost proizvodnje. Predvsem bo potrebno posvetiti največ pozornosti načrtnemu zatiranju vimenskih vnetij.

Osnovna naloga KG Kranj v letu 1964 je v pospešeni izgradnji in dokončni usposobitvi proizvodnih obratov: mlečne farme v Cerkljah in Zabnici ter farme bekonov v Hrustju. Vse obstoječe in novo zgrajene obrate je potrebno dokončno urediti in kompletirati s pomožnimi prostori in napravami. V letu 1964 bo K2K — obrat KG začel z izgradnjo sušilnice za žito in deteljo z gradnjo selekcijske postaje s skladiščem krompirja ter bo nadalje vlagal investicijska sredstva v povečanje osnovne črede, mehanizacije in v pridobivanje ter agromelioracijo novih zemljišč. K2K — obrat KG bo v letu 1964 povečal obdelovalne površine na 1194 ha ali za 25 odstotkov. V glavnem bodo ta zemljišča pridobljena z nakupom. Za nove površine, kakor tudi za dosedanje, bo potrebno sestaviti program ureditve in izkoriščanja, ki mora biti

v skladu z osnovnimi proizvodnimi smernicami razvoja kmetijstva. Skladno s krčivami gozdov je potrebno izkrčene površine takoj meliorirati in usposobiti za kmetijsko proizvodnjo. Vzoredno z večanjem kmetijske proizvodnje bo moralo KG Kranj v sklopu kmetijsko živilskega kombinata tekoče vsklajati svoje proizvodne kapacitete s potrebami predelovalnih obratov kombinata. Kmetijska proizvodnja bo v bližnji perspektivi zagotavljala letno 1200 ton žit za proizvodnjo močnih krmil, 1450 ton mesa in 5.500.000 litrov mleka predelovalnim obratom kombinata. V letu 1964 bo dokončana rekonstrukcija mlekarne in s tem podani pogoji za proizvodnjo vstekljenega mleka. Za popolno izrabo novih kapacitet mlekarne je potrebno, da si ta zagotovi odkup in prodajo vstekljenega mleka ter mlečnih izdelkov na širšem območju Gorenjske.

Da bosta obrat KG Kranj in KZ Cerklje na kranjski ravni bolj načrtno gospodarila in programirala razvoj družbene proizvodnje, je potrebno, da navedeni kmetijski organizaciji razmejita svoja interesna območja za pridobivanje kmetijskih zemljišč in organizirajo lastne proizvodnje. Enako je potrebno vskladiti in utrditi razvoj družbenega sektorja kmetijstva na Sorškem polju in s programom razvoja to območje obravnavati kot celoto.

Za kmetijske zadruge pa se v letu 1964 predvideva naslednji razvoj: KZ Naklo bo povečala obdelovalne površine za nadaljnjih 19 odstotkov. V letu 1964 bo začela z izgradnjo novega hleva za 100 glav goved. Poleg lastne proizvodnje bo KZ Naklo širila kooperacijsko proizvodnjo v rastlinski in živalski proizvodnji ter v proizvodnji vrtnin.

V letu 1964 je potrebno, da KZ Naklo in KZ Tržič začneta s tesnim proizvodno-tehničnim in strokovnim sodelovanjem za enotno obravnavanje območja obeh zadrug. S tem si bosta obe zadrugi olajšali poslovanje in prihranili znatna sredstva.

KZ Sloga bo začela v letu 1964 z izgradnjo lastnega obrata in oskrbela lastno pitališče za tele. Lastna proizvodnja bo v letu 1964 že znašala 27 milijonov din.

KZ Cerklje Ana težave v razvoju lastne proizvodnje zaradi nerazmejenih interesnih območij za pridobivanje zemljišč s KG Kranj. V letu 1964 bo zadruga izdelala investicijski program in elaborat za izgradnjo lastnega obrata.

Za razvoj kmetijstva v naši občini in izvršitev predvidenih nalog bo treba v letu 1964 skrbeti zlasti za naslednje:

— pridobljene kmetijske površine je potrebno takoj arondirati v proizvodne komplekse za družbeno proizvodnjo ter pravočasno izdelati program ureditve in intenziviranja teh površin. Za pridobljena zemljišča z nakupom je potrebno izkoristiti razpoložljiva in odobrena zvezna in republiška sredstva;

— v kooperacijski proizvodnji je potrebno, da kmetijske organizacije nudijo kooperantom vso potrebno strokovno, organizacijsko, tehnično in pa tudi tehnološko pomoč in jih usmerja v proizvodnjo reprodukcijskega materiala za pitališča v družbenem sektorju;

— podrobneje je potrebno proučiti pogoje za večjo proizvodnjo vrtnin in povezavo s prodajno mrežo ter ugotoviti možnosti in potrebe za ustanovitev izravnalnega sklada za to proizvodnjo;

— čimprej je potrebno aktivirati vse vložene investicije v družbeni sektor kmetijstva in zagotoviti maksimalne proizvodne kapacitete teh obratov;

— posebno pazno je treba posvetiti proizvodnji kvalitetnega mleka na mlečnih farmah in odstraniti vse pomanjkljivosti, ki se pri proizvodnji mleka ugotavljajo;

— zagotoviti je potrebno surovine za maksimalno izkoriščanje kapacitet mešalnice za močna krmila in utrditi potrošnjo močnih krmil. Obenem je treba proučiti možnost proizvodnje teh surovin iz lastne proizvodnje;

— potrebno je proučiti in utrditi program razvoja kmetijstva družbenega sektorja na Sorškem polju in izoblikovati potrebno proizvodno-tehnično sodelovanje;

— KZ Naklo in KZ Tržič naj začneta z enotnim programiranjem in investiranjem v kmetijsko proizvodnjo ter organizirata potrebno proizvodno-tehnično sodelovanje;

— KZK — obrat KG Kranj mora zagotoviti, da bodo vse izkrčene površine gozdov v letu 1964 meliorirane in usposobljene za kmetijsko proizvodnjo;

— vse kmetijske organizacije morajo v okviru svojih investicijskih programov poskrbeti, da bo dokumentacija za kredite pravočasno izdelana in s tem tudi zagotovljena sredstva za realizacijo predvidenih investicij.

7. GOZDARSTVO

Za gozdno proizvodnjo v letu 1964 je pomembno, da bo z vsemi gozdovi na območju občine gospodarila samo ena organizacija in sicer Gozdno gospodarstvo Kranj, razen z gozdovi s posebnim namenom in gozdovi za potrebe KG Kranj.

Obseg teh gozdov se nenehno spreminja zaradi krčitev, arondacij in zamenjav; zato je potrebno stalno spremljati gospodarjenje v teh gozdovih in smotnost dodelitve.

Za uvajanje naprednejših oblik gospodarjenja v zasebnih gozdovih bo treba v letu 1964 na podlagi novih zakonskih določil vključevati zasebne gozdove v načrtno družbeno proizvodnjo. Ta naloga je toliko bolj pomembna, ker gozdna proizvodnja v zasebnih gozdovih predstavlja več kot polovico celotne gozdne proizvodnje naše občine.

Na podlagi že izvedenih ukrepov je v tem letu omogočeno izvajanje enotne gozdno-gospodarske politike, boljše zajemanje blagovne proizvodnje iz zasebnih gozdov in smotnejše

usmerjanje lesne surovine racionalnejšim potrošnikom.

V procesu podružbljanja gozdne proizvodnje bo potrebno že pri pogodbenem sodelovanju preiti v odkup lesa na panju, s čimer bo omogočeno krojenje tistih sortimentov, ki so družbeno potrebni ne glede na trenutno konjunkturo.

Pri prehajanju od razdrobljenega pogodbenega sodelovanja na kompleksno gospodarjenje z gozdovi ne glede na lastništvo pa je potrebno tekoče reševati vse ekonomske in družbeno-politične probleme. Ta višja oblika gospodarjenja naj ne bo splošna, ampak naj se prilagaja specifičnim razmeram posameznih bazenov. Vsekakor bo treba uporabiti za ta prenos določila 37. člena zakona o gozdovih, ki daje vse možnosti prepustitve gospodarjenja z gozdovi gospodarski organizaciji, kadar zahteva družbeni interes skupno gospodarjenje s tem gozdovi zaradi smotne uporabe strokovnih metod, tehnične opreme in investicij na večjih površinah.

Naloga po družbenem planu gozdarstva za leto 1964 na območju občine skoraj v celoti izvaja GG Kranj preko svojega gozdnega obrata v Predvoru. Podatki za sečnja in blagovno proizvodnjo so povzeti po predpisani razdelitvi okrajne gospodarske zbornice na podlagi določil okrajnega in republiškega družbenega plana.

a) Gozdni fondy in izkoriščanje gozdov

Po podatkih iz gozdno-gospodarskih načrtov je stanje gozdnih fondov, prirastka, določenega letnega etata in predvidene sečnje v letu 1964 naslednje:

	Gozdovi DL GG Kranj		Gozdovi DL izven GG		Državljan-ski gozdovi		Skupaj	
	igl.	list.	igl.	list.	igl.	list.	igl.	list.
	v 000 m ³							
Lesna zaloga	1054	406	112	92	1925	770	3071	1196
Prirastek - letni	26,7	7,2	1,7	0,3	38,5	12,5	66,9	20,0
Določena etat	14,5	5,3	1,3	0,3	27,1	10,0	42,9	15,6
Sečnja	18,7	6,5	1,3	0,3	26,0	10,2	46,0	17,0
Prosti letni etat	13,3	6,7	6,7	0,4	22,5	11,9	36,5	19,0

Za primerjavo so prikazani tudi podatki za prosti letni etat, ki je izračunan na podlagi predpisane in izvršene sečnje po gozdno-gospodarskih enotah.

V gozdovih DL je za iglavce prikazan visok odstotek prirastka, ker je 38 odstotkov enodobnih gozdov v starostnem obdobju, ki ima visok tekoči prirastek; gozdno-gospodarski načrti pa obravnavajo le tekoči, ne pa povprečni prirastek. Etat je določen na osnovi obstoječega stanja, trajnosti donosa in gojitvenih momentov. V obdobju veljavnosti ureditvenih načrtov je bila sečnja iglavcev preko povprečnih letnih etatov zaradi vsakoletnih povečanih potreb po družbenem planu, snegolomov, in vetrolomov. Zato je tudi prosti letni etat nižji od predpisane: za iglavce v gozdovih DL — GG za 8 odstotkov, v gozdovih DL — izven GG za 36 odstotkov in v gozdovih državljan-ske lastnine za 20 odstotkov. Pri listavcih pa je višji v gozdovih DL — GG in gozdovih DL — izven GG za 25 odstotkov, v zasebnih gozdovih pa za 19 odstotkov od predpisanega povprečnega letnega etata. Predvidena sečnja v letu 1964 je postavljena na osnovi kvot, ki so po družbenem planu določene za oddajo. Pri tem so upoštevane vse prehodne zaloge. Dosedanje preseganje etata iglavcev, opuščena sečnja listavcev in nadaljevanje tega pomeni stalno poslabšanje stanja in vrednosti gozdov. Zato se v družbenem planu za leto 1964 omejuje sečnja iglavcev za najmanjšo možno mero, sečnja listavcev pa se postopoma povečuje v skladu s proizvodnimi kapacitetami.

Sumarno je predlagana sečnja iglavcev večja od predpisanega letnega etata za 3100 kub. metrov, od prostega letnega etata pa za 9500 kub. metrov, sečnja listavcev pa je večja od predpisanega etata za 1400 m³, od prostega letnega etata pa je še manjša za 2000 m³. Največja odstopanja so v gozdovih DL — GG, kjer je predvidena sečnja iglavcev večja za 4200 od predpisanega oziroma 5400 kub. metrov od prostega

letnega etata. Pri tem niso upoštevane predvidene krčive gozdov.

Blagovna gozdna proizvodnja predvideva tako oddajo lesa potrošnikom, kot jo določata okrajni in republiški družbeni plan. Prikazujejo naslednji pregled:

	v 000 m ³			
	1963		1964	
	igl.	list.	igl.	list.
Gozdovi DL - GG	16,2	3,6	17,0	5,0
Gozdovi DL - izven GG	1,4	0,3	1,2	0,1
Zasebni gozdovi	22,1	4,1	19,0	2,5
Skupaj	39,7	8,0	37,2	7,6

Iz tega pregleda je razvidno, da je plan oddaje iz zasebnih gozdov nižji kot je bil v letu 1963, nekoliko večji pa je iz gozdov družbene lastnine. V zasebnem sektorju so prehodne zaloge v letu 1963 močno zmanjšali. Zahtevani sortimentaciji ni mogoče zadostiti iz predhodnih zalog in predvidene sečnje ter bo potrebno za izvršitev planskih obvez preusmeriti blagovine in drogove v celulozni les. Predvideno oddajo lesa iz zasebnega sektorja bo mogoče izpolniti le ob skrajni disciplini lastnikov gozdov, posebnih nekooperantov.

b) Redno vzdrževanje in pospeševanje gozdov

Povečane sečnje, ki jih narekujejo družbene potrebe terjajo, da se rednemu vzdrževanju gozdov posveti vso pozornost. To je ena izmed glavnih nalog gospodarjenja z gozdovi. Vendar se sredstva, ki so za redno vzdrževanje potrebna, še vedno ne formirajo v zadostni višini tako, da so potrebe večje od dejanske zmogljivosti. V letu 1964 je predvidena predvsem obnova in vzdrževanje tistih gozdov, ki glede na sedanje stanje in rastni potencial omogočajo najhitrejše povečanje prirastka oziroma lesnih zalog. Tu je mišljena obnova od jelenjadi poškodovanih sestojev, ter z dosedanjimi sečnjami ogolele gozdne površine. Ostale pa z razpoložljivimi sredstvi ni mogoče zajeti. Pri vzdrževanju goz-

dov je poudarek na obnovi gozdov, ki je zaradi pomanjkanja sadilnega materiala v preteklih letih precej zaostala.

Za redno vzdrževanje gozdov in za komunikacije je predvideno 72.714.000 din. Ta dela bodo plačana iz formiranih sredstev amortizacije II. pri GG Kranj in iz sredstev gozdnega sklada.

V primerjavi z izvršenimi deli v letu 1963 je plan del za leto 1964 pri rednem vzdrževanju gozdov večji pri pogozdovanju, spopolnjenju, vzdrževanju kultur in redčenju, manjši pa pri čiščenju kultur, urejanju gozdov in vzdrževanju gozdnih komunikacij.

Pri urejanju gozdov se predvidevajo v letu 1964 naslednja dela:

— revizija etata v enoti Kokra na površini 1150 ha, ker je doslej ugotovljeno, da so določeni etati glede na zmogljivost gozdov in trajnost gozdne proizvodnje previsoki;

— revizija ureditvenega načrta za enoto Besnica na površini 2700 ha, ker preteče ureditvena doba;

— revizija ureditvenih podatkov za gozdove KG Kranj na površini 400 ha.

V letu 1964 se v gozdovih DL predvideva gradnja podaljškov obstoječih gozdnih cest v kompleksu Zavrata, Beli potok, Vobnica in Komatevra ter nadaljnja izgradnja sekundarnega omrežja lahkih prometnic za občasno uporabo, v gozdovih državlanske lastnine pa dograditev gozdnih cest Rezmanovo—Mošnikovo na Jezerskem, Podblica—Jamnik, Ravne—Šiška vas, Cepulje—Planica in Zalog—Svarje. Razen tega je predvidena gradnja logarnice Podkočna, bivališče v delavskem naselju Dol, kočje Zabukovec in kočje na Povšnerjevi planini.

Razen tega je predvidena nabava opreme za pospeševanje gozdov za 14.500.000 din in za pospeševanje novih gozdov 200.000 din.

Pri usmerjanju gozdarske dejavnosti v letu 1964 je potrebno skrbeti:

— da GO Jezersko kot izvajalec del posveča vso pozornost vključevanju in sodelovanju lastnikov gozdov v gozdni proizvodnji;

— da organi občinske skupščine, družbene in politične organizacije nudijo gospodarski organizaciji vso potrebno pomoč pri obsežnih nalogah podružbljanja gozdne proizvodnje;

— da se z racionalnim izkoriščanjem napadle lesne mase zagotovi čim več surovine lesni industriji, rudnikom in tovarnam celuloze;

— da se napadla lesna masa pravilno usmerja in tako zagotovi izvršitev planskih nalog;

— da se v zemljiški knjigi sprovedejo vse spremembe uporabnikov gozdov v skladu s sklepi občinske skupščine.

8. GRADBENIŠTVO

Gradbeno podjetje SGP Projekt predvideva povečanje družbenega bruto-proizvoda za 0,7 odstotka.

Obrat podjetja »Gradis« predvideva povečanje družbenega bruto-proizvoda za 19,8 odstotka, družbenega proizvoda pa za 21,4 odstotka. Zaposlenost pa bo porasla za 11,9 odstotka.

Obrat podjetja »Novogradnje« predvideva porast družbenega bruto-proizvoda za 10,1 odstotka, družbenega proizvoda za 16 odstotkov, novega zaposlovanja pa podjetje v tem obratu ne predvideva.

Podjetje za urejanje hudournikov Ljubljana predvideva porast družbenega bruto proizvoda za 10,6 odstotka, zaposlenosti pa za 14,3 odstotka.

Projektivno podjetje planira svoje storitve izpod realizacije v letu 1963 za 2,3 odst., zmanjšuje pa število zaposlenih za 10 odstotkov. Investirati namerava 28 milijonov v poslovne prostore.

Bruto-proizvod, družbeni proizvod in zaposlenost
Plan 1964 — ocena 1963

Podjetje	Bruto proizvod	Družbeni proizvod	Zaposlenost
	1964	1964	1964
	1963	1963	1963
SG Projekt	100,7	100,7	100,0
Obrat Gradis	119,8	121,4	111,9
Obrat »Novogradnje«	110,1	116,0	96,0
Projektivno podj.	97,7	97,9	90,0
Podjetje za urejanje hudournikov			
Ljubljana	110,6	110,6	114,3
Gradbeništvo skup.	106,0	106,6	101,0

Naloge, ki jih je bilo potrebno izvršiti na področju gradbene dejavnosti v letu 1963 in predvidene investicije tako gospodarske kot negospodarske, kažejo, da v občini primanjkuje gradbenih kapacitet. Ugotoviti je treba, da so se določena dela pričela v letu 1963 izvajati večkrat dosti kasneje, kot so bili postavljeni roki, in da so se dela na določenih objektih mnogokrat zakasnila, skratka praviloma so se prekoračevali postavljeni končni roki. Nepravilno bi bilo iskati takemu stanju vzroke le v neurejenih urbanističnih vprašanjih, čeprav bi morali pristojni organi s pospešenim dodeljevanjem lokacij omogočiti hitrejši potek gradenj in problemih financiranja, ali pa vso odgovornost prevesti na gradbeno podjetje in njihovo premajhno storilnost. Menimo, da primanjkuje gradbenih in obrtnih kapacitet. Potrebno bo proučiti to vprašanje tako, da bi se že obstoječe gradbene kapacitete pri raznih obrtnih in komunalnih podjetjih združile v močnejšo operativno enoto. Močnejše gradbeno podjetje bi lahko vključevalo tudi industrijo gradbenega materiala. Učinkoviteje pa bi lahko delovala gradbeno operativa, če bi prešla na industrijski način gradenj in na industrijsko organizacijo del na velikih gradbiščih.

Z vso intenzivnostjo bo potrebno proučiti tudi vprašanje kapacitet gradbene obrti. Sicer razpolagamo s tovrstno obrtjo, ki je razdrobljena po strokah, nezadostno mehanizirana, zlasti pa nima kadrov, ki bi ji omogočili razvoj. Za gradbeno obrt: »Steklarstvo«, »Kamnosestvo« in »Pleskarstvo« je treba izdelati razvojni program in jo tudi organizacijsko združiti, da bodo razpolagala z določeno koncentracijo sredstev, zlasti pa s sposobnim vodstvenim kadrom.

Sezonskim delavcem morajo gradbeno podjetja omogočiti enake delovne in življenjske pogoje kot stalnim delavcem. Posebno je treba tem delavcem omogočiti možnost izobraževanja in pridobivanja kvalifikacij.

9. PROMET

V panogi promet obravnavamo: Cestno podjetje, PTT obrat »Gorenjska« — SAP Ljubljana in Slovenija ceste, Aerodrom Ljubljana na Brniku.

Gibanje družbenega bruto-proizvoda, družbenega proizvoda in zaposlenosti je razvidno iz naslednje tabele:

Podjetje	Bruto proizvod	Družbeni proizvod	Zaposlenost
	1964	1964	1964
	1963	1963	1963
Cestno podjetje	105,4	114,0	104,1
PTT	104,4	106,8	102,5
Obrat »Gorenjska«			
SAP Ljubljana	150,0	130,0	105,3
Slovenija ceste			
Ljubljana	71,8	75,3	62,4
Aerodrom Brniki	—	—	—
Promet — zveze			
skupaj	110,6	109,7	93,9

Aerodrom Ljubljana na Brniku predvideva v letu 1964 realizacijo družbenega bruto-proizvoda v znesku 131,4 milijona. Letališče je dograjeno do I. faze, v letu 1964 pa bo dograjeno do II. faze s tem, da bo podaljšana vzletna in pristajalna steza od 2200 na 3000 metrov. Nabavljena bo tudi oprema, potrebna za sprejem vseh največjih in reaktivnih letal.

Cestno podjetje bo v letu 1964 realiziralo dela na nizkih gradnjah v vrednosti 1049 milijonov. Da bo podjetje lahko izvajalo dela v pogodbenih rokih in v nakazanem obsegu, namerava v letu 1964 znatno povečati mehanizacijo s tem, da bo vložilo v te namene 203 milijone, za izgradnjo hal in poslovnih prostorov pa 141 milijonov. Te investicije bo financiralo podjetje v letu 1964 iz lastnih sredstev, to je iz amortizacije 88 milijonov, iz poslovnega sklada 18 milijonov, iz cestnega sklada pa 238 milijonov.

PTT podjetje zajemamo po podjetniškem principu, razen glede investicij. Družbeni bruto-proizvod bo porasel za 4,4 odstotka, družbeni proizvod za 6,8 odstotka, zaposlenost pa za 2,5 odstotka.

V letu 1964 bo podjetje vložilo za 287 milijonov investicij. V tem letu bo podjetje PTT mo-

derniziralo krajevne pošte Jezersko, Predvor, Senčur in Cerklje.

Poslovna enota »Gorenjska« — SAP Ljubljana bo povečala bruto-proizvod v letu 1964 za 50 odstotkov, družbeni proizvod za 30 odstotkov, zaposlovanje pa za 5,3 odstotka. Vozni park bo ojačan z nakupom novih avtobusov za uvedbo novih sezonskih turističnih prog. V letu 1964 bo izpopolnila mestni in primestni promet in pričela pripravljati gradnjo žičnice na Smarjetno goro.

Podjetje Slovenija-cesta namerava na območju občine izvršiti v letu 1964 za 800 milijonov gradbenih del, pretežno na letališču Brniki.

Z modernizacijo prometa bo velikega pomena tudi elektrifikacija gorenjske železniške proge. V tej zvezi bo treba preložiti železniški tir na Gorenji Savi in urediti nadvoz pri Drulovki.

10. TRGOVINA

Na podlagi gibanja blagovnega prometa v letih 1962 in 1963 lahko predvidevamo v letu 1964 porast za 9,3 %.

Porast blagovnega prometa temelji predvsem na povečanju števila prebivalstva za 2,7 odstotka, kupne moči za 8 odstotkov in na nadaljnjem večanju blagovne proizvodnje.

Ker bo leto 1964 prvo leto načrtnega dela po smernicah sprejetega perspektivnega programa razvoja trgovine, lahko pričakujemo nekaj uspehov:

- na račun boljše organizacije in sodobnejše tehnike prodaje;
- z uvedbo prodaje novih potrošnih artiklov;
- z odpiranjem specializiranih lokalov v mestu in v turističnih krajih;
- s pestrejšo izbiro blaga v obstoječih trgovinah;
- s tesnejšim sodelovanjem s kmetijskimi proizvajalci.

Naloge in ukrepi, ki jih narekuje predvidena smer razvoja, so naslednje:

1. V trgovinah z živili in gospodinjstvi potrebščinami je potrebno hitreje uvajati samopostrežbo, združevati prodajo vseh živil, postopno opuščati prodajalne kruha in mleka ter pripravljati pogoje tudi za prodajo mesa in zelenjave v teh trgovinah.

2. V trgovinah z osebnimi potrošnimi predmeti je treba uvajati samoizbirni način prodaje in obenem odpirati specializirane lokale v mestih in turističnih krajih.

3. Trgovina z galanterijo in drobno konfekcijo naj se organizira ločeno od prodaje živil na Jezerskem, v Cerkljah, Predvoru in morda tudi v Naklem, na Primškovem in v Stražišču.

4. Odpre naj se trgovina z avtomobili in trgovine s predmeti za opremo stanovanj.

5. Novogradnje trgovin z živili in gospodinjstvi potrebščinami naj se odvijajo v tistih delih mesta, za katere so izdelani vsaj idejni urbanistični načrti, da bo možno objekte primerno dimenzionirati in jih smiselno vključiti v center sosesk oz. potrošnih okolišev. Razen dograditve potrošniških centrov na Planini in pri stolpnici naj se opravijo priprave za gradnjo pri Vodovodnem stolpu, na Zlatem polju, na Primškovem, v Senčurju, Naklem, Cerkljah, v Zabnici oz. Bitnjah, Kokrici, Mavčičah in Hrastju.

6. Lokacija vsakega potrošniškega centra se praviloma razpiše tako, da je dana možnost gradnje najsposobnejšemu interesentu. Razpis naj vsebuje poleg lokacije tudi dimenzije in tip zgradbe, zahtevo za osnovni asortiman blaga, način prodaje in najnujnejšo opremo. Ker se bodo trgovine dnevne potrošnje gradile najprej, je nujno v vseh večjih soseskah rezervirati površine za izgradnjo drogerije, galanterije, cvetličarne, mlečne, restavracije, servisov itd., ki se do uporabe v te namene obravnavajo kot zelene površine.

Pravico do gradnje lokalov na dobro frekventiranih položajih naj se povezuje z izgradnjo reprezentančnih in sezonskih prodajal.

7. Vsaka sprememba namembnosti lokalov v starem delu mesta, adaptacija, preureditev ali izgradnja novih prodajnih površin, mora biti v skladu s programom razvoja trgovine in z odlokom o namembnosti lokalov.

8. Za gradnjo veleblagovnice naj se v letu 1964 pripravlja teren in drugi materialni pogoji. V letu 1964 naj se formira organizacija, ki bo imela izključno nalogo organizirati izgradnjo poslovnega centra.

9. V skladu s predvidenim porastom blagovnega prometa in porastom produktivnosti dela naj podjetja skrbijo za šolanje strokovnih delavcev. Letno bo predvidoma potrebno zaposliti 36 — 40 novih prodajalcev in pripraviljalcev blaga, 8 — 10 za živila in gospodinjne potrebščine in 26 — 30 za vso ostalo prodajo.

10. Vzporedno z rastjo naj trgovska podjetja razvijajo analitsko razvojno službo, kjer naj si zagotovijo take kadre, ki bodo sposobni spremljati in proučevati dogajanja na tržišču in v podjetju ter izdelovati predloge za sodobnejšo organizacijo dela in utemeljivke za razvoj podjetja. Nadoknaditi je potrebno tudi pomanjkanje visokokvalificiranih delavcev v vodstvih podjetjih.

11. Trgovska podjetja naj razširijo prodajo blaga za tuja plačilna sredstva. Zagotovijo naj večjo izbiro interesantnega blaga, cene naj označujeje tudi v tuji valuti. Istočasno naj skrbijo za namestitve delavcev z znanjem tujih jezikov.

12. V letu 1964 je nujno potrebno zgraditi bencinske črpalke na Jezerskem, v Cerkljah in na območju mesta Kranja.

13. Trgovske gospodarske organizacije s sedežem na območju občine Kranj naj v letu 1964 izdelajo dolgoročne programe svojega razvoja. Programi naj temeljijo na programu razvoja trgovine, ki ga je občinska skupščina že sprejela. V teh prizadevanjih bodo kolektivni tr-

govskih podjetij deležni vsestranske podpore občinske skupščine.

14. Občinska skupščina bo v okviru možnosti zagotovila namenska sredstva za trgovino pod pogoji, ki bodo ustrezali kreditnim zmogljivostim trgovine, vendar izključno za novogradnje, predvsem za gradnjo novega poslovnega centra v Kranju.

15. Pri modernizaciji trgovin naj se zahtevajo potrebne ureditve tudi pri tistih poslovnih enotah, ki imajo sedež izven občine, tako da bo modernizacija potekala vsestransko in ne samo pri določenih podjetjih.

16. Javna skladišča naj že v tem letu začno s pripravami za izgradnjo skladišč za živila in kmetijske pridelke oz. hladilnic.

17. Trgovska podjetja naj navezujejo tesnejše stike s proizvodnjo in uveljavljajo razne oblike poslovnega sodelovanja tako glede nabave in prodaje blaga kot glede izgradnje maloprodajnih zmogljivosti.

V trgovini naj se podpirajo taki integracijski procesi, ki bodo zagotavljali poleg ekonomske krepitve podjetij tudi hitrejši razvoj sodobne, specializirane trgovske mreže na širšem območju.

Po predvidevanjih podjetij bo skladno s prometom naraščal tudi družbeni bruto-proizvod (15,3 odstotka) in narodni dohodek 17,2 odstotka).

naraščanja nočitev tujih gostov je večja kot povprečno v občini. Ta dejstva narekujejo izgradnjo hotela v Kranju in aktiviranje investicije na Smarjetni gori, ureditev vrste manjših gostinskih lokalov v domačem stilu in drugih objektov na območju mesta.

V letu 1964 bodo opravljena vsa pripravljalna dela za načrtno urejanje starega dela mesta. Najprej bo urejen Pungart, ki je zgodovinsko in turistično najbolj zanimiv. Storjeni bodo potrebni ukrepi za ureditev stolpa, v katerem naj bi bil muzej orožja, v cerkvi pa je namen urediti galerijo fresk.

Za kanjon reke Kokre je potrebno izdelati ureditveni načrt, obenem pa naj se prične z ureditvijo Savskega loga po izdelanem programu.

Drugo najmočnejše turistično središče je Jezersko, ki ima počitniško obeležje oziroma je tu razvit udi zdravstveni turizem. Doba bivanja je tu najdaljša, izkoriščenost prenočinskih kapacitet pa za okoli 15% slabša kot v Kranju. 9,45% tujih gostov se je zadrževalo na tem teritoriju. Pogoj za nadaljnji porast turističnega prometa je dopolnilna oprema prenočinskih kapacitet, družbenih in zasebnih, za zimsko bivanje. Za poletno sezono pa je poleg ureditve izgleda kraja potrebno urediti okolico planšarskega jezera in zgraditi camping. Za poživitev inozemskega turističnega prometa bo potrebno v najkrajšem času preštudirati potrebo po gradnji novega hotela in naselij s počitniškimi hišicami itd. V letu 1964 bodo začeta dela pri restavriranju etnografskega in kulturno-zgodovinskega spomenika »Jenkove kasarne«.

V Cerkljah s Krvavcem je povprečna doba bivanja le 2,7 dni, kar pomeni, da prevladuje prehodni oziroma izletniški turizem in planinstvo. Le 2,62% tujih gostov se je zadrževalo na tem območju, kar je razumljivo, saj ni na razpolago ustreznih prenočinskih kapacitet. V zvezi z razvojem inozemskega lovnega turizma bo potrebno le-tega povezovati s prenočitvenimi kapacitetami v Kranju, območje Krvavca pa čimprej urbanistično urediti in dokončno opremiti z zimsko-športnimi napravami.

Poseben turistični pomen bo dobilo to območje z aktiviranjem letališča Brnik.

Pomembno središče je tudi Preddvor, kjer se je v letu 1963 zadrževalo 9,2% vseh gostov. Počitniško obeležje tega območja označuje sorazmerno dolga doba bivanja — 4,8 dneva. Ker je Preddvor ob mednarodni poti, se tu ustavlja tudi več tujcev — 8,6%. To turistično območje ima še vrsto neizkoriščenih možnosti za povečanje števila gostov, posebno je potrebna dokončna ureditev gradu Hrib, okolice jezera z zgraditvijo campinga, ureditev bližnjih izletniških točk, možnostj prehrane ter osnovnih prostorov za zabavo in razvedrilo.

Območje Gorič je po obisku gostov sedaj še malo pomembno. Kratka doba bivanja pove, da se gostje ustavljajo predvsem slučajno oziroma zaradi obiskov na Golniku.

Z novo cesto in povečanim turističnim prometom bo postalo pomembnejše tudi to območje, delno za prehodni pa tudi za stacionarni turizem. Najprej bo potrebno pripraviti več ležišč v zasebnih sobah, da bi kraje obisko ali predvsem domači turisti in s postopnim porastom prenočinskih kapacitet in ureditvijo spremljajočih objektov pomagali ustvariti pogoje za razvoj inozemskega turizma.

Z modernizacijo turistične ceste ob Savi naj se vključijo v turizem tudi kraji: Breč Podreča, Mavčiče in Praše. Izkoristijo naj se pogoji za ureditev campingov in za weekend naselja. Na tem območju manjka gostinskih in trgovinskih kapacitet. Za razvoj turizma bo potrebno mnogo prizadevanja občanov tega območja, zato bi bilo nujno potrebno ustanoviti turistično društvo.

Proučiti je potrebno tudi možnostj za poživitev turističnega prometa na območju Basnice, Podblice, Jamnika in Jošta. Z ureditvijo domačih gostinskih obratov in nudenjem domačih specialitet bi bilo možno razen lovcev zainteresirati za te kraje širši krog turistov.

Vlaganje sredstev za večanje zasebnih prenočitvenih kapacitet naj se podpira povsod, kjer so pogoji za razvoj stacionarnega turizma. Da bi zagotovili funkcionalno in estetsko izgradnjo turističnih weekend naselij na območju občine, naj se razpiše natečaj za izdelavo načrtov

Gibanje blagovnega prometa za podjetja s sedežem v občini

	Blagovni promet			Indeksi	
	1962	ocena 1963	plan 1964	1963 1962	1964 1963
Vino	678.977	710.000	752.000	104,6	105,9
Zivila	3.432.935	3.870.000	3.975.000	112,7	102,7
Kokra	2.887.977	2.846.000	3.680.000	98,5	129,3
Merkur	5.446.226	6.400.000	6.660.000	117,5	104,1
Elita	369.576	430.000	449.500	116,3	104,5
Kurivo	464.449	560.000	679.600	120,6	122,3
Trgovina skupaj	13.280.140	14.816.000	16.196.100	111,6	109,3

Gibanje blagovnega prometa skupaj

	Blagovni promet			Indeksi	
	1962	ocena 1963	plan 1964	1963 1962	1964 1963
Tuji obrati	4.230.801	5.006.567	5.448.267	118,3	108,8
Domača trg. podjetja	13.280.140	14.816.000	16.196.100	111,6	109,3
SKUPAJ	17.510.941	19.822.567	21.644.367	113,2	109,2
Struktura		1962	1963	1964	
Tuji obrati blagovnega prom.		24,2	25,3	25,2	
Domači obrati blagovnega prom.		75,8	74,7	74,8	
Trgovina skupaj blagovnega prom.		100,0	100,0	100,0	

Blagovni promet se bo povečal za 9,2 odstotka, podjetja s sedežem v občini bodo udeležena s 74,7 odstotka. Predvidevamo, da se bodo podjetja s sedežem v občini Kranj še nadalje krepila in da bodo nastali premiki v njihovo korist.

Trgovsko podjetje Zivila predvideva dograditev 848 kvadr. metrov prodajnih in skladiščnih površin (Primskovo, Zlato polje, Planina), 530 kvadr. metrov obnovev oz. modernizacije in 15 kvadr. metrov adaptacij. Predvideni obseg del je računsko v skladu z dinamiko po programu za razvoj trgovine, dejansko pa za njim zaostaja najmanj za eno leto, kar narekuje intenzivne priprave in pospešeno gradnjo trgovin z blagom dnevne potrošnje v letu 1965.

Trgovsko podjetje Kokra predvideva znatno povečanje blagovnega prometa, kar bo doseglo s povečanimi kapacitetami. Na novo bo uredilo 457 kvadr. metrov prodajnih površin in preuredilo lokal v izmeri 90 kvadr. metrov za samoizbirni način prodaje.

Podjetje Elita bo odprlo več specializiranih prodajal: moško modno trgovino, trgovino z otroško konfekcijo, tekstilno galanterijo in konfekcijo. S tem bo odprta prva trgovina s

tekstilno galanterijo kot sestavni del potrošniškega centra.

Razen tega bo potrebno v tem letu intenzivne pripravljati pogoje in načrte za odpiranje prodajal z galanterijo in drobno konfekcijo v Cerkljah, na Jezerskem ter v Preddvoru in iskati ustrezne dopolnitve tudi za prodajno mrežo na območju mesta.

Podjetje Merkur bo nadaljevalo z adaptacijo lokalov na Koroški cesti 1.

Podjetji Vino in Kurivo planirata tako povečanje blagovnega prometa, ki je v skladu z gibanjem preteklih let. Podjetje Vino naj prouči možnosti za lastno gostinsko mrežo, ki bo prilagojena zahtevam sodobnega gostinstva.

II. TURIZEM

Po številu gostov in nočitvah je najmočnejše turistično središče Kranj; nanj je v letu 1963 odpadlo 54,4 odstotka vseh gostov, povprečno pa so bivali 2,6 dneva. Tu je razvit predvsem poslovni in prehodni turizem z izjemo poletja, ko so na tem teritoriju tudi mladinska šotarišča. Ležišča so bila izkoriščena cca 65 odstotkov. Od 11.229 tujih gostov v občini jih je bilo v Kranju 8.711 ali 75 odstotkov. Tudi dinamika

Za povečanje turističnega prometa ni dovolj ugotavljati pogoje in vlagati velike investicije, ampak bi bilo zelo smotno in učinkovito povezovati s turistično problematiko razvoj trgovine, gostinstva, lovstva, ribištva in prometa. Nemajhnega pomena za razvoj turizma je propaganda naravnih lepote, zgodovinskih znamenitosti ter pogojev za bivanje, razvedrilo in šport. To nalogo morajo v celoti prevzeti turistična društva. V letu 1964 je potrebno izdelati turistični vodič po občini.

Ob perspektivnem programu za razvoj turizma bo nujno potrebno točneje ugotoviti, kateri prijemi in dopolnitve so potrebne v posameznih krajih, da bodo za turiste vabljivi. S pripravo smučarskih prog, z vlečnicami in z drugimi manjšimi investicijami naj se zagotovi obisk turistov, kar bo samo po sebi terjalo poveča-

nje gostinskih in prenočitvenih kapacitet. Razvoju Jezerskega je prav v tem smislu potrebno posvetiti vso pozornost. Vse objekte in naprave je potrebno urejati funkcionalno in jih smiselno vključevati v okolje.

Zaradi pravočasne in točne priprave propagandnega materiala bodo morala turistična društva pravočasno sestaviti svoje programe prireditvev.

Vsa problematika, ki je v zvezi s turizmom — urejanje naselij, gradnje, takse, delovni čas pošte, trgovin ipd. — naj se pred dokončnim sklepanjem pristojnih organov da v obravnavo svetu za gostinstvo in turizem.

Ob dobrih pripravah za zimsko in poletno turistično sezono lahko pričakujemo povečanje domačega turizma za 4%, inozemskega pa za 15%.

stičnega prometa ter potrošnje domačega prebivalstva. Osnovna naloga je torej v tem, da pričnemo z načrtno izgradnjo ustreznih gostinskih kapacitet.

Potrebno je pripraviti načrte za nov osrednji hotel v Kranju in dokončati hotel z restavracijo na Šmarjetni gori. Izdelati je potrebno tudi elaborat za gradnjo žičnice na Šmarjetno goro.

Podpre naj se tudi vsaka iniciativa za dograditve in adaptacije, ki ustrezajo zahtevam večine turistov in so obenem pogoj za boljšo organizacijo dela in gospodarnije obratovanje poslovnih enot.

V ostalih turističnih krajih se je potrebno usmeriti v manjše gradnje, primerne okolju in značaju turizma, tako za gostinske kot za spremljajoče objekte.

Vse načrte naj podjetja pripravijo tako, da se bodo mogla udeležiti natečajev za kredite iz zveznih in republiških sredstev za razvoj turizma.

Gostinstvo mora izboljšati kvalifikacijski sestav delavcev in kvaliteto storitev, obenem pa najti nove stimulatивnejše oblike nagrajevanja.

Gostinska podjetja planirajo v letu 1964 precejšnja investicijska vlaganja:

— Gostinsko podjetje »Stari Mayr« bo vložilo 25 milijonov za adaptacijo in razširitev svojih poslovnih prostorov. Načrti so izdelani.

— Gostinsko podjetje »Jelen« namerava vložiti 48,8 milijonov za ureditev gostinskih kapacitet hotela in gostišč v sestavu podjetja.

— Gostinsko podjetje »Central« bo vložilo 45 milijonov, od tega 35,5 milijonov za adaptacijo gradu Hrib v Preddvoru, za opremo sob in postavitev prodajnega objekta ob jezeru. Ostala sredstva je namenilo za opremo poslovnih prostorov.

— Gostinsko podjetje »Dom na Jezerskem« namerava vložiti 22 milijonov za opremo nove restavracije, modernizacijo kuhinje in opremo gostišča na Meji.

Dolgoročni program razvoja gostinstva bo moral predvsem rešiti tudi vprašanje širših lokacij novih gostinskih kapacitet, zlasti ob važnejših prometnih žilah v mestu in na območju izven mesta.

Da bo možno zadostiti vsem potrebam pč kvalitetnih gostinskih storitvah, naj se zainteresirajo za gradnjo in ustanavljanje gostišč tudi podjetja, ki imajo svoj sedež izven občine.

V letu 1964 bo občina podpirala prizadevanja tako družbenega kot zasebnega sektorja gostinstva za nadaljnji razvoj, razvoj zasebnega gostinstva izven mesta pa bo posebej podpirala tudi z ustrezno davčno politiko.

13. OBRT

Za večino obrtnih podjetij je značilno, da so v preteklih letih dosegla tisto stopnjo razvoja, ki zahteva za nadaljnji porast realizacije sodobnejšo pripravo in organizacijo dela, nove investicije in boljši kvalifikacijski sestav zaposlenih.

Utrditev smeri perspektivnega razvoja posameznih podjetij je možna le z upoštevanjem potreb oziroma povpraševanja po posameznih izdelkih za gradbeništvo, industrijo, kmetijstvo in široko potrošnje, kar narekuje nadaljnje pročitve in sodelovanje obrtnih podjetij raznih strok med seboj in z drugimi podjetji.

Obešem pa nastaja potreba po decentralizaciji obrti za osebne storitve, izdelovanje izdelkov po meri oziroma naročilu, popravila aparatov in naprav v gospodinjstvih in popravila ter vzdrževanje motornih vozil.

Povečanje realizacije za 12% v letu 1963 ne more biti dosledno merilo za predvidevanje v letu 1964 zaradi znatnega porasta cen storitvam v letu 1963. Seštevek planov posameznih obrtnih organizacij za leto 1964 napoveduje porast realizacije za 7,3%; sorazmerno temu je predvideno tudi povečanje družbenega bruto-produkta in skladov.

Turistični promet v letu 1963

	Leto 1962			Leto 1963		
	dom.	tuji	skupaj	dom.	tuji	skupaj
Gosti	20.217	6.291	26.508	23.972	7.475	31.447
Nočitve	70.337	9.504	79.841	86.908	12.672	99.580

Nadaljevanje

	Indeksi 63/62			Povpreč. doba bivanja		
	dom.	tuji	skupaj	dom.	tuji	skupaj
Gosti	118,6	118,8	118,6	1962 3,5	1,5	3,01
Nočitve	123,6	133,3	124,7	1963 3,6	1,7	3,17

Turistični promet po območjih v letu 1963

Območje	Gosti		
	domači	tuji	skupaj
Kranj	11.206	6.540	17.746
Cerklje	4.665	276	4.941
Jezersko	4.796	414	5.210
Preddvor	2.665	228	2.893
Goriče	527	17	544
Besnica	113	—	113
Skupaj	23.972	7.475	31.447

Nadaljevanje

Območje	Nočitve			Povpreč. doba bivanja
	domači	tuji	skupaj	
Kranj	27.636	10.029	37.665	2,1
Cerklje	12.209	468	12.677	2,6
Jezersko	28.656	1.103	29.759	5,7
Preddvor	17.133	1.017	18.150	6,3
Goriče	1.130	55	1.185	2,2
Besnica	144	—	144	1,3
Skupaj	86.908	12.672	99.580	3,17

12. GOSTINSTVO

Struktura potrošnikov komercialnega gostinstva se je spremenila. Vedno večji potrošniki so turisti in lahko računamo, da bo postala ta vrsta potrošnje že v bližnji perspektivi odločilna, s pogojem, da se bo gostinstvo hitreje prilagajalo zahtevam teh potrošnikov.

Nezadržno se spreminjajo tudi potrebe občanov po gostinskih storitvah. Zaradi večje zaposlenosti se vedno težje pogrešajo samopostrežne restavracije (tudi mlečne) in raznovrstne okrepčevalnice; motorizacija in televizija pa prinašata bistvene spremembe v preživljanju prostega časa. Išče se počitek v naravi, okrepčilo pa v intimnejšem domačem okolju, zato tudi vedno manj zadovoljuje sedanja oblika in notranja organizacija gostinskih obratov.

Pri razvijanju in izpopolnjevanju gostinske mreže se naj gostinska podjetja intenzivneje ukvarjajo s to problematiko in pripravljajo konkretne predloge. Pri tem naj tudi upoštevajo:

— da je gostinska mreža v mestu potrebna doživitve s sodobno organiziranimi obrati tako

v središču mesta kot v nastajajočih predelih mesta,

— da živi nad polovico občanov proizvajalcev na podeželju in da so v vseh večjih krajih potrebe po kvalitetnejših gostinskih storitvah, ker so ti kraji obenem tudi turistična žarišča,

— da bo z novimi prometnimi žilami in točkami nujno potrebno razvijati turistični promet na celotnem teritoriju občine in s tem tudi mrežo gostinskih obratov.

Razen materialnih osnov ne zadovoljujejo v gostinstvu tudi kadri. Več kot 50% zaposlenih je samo polkvalificiranih in nekvalificiranih. Posledica tega je nezadovoljiva raven gostinskih storitev. Pred gostinske organizacije se jasno postavlja zahteva po izobraževanju že zaposlenih delavcev in izobraževanju v rednih šolah oziroma po razpisovanju štipendij.

Tudi v vodstvih podjetij je potrebno skrbeti za tak sestav zaposlenih, da bodo sposobna analizirati obratovanje, odpravljati napake, spremljati potrebe in zahteve potrošnikov in s tem v skladu pripravljati predloge za razvoj podjetij.

Realizacija prometa po oceni v gostinstvu v letu 1963 se je sicer povečala v primerjavi z realizacijo v letu 1962 za 16,2%, toda predvsem na račun cen. Za leto 1964 pa predvidevajo podjetja porast družbenega bruto-produkta za 7,0%.

Družbeni bruto-produkt in narodni dohodek

Podjetje	Indeksi			
	Družb. bruto proizvod 63/62	narodni dohodek 63/62	družb. bruto proizvod 64/63	narodni dohodek 64/63
Stari Mayr	106,1	99,0	104,2	106,0
Restavracija Jelen	118,5	118,8	104,0	104,2
Hotel Central	119,4	119,7	109,1	108,8
Dom Jezersko	103,5	102,7	103,4	118,4
Skupaj	116,2	115,6	107,0	108,5

Tako zmerno gibanje prometa v gostinstvu dokazuje, da gostinske kapacitete v občini absolutno niso sposobne zauti naraščajočega turi-

Primerjava družbenega bruto-produkta po oceni 1963 napram realizaciji 1962 in planu 1964 napram oceni 1. 1963

Podjetje	družb. bruto-proizvod		družb. bruto-proizvod	
	1963	1962	1964	1963
1. Tehnica	121,6	134,9	111,6	110,4
2. Tapetništvo	101,9	101,6	105,3	115,3
3. Kamnoseštvo	159,1	160,5	127,4	122,7
4. Steklarstvo	105,8	122,8	107,7	107,1
5. Pleskarstvo	110,2	114,6	113,8	113,9
6. Brivsko friz.	109,8	108,3	114,1	115,8
7. Predil. Naklo	119,2	119,2	100,9	101,4
8. Obrtno podjetje Cerklje	76,2	81,3	127,7	127,4
9. Kovin. obrt. podj.	79,4	119,4	106,6	107,7
10. Puškarna	109,9	126,1	106,3	92,1
11. Elektr. podj.	103,4	116,6	102,8	113,4
12. Gor. oblačilnica	119,2	102,5	109,9	108,5
13. Klavnica	116,2	111,7	106,9	109,3
14. Pekarna	124,7	120,5	99,8	81,9
15. Slašč.-kavarna	108,2	111,5	106,7	107,7
16. Drogerija - optika	111,9	110,7	100,8	99,4
17. Dimnikarsko podjetje	135,7	135,7	125,8	126,0
18. Zavod inval. delavnice	127,7	124,2	114,2	116,7
Skupaj	111,6	115,5	107,2	106,7

V planih posameznih podjetij prihaja do izraza bojazen, da ne bo na razpolago materialov za izdelke, ki so na tržišču interesantni, in mnenja, da v obstoječih razmerah ni mogoče bistveno povečati proizvodnje. Pretresni in slabo urejeni delovni prostori in skladišča, nesodobna strojna oprema in pomanjkanje visokokvalificiranih delavcev zahtevajo ustrezne rešitve v bližnji perspektivi.

Kovinsko predelovalni podjetji Puškarna in Kovinsko obrtno podjetje naj razvijata svojo dejavnost v smeri izdelovanja reprodukcijskega materiala za industrijo in gradbeništvo, pri tem pa naj ne zanemarita sodelovanja z drugimi obrtnimi podjetji in storitev za občane. Kvalifikacijski sestav delavcev ni zadovoljiv, saj je 34 odstotkov delavcev nekvalificiranih. Predvidevanja realizacije so v skladu z dinamiko razvoja v prejšnjih letih.

Elektrotehnično podjetje naj prične z izgradnjo novih delavnic, da bo moglo razvijati dejavnost v skladu s potrebami po teh storitvah v podjetjih in v gospodinjstvih. Pripravi naj načrt za nove delavnice zaradi preselitve.

Obrtno podjetje Kamnoseštvo, Steklarstvo in Pleskarstvo naj se združijo, da bodo lažje sodelovala z gradbenimi in tudi drugimi obrtnimi podjetji in dosegla planirani porast realizacije. Prav tako naj pripravijo načrte za preselitev nove delavnice.

Zivilska obrt — K2K — obrat Klavnica, Pekarna, Slaščičarna — nima odgovarjajočega kvalifikacijskega sestava delavcev. Potrebno je, da se prične z gradnjo klavnice, za katero se že pripravljajo načrti, in da se obenem posveti več skrbi izobraževanju delavcev, da bodo bolj sprejemljivi za uvajanje sodobnih proizvodnih postopkov.

Slaščičarna - kavarna mora razširiti svojo dejavnost predvsem z odpiranjem novih slaščičarn v večjih naseljih in turističnih krajih; pri tem je ne smejo ovirati njene proizvodne kapacitete. Prouči naj možnosti proizvodnega sodelovanja s Pekarno.

Obrtni podjetji za predelovanje tekstila Gorenjska oblačilnica in Zavod za zaposlovanje invalidov predvidevata manjši porast realizacije kot sta ga dosegli v preteklih letih. V letu 1964 namerava Gorenjska oblačilnica urediti nove delavnice; s tem bo v naslednjih letih porastla proizvodnja konfekcije.

Razen tega naj Gorenjska oblačilnica skrbi za razširitev svoje storitvene dejavnosti na celotnem teritoriju občine z odpiranjem delavnic ali z organizacijo sprejemnih lokalov tako, da bodo

v celoti krite krajevne potrebe po storitvah te vrste.

Z rastjo življenjskega standarda, naraščanjem števila prebivalstva in s porastom turističnega prometa nastaja zahteva po odpiranju novih brivsko-frizerskih delavnic v središču mesta, na Zlatem polju, v Preddvoru in Cerkljah, kar je naloga obrtnega podjetja Brivsko-frizerski salon Kranj.

Tudi podjetje Drogerija-optika si naj uredi večje prostore, pripravi vse potrebno za opravljanje vseh drogerijskih dejavnosti in storitev, da bodo zadovoljene potrebe prebivalstva in izkoriščene naprave, ki jih ima podjetje. S tem bo doseženo tudi bistveno povečanje realizacije.

Obrtno podjetje Cerklje naj se preusmeri v gradbeno stroko in sicer za manjše gradnje in adaptacije. Dejavnosti drugih strok naj prevzamejo specializirana podjetja.

Ostala obrtna podjetja (Tapetništvo in Tehnica) predvidevajo zmerno povečanje realizacije, ki je v skladu z gibanjem v prejšnjih letih.

V letu 1963 je bilo 366 zasebnih obrtnih delavnic, od tega 208 v mestu, 158 pa na deželi. Najmočnejše so zastopane kovinska, lesno-predelovalna in tekstilna stroka. Predvideva se, da se bo število zasebnih obrtnih delavnic še povečalo, zaželeno je, da bi bilo čim večje število strok in da bi bila tudi razporeditev v skladu s potrebami občanov po obrtnih storitvah. V skladu z novo zakonodajo se naj pospešuje predvsem storitvena obrt in pa kooperacija zasebnih delavnic z obrtnimi in drugimi podjetji.

Ker obstoja možnost, da se razvija obrt v okviru krajevnih skupnosti, je potrebno jasno določiti, s kakšno vrsto poslov naj se servisi teh skupnosti ukvarjajo.

Servise, ki so se praktično že razvili v obrtno podjetja, naj občinska skupščina za taka tudi proglasi.

14. KOMUNALNA DEJAVNOST

Kljub obsežnemu programu del v letu 1963 so še vedno potrebe na tem področju, za katere bo treba zagotoviti sredstva ter dela načrtno izvajati tako v letu 1964 in naslednjih letih. Obsežna stanovanjska gradnja, koncentracija prebivalstva, napredek v gospodarstvu, razvoj turizma, nadaljnje podružabljanje zemljišč in gradnja kmetijskih objektov narekujejo potrebe po urejanju komunalnih naprav, za katere morajo v večji meri skrbeti tiste komunalne gospodarske organizacije, ki so odgovorne za vzdrževanje in izgradnjo teh naprav.

Da bi zagotovili nadaljnje izboljšanje stanja komunalnih naprav, bodo v letu 1964 za te namene porabljena naslednja sredstva:

	v 000 din
Elektrifikacija in javna razsvetljava	235.332.—
Izgradnja, rekonstrukcija in vzdrževanje vodovodov	220.000.—
Modernizacija in rekonstrukcija cest in ulic	404.400.—
Obnova mostov	19.100.—
Vodno regulacijska dela	100.000.—
Pokopališča	3.500.—
Kanalizacija	54.100.—
Urbanistični program, ureditveni načrti in geodetske podloge	55.000.—
Vzdrževanje cest I., II. in III. reda	90.000.—
Vzdrževanje cest IV. reda v občini in komunalnih naprav v mestu	105.000.—
Za dejavnost krajevnih skupnosti	69.200.—
Skupaj	1.355.632.—

Ostale negospodarske investicije 241.000.—

Planirana sredstva za leto 1964 znašajo 134,7% sredstev, porabljenih za te namene v letu 1963.

Elektrifikacija in javna razsvetljava

Z dograditvijo zveznega 35 kv daljnovoda Medvode—Labore ter razdelilnih 35 kv postaj na Laborah in Zlatem polju ter razdelilne transformatorske postaje 110/35 KV 20 MVA na Polici so za mesto Kranj postavljeni osnovni energetske viri. Naraščajoče potrebe po električni energiji v gospodarstvu in za široko potrošnjo pa zahtevajo nadaljnje izpopolnjevanje in izgradnjo novih elektro objektov. Za leto 1964 so planirana naslednja dela:

	v 000 din
1. RTP 35/10 kv Kranj I — Labore	26.000.—
2. 10/0,4 kv Klanec — Primskovo	10.000.—
10 kv kabel Tp Klanec	4.200.—
NNO tp Klanec	7.750.—
3. 10/0,4 kv Tp Stražišče III	5.000.—
10 kv kabel za Tp Stražišče III	400.—
NNO Stražišče III (Tp)	2.170.—
4. 10/0,4 kv Tp Primskovo II — Gorenje	1.200.—
10 kv kabel za Tp Primskovo II	2.540.—
NNO Tp Primskovo II	1.260.—
5. 10/0,4 kv Tp Gorenja Sava — Kranj	5.000.—
10 kv kabel Tp Gorenja Sava	2.270.—
NNO Tp Gorenja Sava	1.690.—
6. RTP 10/3 kv He Sava — Kranj	7.000.—
7. 20 kv razklopišče Brniki	10.000.—
8. NNO Sutna — Zabnica	3.130.—
9. 20/0,4 kv Tp Senčur II — šola	4.500.—
20 kv prosti vod za Tp Senčur II	457.—
NNO Tp Senčur II	1.040.—
10. 10/0,4 kv Tp Dvorje — Grad	1.685.—
10 kv prosti dovod za Tp Grad	1.200.—
NNO Tp Dvorje — Grad	200.—
11. 20/0,4 kv Tp Senčur III	4.500.—
20 kv prosti dovod za Tp Senčur III	1.800.—
NNO Tp Senčur III	1.200.—
12. 10/0,4 kv Tp Trgovski center — Huje	5.000.—
NNO Tp Trgovski center	1.200.—
13. 10/0,4 kv Tp Planina II — šola	5.000.—
NNO Tp Planina II	1.500.—
14. Rekonstrukcija 10 kv — DV Sebenje — Sp. Duplje	2.400.—
15. Rekonstrukcija NNO Sr. vas pri Goričah	1.900.—
16. Rekonstrukcija NNO Golnik	1.400.—
17. 10/0,4 kv Naklo II — Pivka	9.000.—
10 kv — DV za Tp Naklo II — Pivka	1.700.—
NNO Tp Naklo II — Pivka	7.000.—
18. Elektrifikacija severnega dela Kranja	16.000.—
19. Javna razsvetljava po programu iz leta 1963	16.000.—
20. Javna razsvetljava v mestu Kranju	27.300.—
21. Javna razsvetljava na območju KS: Cerklje	2.000.—
Golnik	1.500.—
Goriče	700.—
Jezersko	1.300.—
Predvdvor	1.700.—
Kokrica	500.—
22. Investicijsko vzdrževanje	26.130.—
Skupaj	235.332.—

Sredstva za vzdrževanje bodo porabljena pri obnovi naslednjih naprav:

A. Daljnovodi 10—35 kv

- a/1 20 kv DV Kranj — Visoko — Brnik z odcepi Tupaliče — Kokra — Jezersko, Tupaliče — Bela — Trstenik, Visoko — Senčur, Brdo — Brnik in z 10 kv odcepom RTP Cerklje — He Cerklje, Zanjivec — Krvavec;
- a/2 10 kv DV RTP Kranj II. Zlato polje — Polica — Struževo — Gorenja Sava;
- a/3 10/20 kv DV Kranj — Orehek — Jepra;
- a/4 10/20 kv DV RTP Zlato polje — Polica — Bitnje — Zabnica;
- a/5 3 kv DV Golnik — Goriče — Zalog;
- a/6 10 kv DV Polica — Podbrezje.

B. Transformatorske postaje 10—20/0,4 kv

- b/1 Tp Sp. Besnica, Tp Zg. Besnica, Tp Hrastje — novo naselje, Tp Olševik;
- b/2 Tp Naklo, Tp Trboje;
- b/3 Naklo, Tp Dolenja vas — Bistrica, Tp Britof — Podbrezje;

C. Nizkonapetostna omrežja 380/220 V

- c/1 NNO Sp. Besnica, NNO Zg. Besnica, NNO Zg. Bitnje, NNO Sp. Bitnje, NNO Sr. Bitnje, NNO Tp Stražišče (II), NNO Orehek, NNO Črče, NNO Velesovo, NNO Trata — Adergas, NNO Pšata, NNO Stefanja gora — Stiška vas, Ambrož, NNO Sp. Brnik, NNO Olševik — Hotemaže, NNO Mlaka, NNO Suha, NNO Olševik, NNO Senčur, NNO Praše, NNO Goriče, NNO Zg. Duplje, NNO Naklo - center, NNO Dolenja vas — Podtabor.

Izgradnja, rekonstrukcija in vzdrževanje vodovodov

Program izgradnje vodovodov obsega predvsem dela na objektih, katerih izgradnja bo omogočila boljše oskrbo z vodo na obstoječem

omrežju in priključitev naselij na tiste vodovodne dovode, ki dovajajo zadostne količine vode. Za gradnjo, rekonstrukcijo in vzdrževalna dela je planiranih 220.000.000 din.

Planirana so naslednja dela:

rezervoar na Zelenem hribu (nad Bobovkom)	1000 m ³
rezervoar v Sr. vasi	80 m ³
rezervoar v Struževem	50 m ³
rezervoar v Strahinju	80 m ³
rezervoar na Beli Predvdor	20 m ³
rezervoar na Trati	700 m ³
dograditve II. celice rezervoarja Grad,	

zvezni cevovod rez. Grad — rez. Trata, z odcepi v Adergas in Praprotno polico ter demontaža obstoječega cevovoda Trata—Velesovo, rekonstrukcija rez. Trata—Sr. vas, cevovod Trata—Sr. vas, cevovod Sr. vas—Senčur, stolpni razbremenilnik Voklo—Prebačevo (del programa); vodovod Podbrezje—Bistrica—Žeje; vodovodno omrežje — rekonstrukcija severni del Kranja; odcepi: na Bregu, na Jami, na Orehku, v Senčurju, v Hrastju, naselje na Skalci v Kranju, na Klancu v Kranju, Britof, Tatinec—Hraše, Zg. Zalog, Sr. Zalog, Sp. Zalog, Lahovče; rekonstrukcija vodovoda Cerklje; druga manjša vzdrževalna dela na vodovodnem omrežju.

Modernizacija in rekonstrukcija cest

cesta Sp. Brnik—Cerklje—	v 000 din
—Zičnica Krvavec	80.000.—
Levstikova ulica—Zlato polje	1.500.—
Prešernova ulica — pločniki	10.000.—
Cesta Staneta Zagarja in Jelenčeva ulica	12.000.—
Cesta v naselju Vodovodni stolp	100.000.—
Ceste v severnem delu mesta Kranja	23.000.—
naselje Planina in cesta I. maja	30.000.—
cesta v Struževem	1.500.—
ureditev Pungarta	3.260.—
cesta Zalog—Svarje	3.000.—
cesta ob Planšarskem jezeru Jezersko	900.—
cesta Javornik—Čepulje—Planica	3.000.—
cesta Ravne—Stiška vas	12.000.—
cesta Podblica—Jamnik	16.200.—
površinska prevleka ceste Kokrica—Britof	2.400.—
površinska prevleka ceste Kranj—Rakovica	3.000.—
površinska prevleka ceste Senčur	2.640.—
železniški podvozi	100.000.—
skupaj	404.400.—

Obnova mostov

most na Kokrici	16.000.—
most Rupa—Ovčan	1.200.—
most Bistrica—Podbrezje	1.000.—
most v Velesovem	900.—
skupaj	19.100.—

Vodno regulacijska dela

regulacija hudourniškega področja in Jezernice na Jezerskem	30.000.—
obrežno zavarovanje Kokre v Kranju	6.000.—
ureditev hudournika v Kokri	4.000.—
regulacija hudournika v Olševku — Sr. vas	4.000.—
regulacija obrežja Save v Kranju	52.000.—
vzdrževanje vodnih objektov	4.000.—
skupaj	100.000.—

Pokopališča

pokopališče Besnica	2.000.—
pokopališče Zabnica	1.500.—
skupaj	3.500.—

Kanalizacija

dokončanje kanalizacije Straži v	30.000.—
kanalizacija severni del Kranja	20.000.—
kanalizacija KS:	
Britof — Orehovlje	300.—
Cerklje	1.500.—
Goriče	2.000.—
Predvdor — Nova vas	400.—
Senčur	1.300.—
Trstenik	400.—
skupaj	54.100.—

Urbanistični programi, ureditveni načrti, geodetske podloge

urbanistični program Kranja po pogodbi št. 1430	15.000.—
izdelava karte Kranja 1:1000	22.000.—
urbanistični programi po sklepu občinske skupščine o vplivnih območjih občine	10.000.—
ureditveni načrti za mesto Kranj	8.000.—
skupaj	55.000.—

Vzdrževanje cest I., II. in III. reda
predvideno za vzdrževanje iz sredstev cestnega sklada okraja in republike 90.000.—

Vzdrževanje komunalnih naprav v mestu in cest IV. reda
vzdrževanje cest, kanalizacije, čistoče, pokopališča, javne razsvetljave, parkov in nasadov, sredstva iz proračuna občine 105.000.—

Ostale negospodarske investicije

Dom JLA	72.000.—
Obrat družbene prehrane	73.000.—
Galerija Dolinar	46.000.—
Centralni stadion	50.000.—
skupaj	241.000.—

Za dejavnost krajevnih skupnosti

Krajevne skupnosti	54.200.—
Stanovanjske skupnosti	15.000.—
skupaj	69.200.—

Financiranje programa komunalnih del v letu 1964 je predvideno iz: komunalnega sklada, vodarine, sredstev Vodne skupnosti Gorenjske, sredstev Elektro Kranj, bančnih sredstev (kredit), cestnega sklada okraja, gozdne sklada občine (gozdne ceste), stanovanjskega sklada občine (načrti), sredstev gospodarskih organizacij in proračuna občine.

Realizacija programa je pogojena z zagotovitvijo sredstev iz predvidenih virov. Potrebna bodo vsestranska prizadevanja in napori za realizacijo obsežnega programa gradnje novih objektov, rekonstrukcij in vzdrževanja.

Za nemoten razvoj gospodarstva je realizacija programa investicij na področju komunalne dejavnosti zelo pomembna. Z doseženimi investicijami bo dana solidna materialna osnova, ki bo zagotovila rast družbenega standarda, ki neposredno vpliva na standard posameznih občanov.

Pri obravnavi razmerja med gospodarskimi in negospodarskimi investicijami, kamor prištevamo tudi investicije v komunalni dejavnosti, je treba upoštevati, da gospodarske panoge in posamezne delovne organizacije niso v stanju nemoteno poslovati brez urejenih komunalnih naprav: elektrifikacije, vodovodov, kanalizacije, cest itd.

Delovne organizacije (komunalna podjetja) odgovorne za vzdrževanje komunalnih naprav morajo poskrbeti, da bo program, upoštevajoč razpoložljiva sredstva, realiziran. Ker so komunalne organizacije prerasle v podjetja, so odpravljene razlike med gospodarskimi panogami ter ustvarjeni pogoji za enakopraven položaj proizvajalcev v komunalnih podjetjih.

Določanje tarif za komunalne storitve ne pomeni zmanjševanje pravic kolektivom komunal-

nih delovnih organizacij, temveč še večjo skrb za dobro gospodarjenje in vestno opravljanje nalog.

Občani, ki koristijo storitve komunalnih podjetij, morajo objektivno reagirati na pomanjkljivosti, ki se pri delu teh organizacij pojavljajo, da bi tako pripomogli k odpravljanju pomanjkljivosti na tem področju.

Povečane tarife za komunalne storitve morajo vplivati tudi na boljše opravljanje storitev, čeprav je bil namen zagotoviti samofinanciranje te dejavnosti in zagotoviti del sredstev za razširjeno reprodukcijo komunalnih naprav.

Posebnosti komunalnih dejavnosti se kažejo v brezpogojnem delovanju ne glede na delovni čas. Nepogrešljiva je oskrba z vodo, električno energijo, funkcioniranje kanalizacije itd. Komunalne organizacije se morajo ustrezno opremiti in zato poskrbeti za nabavo mehanizacije, da bi v čimvečji meri nadomestili pomanjkanje delavcev v tej dejavnosti.

Za izvajanje del je treba predhodno pripraviti ustrezno dokumentacijo in le na osnovi te izvajati dela po prioritetenem redu, o katerem naj razpravlja svet za komunalne zadeve.

Zagotoviti je treba izvajanje odloka o urejanju mestnih zemljišč. V ta namen je treba usposobiti organizacijo, ki bo prevzela te naloge. Potrebno je izdelati inventarizacijo komunalnih naprav, ugotoviti stroške za komunalno urejanje zemljišč ter določiti ceno komunalno opremljenega zemljišča.

Treba je zagotoviti stalni vir financiranja izgradnje komunalnih naprav, predvsem v obliki dolgoročnih kreditov pod pogoji, ki ustrezajo tovrstni dejavnosti.

Prispevek za kanalizacijo je treba porabiti za vzdrževanje in rekonstrukcijo kanalizacije.

Vodarino je treba po odbitku poslovnih stroškov in drugih sredstev za podjetje Vodovod zagotoviti za investicijsko vzdrževanje, odplačilo anuitet in za rekonstrukcijo vodovodov. Od vodarine se ne plačujejo družbene obveznosti. Glede uporabe vodarine je treba skleniti med Skupščino občine Kranj in podjetjem Vodovod posebno pogodbo.

Glede pobiranja in odvoza smeti je treba skleniti pogodbo s Komunalnim servisom, s katero je treba zagotoviti, da bo pobrana smetarina krila stroške pobiranja in odvoza smeti.

Krajevne skupnosti morajo s spremljanjem opravljanja nalog komunalnih podjetij in z opozarjanjem na pomanjkljivosti itd. pomagati, da bo program komunalnih del realiziran. Posebno pa morajo skrbeti za smotrno porabo sredstev, ki so jim zagotovljena za njihovo funkcioniranje in za vzdrževanje komunalnih naprav.

V letu 1964 je treba pričeti s proučevanjem pogojev za izgradnjo toplarne v Kranju in proučiti pogoje za ustanovitev organizacije, ki bi se s tem vprašanjem začela načrtno ukvarjati.

Svet za komunalne zadeve bo spremljal izvajanje programa komunalnih del in o tem poročal skupščini občine.

15. STANOVANJSKA GRADNJA

Za leto 1964 predvidevamo, da bo možno dograditi 425 stanovanj v družbeni in združni lasti in 130 zasebnih stanovanj — skupaj 555 stanovanj, ter 156 samskih sob (Samski dom Tekstilindustrijske in stolpnice).

V preteklih letih od leta 1961 dalje je bilo zgrajenih in je predvideno za leto 1964 sledeče število stanovanj:

	indeksi						
	1961	1962	1963	1964	1961	1962	1963
družbena	289	305	236	357	105	74	151,1
zadružna	10	49	31	68	490	63,2	219
zasebna	86	95	140	130	110	147,3	92,9
SKUPAJ	385	449	407	555	116	90,9	136,2

Skupna neto stanovanjska površina je bila v l. 1963 povečana za 26.873 m², s planom pa je bilo predvideno, da bo povečanje znašalo 29.656 m², plan izgradnje stanovanj je bil izpolnjen z 82,5%, plan povečanja površin pa z 90,9%. V letu 1962 je odpadlo na enega prebivalca 13,61 m² stanovanjske površine, v letu 1963 pa se je površina na

enega prebivalca povečala za 0,25 m², upoštevajoč v letu 1963 porast prebivalstva.

Poraba sredstev za stanovanjsko izgradnjo v letu 1963 kaže, da so bila planirana sredstva v celoti porabljena, čeprav plan gradnje ni bil izpolnjen. Za gradnjo stanovanj so bila v preteklih letih porabljena in so za leto 1964 planirana sledeča sredstva:

	(v 000 din)			
	1961	1962	1963	1964
Stanovanjski sklad SRS	10.000	97.400	97.750	110.000
Stanovanjski sklad občine	470.500	564.000	696.997	790.000
Sredstva delovnih organizacij	720.500	518.600	595.000	600.000
Sredstva zasebnikov	337.000	354.000	380.000	420.000
Ostalo	—	13.000	—	—
SKUPAJ	1.357.500	1.547.000	1.769.740	1.920.000

	Indeksi		
	1962	1963	1964
	1961	1962	1963
Stanovanjski sklad SRS	974	100,3	111,5
Stanovanjski sklad občine	106,5	121	112
Sredstva delovnih organizacij	72	115	100,8
Sredstva zasebnikov	105	107,5	110,5
Ostalo	—	—	—
SKUPAJ	101,4	114,4	124,1

Sredstva delovnih organizacij v planiranem znesku 600 milijonov din niso samo lastna, temveč sredstva, ki jih bodo zagotovile delovne organizacije iz lastnih skladov, krediti za gradnjo, za trg itd.

Pregled zgrajenih stanovanj po velikosti v preteklih letih in planiranih za leto 1964 je naslednji:

	1961	1962	1963	Plan 1964	Indeksi		
					1962	1963	1964
					1961	1962	1963
DRUŽBENA							
večsobna	1	—	—	—	—	—	—
trosobna	9	21	5	18	233	23,8	360
dvosobna	212	152	120	156	71,7	78,9	130
enosobna	45	121	106	173	268	87,6	163
garsonjere	22	11	5	10	50	45,4	200
s k u p a j	289	305	236	357	105	70,7	150
ZADRUŽNA							
trosobna	10	43	31	68	430	72	219
dvosobna	—	6	—	—	600	—	—
s k u p a j	10	49	31	68	490	63	219
ZASEBNA							
večsobna	43	35	40	55	81,5	114	137
trosobna	40	40	80	60	100	200	75
dvosobna	3	20	20	15	665	100	75
s k u p a j	86	95	140	130	110	147	92

Upoštevajoč planirano število stanovanj določenih velikosti je predvideno, da se bodo stanovanjske površine v letu 1964 povečale za 31.189 m²; glede na predvideno povečanje števila prebivalstva v letu 1964 bo znašalo povečanje na prebivalca 0,24 m².

Nadaljnji obseg in tempo stanovanjske gradnje nista odvisna zgolj od razpoložljivih sredstev, temveč še posebno od pravilne organizacije stanovanjske gradnje. Temu vprašanju bo v letu 1964 treba posvetiti vso skrb.

Razdrobljenost gradbišč na posamezna gradbena podjetja (stanovanja gradijo v Kranju štiri podjetja), onemogoča ustrezno organizacijo gradbišč, ki bi zagotavljala racionalizacijo gradnje ter dobro izkoriščanje sredstev za delo in omogočila tipizirano gradnjo. Vse to bi pocenilo gradnjo stanovanj in skrajšalo roke gradnje.

Za doseg večjega uspeha na področju stanovanjske gradnje bo treba doseči sodelovanje organizacij, ki se ukvarjajo z urbanističnim planiranjem, projektiranjem in gradbeno operativno. Stanovanjska gradnja v občini je tako obsežna, da so dani pogoji za obstoj specializiranega podjetja za gradnjo stanovanj.

Gradnja stanovanj za trg bi morala dati boljše rezultate pri racionalizaciji stanovanjske gradnje. Ker pa se gradnja izvaja na relativno majhnih kompleksih, kjer se gradi po nekaj deset stanovanj, največ do 60, niso doseženi ustrezni rezultati.

Stanovanjske zadrage naj v večji meri organizirajo blokovno stanovanjsko gradnjo. Dosedanja zadržna gradnja je v bistvu individualna,

saj se odvija predvsem v gradnji individualnih hiš, največ vrstne hiše in dvojčki.

Stanovanjski sklad naj omeji sredstva za individualno gradnjo na mestnem območju. S sredstvi stanovanjskega sklada je treba podpirati predvsem blokovno zadržno gradnjo.

Stanovanjski sklad naj pri dodeljevanju sredstev individualnim graditeljem prednostno rešuje prošnje udeležencev NOB in tistih graditeljev, ki bodo gradili stanovanja zaradi rušenja njihovih hiš. Stanovanjskemu skladu se priporoča, da z dodeljevanjem kreditov stanovanjskim za drugim in individualnim graditeljem ne angažira sredstev, ki bodo v ta namen določena v letu 1965.

Priporoča se delovnim organizacijam, da hitreje urejajo stanovanjske probleme udeležencev NOB, skupščina pa bo od 100 stanovanj, ki so v gradnji, dodelila 60 stanovanj za udeležence NOB, z ostalimi pa reševala druge pereče stanovanjske probleme občanov.

Stanovanjski sklad naj z ustrezno propagando in organizacijo varčevalne službe, v smislu sprejetega pravilnika, zagotovi večje rezultate pri zbiranju sredstev občanov za nakup stanovanj in predplačilo stanovanjske pravice.

Stanovanjski sklad bo za terciarne in gospodarske organizacije zagotovil pri nakupu stanovanj kredite z nižjo lastno udeležbo in sicer:

- a) za šolstvo, kulturo in prosveto 15 %
- b) za zdravstvo in kmetijstvo 20 %
- c) za trgovino, gostinstvo, obilje in komunale 30 %

V letu 1964 je treba proučiti vpliv skrajšanja amortizacijske dobe na stanarine ter možnosti za revalorizacijo stanovanj, da bi odpravili razlike med stanarinami stanovanj zgrajenih v različnih letih.

Bolje je treba vzdrževati stanovanjski fond. Nekatero zgradbo so v izredno slabem stanju. Stanovanjski sklad naj najmanj 50 % amortizacije, ki se steka v sklad od družbenih stanovanj, porabi za dajanje posojil za vzdrževanje hiš.

Hišnim svetom se priporoča, da se posvete predvsem upravljanju hiš, opravljanje tehničnih in finančnih poslov pa naj prepuste posebni organizaciji, ki jo je treba ustanoviti. Proučiti je treba možnosti za koncentracijo sredstev hišnih svetov na skupnem računu pri banki. S tako koncentracijo sredstev bi bili dani pogoji za boljše vzdrževanje stanovanjskih zgradb.

16. URBANIZEM

Pomanjkanje urbanistične dokumentacije je velika ovira za nadaljnjo izgradnjo mesta in podeželskih naselij. Predvsem so težave pri določanju zemljišč za gradnjo stanovanj na večjih kompleksih.

V letu 1964 je treba še nadalje vlagati sredstva za izdelavo urbanistične dokumentacije. Zagotoviti moramo nadaljnjo izdelavo urbanističnega programa ter pripravljati ureditvene načrte za zazidavo posameznih kompleksov.

V letu 1964 morajo biti izdelani urbanistični programi za Preddvor, Jezersko in območje Kravca. Priprave za izdelavo programov pa bodo izvršene še za Cerklje, Senčur, Naklo, Golnik—Goriče. Da bi omogočili načrtno gradnjo v navedenih naseljih, določenih s sklepom skupščine občine, bodo izdelani zazidalni načrti za določene komplekse. V ostalih naseljih v okviru obstoječih zazidalnih okolišev se bodo dajala dovoljenja le ob upoštevanju urbanističnih načel.

Težiti je treba k izgradnji stanovanjskih sosesk z vsemi spremljajočimi objekti, katerih izgradnja bo v vedno večjem obsegu zagotavljala zadovoljevanje potreb občanov.

Pri nadaljnjem urbanističnem programiranju je treba še posebno poudariti pomen turizma. Ker na to nismo pripravljeno oz. nismo izdelali ustreznih programov, nismo v stanju ustreči zahtevam interesentov za gradnjo letnih hišic. S sklepom o vplivnih območjih je določeno, da je treba urbanistične programe za turistična območja izdelati v letu 1964.

Dajo naj se možnosti za gradnjo weekend hiš in drugih objektov, namenjenih turizmu, ki naj bodo prilagojeni okolju. Za gradnje naj se uporabljajo domači gradbeni materiali, zgradbe pa naj vsebujejo take elemente, ki so značilni za našo pokrajino.

Pri določanju območij za weekend naselja je treba ugotoviti možnosti takih območij ob bregu Save od Zarice proti Podreči.

Pri urbanističnem programiranju in urejanju naselij je treba v letu 1964 predvsem pričeti z izdelavo ureditvenega načrta za poslovni center v mestu.

Načrtno je treba urejati stari del mesta Kranja. Izdelati je treba enoten načrt za urejanje fasad, lokalov in izložb. Določiti je treba način ureditve Pungarta ter kanjona reke Kokre.

V letu 1964 je treba začeti s pripravami za izdelavo ureditvenega načrta za območje Planina. Treba je izdelati program zazidave, na osnovi tega pa nadaljevati izdelavo ureditvenega načrta. Izdelati je treba projekte za vse komunalne naprave. Ker se bodo po določilih zakona o urejanju zemljišč oddajala komunalno opremljena zemljišča, je treba zemljišča čimprej komunalno urediti.

Pri izvajanju postavljenih nalog se je treba točno držati rokov, ki so določeni za izdelavo urbanistične dokumentacije.

Po izdelavi idejnega urbanističnega programa mesta Kranja, ki bo izdelan sredi leta 1964, je treba začeti z izdelavo ureditvenega načrta za Stražišče v okviru, ki ga bo določal urbanistični program, tako da bo z izvajanjem tega načrta možno pričeti v začetku leta 1965.

Izdelava urbanistične dokumentacije je možna, če so dani pogoji, pri čemer so osnova geodetske podloge. V letu 1964 je treba izdelati karto Kranja v merilu 1:2000 in 1:1000.

Preko zborov občanov in drugih oblik družbeno-političnega dela je treba vzbuditi interes

občanov za sodelovanje pri oblikovanju naselij. Vsi ureditveni načrti morajo biti tako temeljito obravnavani in vsestransko proučeni, da jih v času izvajanja ne bo potrebno niti možno spremeniti.

17. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Splošno izobraževanje

Razvoj socialistične demokracije terja od nas tudi popolnejši učno-vzgojni proces. Našim šolam nalagamo iz leta v leto nove naloge, ko hočemo doseči, da bosta vzgoja in izobrazba prilagojeni zahtevam družbenega življenja in gospodarstva. Proces šolske reforme teče dalje in nujno terja, da ustvarimo šolam potrebne materialne in kadrovske pogoje za uspešno delo. Šole so se osamosvojile in družbeni organi v šolstvu prevzemajo nove naloge in pristojnosti. Ako hočemo doseči vse pogoje za uspešno delo, moramo izvršiti naslednje:

— Po zakonu o osnovni šoli je treba vsej šoloobvezni mladini zagotoviti osnovno vzgojo in osnovno splošno izobrazbo in jo v skladu z razvojem in potrebami socialistične družbe razvijati v osebnosti socialistične skupnosti. Za dosego tega cilja je treba vsem učencem zagotoviti osnovno šolanje v polno razvitih osemletnih šolah in jim omogočiti enakovreden razvoj. Zato bo potrebno prilagoditi šolsko mrežo, korekture bodo potrebne zlasti, ko bodo jasna stališča in vloga šol glede dnevnega varstva šolskih otrok ali pa tam, kjer se predvidevajo novogradnje šolskih poslopj, kar bo terjalo tudi spremembo šolskega okoliša.

— V zvezi z reorganizirano šolsko mrežo je treba urediti vprašanje pedagoške vodstva centralnih in podružničnih šol, pri čemer gre predvsem za proučitev tehnične platj združevanja, kakor tudi iskanje načinov in metod, kako nuditi strokovno, pedagoško in drugo pomoč podružničnim šolam in jih s tem kvalitetno dvigati.

— Vse šole naj izdelajo svoje letne delovne načrte.

— Upravitelji morajo postati pedagoški vodje šol.

— Se nadalje je treba razvijati organe samoupravljanja in usposabljanja organe družbenega upravljanja, da bodo v imenu družbe spremljali celotno delo šole in ji pomagali, da bo uspešno izvrševala naloge, ki jih ji je zaupala družba.

— Za predsednika in člane organov upravljanja je treba organizirati seminarje, kjer naj se seznanijo s konkretnimi nalogami, ki jih narekuje splošni razvoj naše družbe in gospodarstva, pa tudi reformni proces v šoli. Nujno bo treba proučiti vprašanje razmejitev pristojnosti med samoupravnimi organi centralnih in podružničnih šol, kar bo dobilo odraz v statutih, ki jih morajo šole sprejeti.

— Proučiti je treba vloge samoupravnih organov višje organiziranih šol in spremljati ter analizirati uporabo sredstev, ki jim jih zagotavlja sklad za šolstvo.

— Delovni kolektivni šol se morajo še naprej razvijati v samoupravne organe, da bodo sposobni reševati probleme, ki jim jih nalaga zakon o osnovni šoli. Poleg uresničevanja učno-vzgojnih smotrov morajo posvečati večjo pozornost predmetu temelji socialistične morale, dodatnim vzgojnim področjem, idejnosti pouka in nuditi še večjo pomoč razrednim in šolskim skupnostim.

Da bi zagotovili uspešno in kvalitetnejše delo v šolah, je potrebno, da uredimo tudi kadrovske zasedbe šol. Zato bo Zavod za prosvetno pedagoško službo Kranj izdelal podrobno analizo o sedanji strokovni zasedbi vseh šol in pripravil na osnovi tega perspektivni načrt za kadrovske zasedbe.

S tem je treba vskladiti tudi politiko štipendiranja. Šole morajo kadrovske zasedbe posvetiti večjo pozornost in skrbeti, da se kader strokovno izpopolnjuje in doseže ustrezno kvalifikacijo. Za posamezne štipendiste naj šole same postopno prevzamejo skrb in tudi finančne obveznosti.

Da mladini zagotovimo uspešno šolanje, morajo imeti šole pogoje za organizacijo dodatne pomoči za učence, ki težje dojemajo učno snov, kakor tudi za organizacijo raznih dejavnosti za boljše učence.

Osnovni šoli Stane Žagar in Lucijan Seljak, ki imata izmed šol v mestu še najugodnejše

pogoje, naj v letu 1964 poskusno uvajata dnevno varstvo učencev v šoli. V posebni vzgojno-varstveni oddelki naj zajameta predvsem učence, ki so povsem brez varstva ali vzgojno zelo ogroženi. V ta namen je treba zagotoviti prostor in potrebna finančna sredstva iz družbenega sklada za šolstvo. Postopno pa bo treba misliti na rešitev tega vprašanja tudi pri ostalih šolah.

Na osnovni delovnih načrtov posameznih šol bo treba izdelati kriterije nagrajevanja osnovnih šol za kvaliteto vzgojno-izobraževalnega dela in zagotoviti finančna sredstva za to nagrajevanje.

Da pa bodo šole lahko uspešno izvajale učno-vzgojne naloge, je treba v letu 1964 urediti naslednja materialna vprašanja:

— dovršiti novo gradnjo šole v Senčurju in zagotoviti stanovanja za prosvetne delavce z zidavo stanovanjskega bloka;

— takoj pripraviti načrte in nato pričeti z gradnjo nove šole v Cerkljah, v Preddvoru in v Kranju na Zlatem polju ter v ta namen izvesti akcijo, da se razen sredstev družbenega sklada za šolstvo pridobijo še ostala potrebna sredstva za gradnjo in opremo vseh treh šol. Proučiti vrstni red nadaljnje gradnje osnovnih šol in izdelati plan adaptacij šolskih poslopj;

— začeti z gradnjo telovadnice pri osnovni šoli Lucijan Seljak Kranj;

— vsem otrokom, ki so duševno prizadeti, naj se omogoči šolanje na Posebni šoli, tej pa v letu 1964 tudi zagotovi delavnica, da bo mogla učence bolje usposabljanje za življenje — sedanjí prostori šole ne ustrezajo — zaradi otrok iz oddaljenih krajev, ki nimajo avtobusnih zvez, oziroma takih, ki teh zaradi prizadetosti ne morejo uporabljati, bo v perspektivi treba šole zagotoviti tudi internatske prostore; skladno s sedemletnim programom razvoja posebnega šolstva za vso Gorenjsko je zato že v letu 1964 treba ob soudeležbi ostalih občin Gorenjske ter Republiškega sekretariata za šolstvo in Republiškega odbora za rehabilitacijo prizadetih oseb pričeti s pripravami za novogradnjo poslopja Posebne šole in internata za to šolo; pripraviti je treba idejni in glavni projekt ter pogodbeno urediti način sofinanciranja gradnje; zaradi predvidenega razvoja posebnega šolstva je že sedaj treba s štipendiranjem zagotoviti potrebni strokovni kader za potrebe šole oziroma internata (defektologe, socialnega delavca);

— omogočiti vsem otrokom šolske malice, pri čemer naj del stroškov krijejo tudi starši, preostala potrebna sredstva pa naj posameznim šolam po enotnih kriterijih zagotovi družbeni sklad za šolstvo;

— večjo skrb posvetiti telesni vzgoji, opremiti telovadnice, v kolikor dopuščajo sredstva šole same ali družbenega sklada za šolstvo in urediti šolska igrišča, kot je navedeno v poglavju »telesna kultura«;

— proučiti sistemizacijo delovnih mest v administraciji, enako tudi potreba po delovnem mestu psihologa, socialnega delavca, knjižničarja oz. varuha kabinetov na večjih centralnih šolah;

— pri notranji delitvi sredstev naj šole posvete vso skrb materialnemu vprašanju šol, zlasti pa načrtnemu in gospodarskemu nabavljanju učil in ponazoril ter izpopolnjevanju strokovne učiteljske knjižnice. Pred zaključkom šolskega leta 1963/64 naj vse osnovne šole izvedejo akcijo za brezplačno odstopanje učbenikov šoli tako, da bodo ob pričetku novega šolskega leta proti primerni obrabini lahko izposojale šolske knjige vsaj polovici vseh učencev. Sklad šolskih knjig naj šole postopoma dopolnjujejo tudi iz lastnih sredstev.

V družbenem skladu za šolstvo je treba:

— šolam zagotoviti večja sredstva za dodatno delo s slabšimi in boljšimi učenci in za interesno delo učencev, vključujoč pri tem tudi mladinsko zborovsko potje ter udeležbo na reviji mladinskih pevskih zborov;

— nameniti del sredstev za nagraditev naj-uspešnejših šolskih kolektivov.

Strokovno izobraževanje

Na področju strokovnega izobraževanja je treba v letošnjem letu intenzivneje nadaljevati z reformo, pri čemer je treba v prvi vrsti zagotoviti verifikacijo vseh strokovnih šol na območju občine, v ta namen pa je treba te šole

oskrbeti z opremo za šolske kabinete, laboratorije in delavnice.

Verifikacijo in uvajanje reforme pa je nemogoče izpeljati brez tesnega sodelovanja z gospodarskimi organizacijami, ki so v ta namen dolžne dati analize kadrovske strukture in sodelovati pri sestavljanju programa potreb po strokovnih kadrih. Na osnovi tega naj se napravi program razvoja strokovnega šolstva v občini. Strokovne šole naj do junija 1964 pripravijo dolgoročne investicijske programe.

Zavod za PPS naj posveti potrebno skrb izobraževanju kadra na strokovnih šolah.

Višja kadrovska šola naj se zaradi pridobitve statusa višje šole v letošnjem letu organizacijsko utrdi. Družbeni organi in vodstvo šole naj zaradi tega vložijo vse, da bo program šole in kadrovske sestave predavateljev dejansko ustrežal statusu in pomembnosti te šole z ozirom na naloge, ki stojijo pred kadrovsko-socialnimi službami delovnih organizacij.

Višja kadrovska šola naj formira posebni oddelek, koder bodo učitelji strokovnih šol lahko poglabljali pedagoško znanje.

Delovne organizacije naj:

— zagotovijo v svojih statutih določila o izobraževanju delavcev, pri čemer je treba posebej naglasiti obveznost dolgoročnega planiranja strokovnih kadrov, skrb za strokovne kadre naj prevzamejo kadrovsko-socialni sektorji, ki naj se zlasti v gospodarskih organizacijah povsod formirajo;

— omogočajo dijakom tehniških šol in gimnazij načrtno počitniško prakso ter usposobijo kadre za delo z dijaki na praksi;

— v letu 1964 izdelajo profile za ozke poklice.

Za nadaljnji razvoj strokovnega šolstva se priporoča delovnim organizacijam, da v polni meri izkoristijo sredstva za vzgojo kadrov, tudi z združevanjem na nivoju občine.

Priporoča se gospodarskim organizacijam, da 2 1/2 % znesek od bruto plač razdele tako, da bi gospodarskim organizacijam ostal 1 %, 1,5 % pa naj bi gospodarske organizacije odvajale skladu za šolstvo občinske skupščine Kranj z namenom, da se strokovne šole opremiti (organizacija šolskih delavnic in laboratorijev, nabava strojev in podobno). To je potrebno iz razloga, ker je občinska skupščina namenila prenzika sredstva za strokovno izobraževanje in ker šole brez potrebne opreme ne bodo mogle biti verifirane. Ta sredstva naj razporeja svet za strokovno šolstvo.

Tovarniški izobraževalni centri.

— morajo kot doslej izobraževati mladino in delavce za delovna mesta.

Ker nadzidava poslopja Šolskega centra Iskra zaradi strožjih predpisov za slučaj potreba ni primerna, naj podjetje Iskra prične novogradnjo poslopja Šolskega centra Iskra v Kranju. Sredstva za zagotovitev prostorov Tehnične srednje šole v tem posloppju naj krijeta družbeni sklad za šolstvo oziroma medobčinski sklad za financiranje strokovnega šolstva v isti višini, kot je že bila pogodbeno določena za nadzidavo.

Glasbena šola v Kranju naj za vzgojo in izobraževanje pevovodij za šolske zборе in kulturno prosvetna društva ustanovi poseben oddelek.

Zaradi slabih pogojev nastanitve gojencev naj občinska skupščina v letu 1964 prouči možnost in način financiranja gradnje novega Vajenskega doma v Kranju in po potrebi zanj tudi pripraviti načrte.

Vzgojno varstvene ustanove

Vzgojno osebje v teh ustanovah naj išče ustrezne metode dela v novih oblikah varstva in v občasnih oblikah, na igriščih in drugod. Izdelava naj ustrezne delovne načrte, ki naj omogočijo sistematično vzgojno delo. Sodeluje naj pri prizadevanjih, kako zajeti čimveč otrok v varstvo.

Zavod za prosvetno pedagoško službo

Zavod za prosvetno pedagoško službo se mora v letu 1964 strokovno in organizacijsko okrepiti, da bo sposoben proučiti in analizirati probleme na področju učno-vzgojne dejavnosti, organizirati mora strokovno izpopolnjevanje prosvetnih delavcev, pomagati z nasveti učnemu in vzgojnemu kadru in nadzorovati njegovo delo.

Delavska univerva

Razvijanje sodobnih izobraževalnih metod naj bo glavni cilj prizadevanj Delavske univerze. Naloge, ki stoje pred kolektivom, so predvsem naslednje:

— nadaljevati na pridobljenih izkušnjah s prizadevanji za skladen in sistematičen sistem izobraževanja, kar naj doseže s sodelovanjem družbeno-političnih in delovnih organizacij; težišče izobraževanja naj prenese v krog neposrednih proizvajalcev;

— nadaljevati z idejno političnim izobraževanjem in iskati stalnih oblik ter sistematičnega dela na področju politične šole; tekoče informiranje o pomembnih notranje in zunanje političnih dogodkih naj zajame širši krog občanov;

— strokovno izobraževanje je treba prilagoditi novim potrebam in metodam; v glavnem usposabljanje kadre za določena delovna mesta in nuditi potrebno dopolnilno strokovno izobraževanje;

— pouk tujih jezikov razvijati po sodobnih učnih metodah;

— dejavnost v smeri poljudno-znanstvenega izobraževanja naj zajema najširši krog občanov in jim nudi izobrazbo na vseh področjih; organizirane naj bodo izobraževalne dejavnosti, ki bodo pritegnile širši krąg obiskovalcev in mu preko sodobnih oblik nudile vsestransko dopolnilno izobraževanje; organizirane naj bodo šole za življenje, šole za starše, predavanja o najaktualnejših problemih kulture, politike in drugih družbenih dogajanj, pripravljeni naj bodo klubski programi in organizirane filmske predstave;

— opravljati tudi dejavnosti, ki jih je v letu 1963 za območje občine opravljal Zavod za napredek gospodinjstva;

— tehnični servis naj razširi svojo dejavnost na izdelovanje vseh vrst učnih pripomočkov, na uvedbo novih sodobnih aparatov in tehniških postopkov;

— sklad za šolstvo naj v okviru možnosti zagotovi investicijska sredstva za izvajanje razširjene dejavnosti DU, za nabavo nove opreme in aparatov.

18. KULTURA IN PROSVETA

Pri oblikovanju kulturne politike v komuni naj se izhaja iz osnovnih kulturnih potreb prebivalcev in splošno družbenih potreb; le-te pa narekujejo kulturne dejavnosti, katerih nosilci in organizatorji so poklicne kulturne ustanove in društva. Vodilni motiv v delovanju poklicnih kot tudi amaterskih ustanov je humanizacija odnosov med ljudmi in vsestransko oblikovanje socialističnega človeka. Na tem področju je potrebno izoblikovati takšne idejne kriterije ter vsebinske in organizacijske rešitve, ki bodo upoštevale tako ekonomske kakor kulturne, teritorialne in druge značilnosti komunice. Vsa sredstva za pospeševanje, razvoj in vzdrževanje kulturno-prosvetne dejavnosti naj se stekajo tudi v letu 1964 v sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti pri občinski skupščini. Uporabljajo pa naj se po kriterijih, ki upoštevajo nivo programa in dosežene uspehe po posameznih področjih kulturno-prosvetne dejavnosti.

Za realizacijo programa kulturno-prosvetne politike v občini je treba sistematično vzgajati in šolati ljudi za določena področja tako na strokovnem kot tudi na družbeno-političnem področju. To je treba tudi upoštevati pri politiki stipendiranja.

V letu 1964 se bo pospešeno delalo na organiziranju in utrjevanju kulturnih žarišč po krajevnih skupnostih. Ta žarišča bodo združevala vsa kulturno-prosvetna prizadevanja določenega kraja (krajevne ali stanovanjske skupnosti) v celoto. Žarišča naj svojo praktično dejavnost bolj navežejo na kulturne dejavnosti, ki jih organizira komuna kot celota ali pa na splošno organizirane kulturne dobrine (radio, televizija, tisk). Organizatorji žarišč so kulturno-prosvetna društva, kot aktivni sodelavci pa naj nastopajo vse krajevne družbeno-politične organizacije.

Knjižničarska dejavnost

Osrednja knjižnica občine Kranj kot matična knjižnica mora predvsem:

— napraviti točen seznam vseh knjižnic v občini (vaških, strokovnih, šolskih itd.) s toč-

nim popisom, v kakšnem stanju se nahajajo, kako se vodijo, kakšen je njihov knjižni sklad, kakšna je nabavna politika itd.;

— registrirati vse knjižnice, ki imajo za registracijo po zakonu predpisane pogoje;

— urediti po knjižnično-matični skupini vsake knjižnice in jih registrirati;

— nuditi vsem šolskim, tovarniškim in drugim strokovnim knjižnicam v občini pomoč pri urejanju knjižnega sklada po mednarodnih predpisih;

— izpopolnjevati centralni katalog Gorenjske s prepisi katalogov knjižnic v ostalih občinah;

— sodelovati s centralnim katalogom knjižnic Slovenije.

V rednem delu posameznih oddelkov pa naj zlasti:

- katalogizira knjižne fonde;
- nabavlja literaturo, ki izide na novo;
- razširja dejavnosti potujoče knjižnice;
- opravlja propagando s knjižnim obveščevalcem, članki v dnevnih in strokovnih časopisih in časnikih, knjižnim razstavami itd.;
- strokovno izobražuje kader.

Tisk

Na področju tiska je v letu 1964 treba:

— informiranju občanov posvetiti veliko več pozornosti kot doslej, saj to zahteva celotni družbeni razvoj; zato je treba utrditi in kvaliteto dvigniti glasila delovnih kolektivov in pokrajinsko glasilo;

— zagotoviti, da se še prav posebej pokrajinskemu tisku kljub spremenjenim instrumentom v Casopisnem podjetju omogočijo pogoji za nadaljnjo rast.

Prešernovo gledališče

Kot žarišče gledališke dejavnosti v občini naj Prešernovo gledališče predvsem:

— za doseg kvalitativnih predstav, ki jih občani zahtevajo, krepi lastno kadrovsko osnovo in nadaljuje z gostovanjem poklicnih ustanov;

— ustvarja lastne stalne predstave in jim določi fiziognomijo, primerno za Kranj;

— opravlja servisno službo za amaterske skupine in jim pomaga pri realizaciji gledaliških del in razširi lažno dejavnost na podeželje;

— še nadalje krepi delo mladinskega gledališča;

— za uro pravljic pridobi potreben vzgojni kader in še krepi dejavnost s šolami ter kavnimi skupnostmi.

Muzejska dejavnost

V muzeju na novo dodeljenih prostorih je možno prikazati Kranj in ostalo Gorenjsko, njen gospodarski, politični in kulturni razvoj skozi pretekla obdobja, kakor tudi socialistično izgradnjo. V tem letu naj delo v muzeju poteka na študijskih in tehničnih pripravah za izvajanje naslednjega programa:

— dokončati izdelavo dolgoročnega programa dejavnosti Gorenjskega muzeja v Kranju;

— izvršiti adaptacijska dela v Prešernovi hiši in s tem ustvariti pogoje za ureditev Prešernovega spominskega muzeja;

— preurediti mestno hišo za stalno razstavo nekaterih zbirk, ki jih je treba urediti;

— s sodelovanjem podjetja Kokra urediti levi lokal v mestni hiši za prodajo umetniških, umetno-obrtnih in drugih spominskih predmetov, desni lokal pa za občasne in druge kulturno zgodovinske razstave ter razstave dokumentov delavskega gibanja, NOB in socialistične izgradnje;

— vršiti arheološke in etnografske raziskave ter zbiranje muzejskega gradiva po sprejetem programu;

— vršiti restavriranje, kopiranje, odlivanje in fotografiranje kulturno-zgodovinskih eksponatov za stalno razstavo ter eksponatov s področja delavskega gibanja, NOB in socialistične izgradnje;

— razvijati likovne dejavnosti v galeriji v Prešernovi hiši;

— s sodelovanjem občinskega sveta Svobod po možnosti pripraviti prenosne razstave za podeželje;

— s sodelovanjem občinskega sveta Svobod in kluba kulturnih delavcev v Kranju organizirati predavanje s kulturno-zgodovinskega in umetniškega področja ter prirediti literarne večere;

— s sodelovanjem Zavoda za spomeniško varstvo v Kranju:

a) nadaljevati z zbiranjem, urejanjem in strokovno obdelavo dokumentacijskega gradiva splošno-kulturne in tehnične zgodovine delavskega gibanja NOB in socialistične izgradnje kranjske komune in ostale Gorenjske;

b) urediti po izpraznitvi stanovanj stolp na Pungratu v kulturno-zgodovinski in turistično zanimiv razstavn prostor; v Kranju je treba zgraditi primerno razstavno poslopje, v katerem naj se stalno razstavljajo umetniška dela akademskega kiparja Dolinarja in v katerem naj bodo tudi razstavn prostorji za umetniške razstave drugih likovnih izvajalcev ter prostori za izvrševanje likovnih dejavnosti.

Spomeniško varstvena dejavnost

Zavod za spomeniško varstvo naj nadaljuje:

— registracijo in popis kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti in dokumentiranje teh spomenikov;

— z opravljanjem inšpekcije nad stanjem spomenikov in dajanjem strokovnih predlogov za posege na kulturnih spomenikih;

— z organizacijo razstav kulturnih spomenikov in popularizacijo spomeniškega varstva;

— s proučevanjem kulturnih spomenikov na področju občine in opravljanjem ostalih nalog, ki jih nalaga zakon o varstvu kulturnih spomenikov.

V okviru sredstev naj izvede spomeniško-varstvene posege na najbolj ogroženih kulturnih spomenikih, zlasti pa:

— zavaruje, uredi in restavrira spomenike NOB,

— odkriva in restavrira freske v Pavšlarjevi hiši v Kranju,

— konservira ogrožene etnografske spomenike na terenu Jezersko,

— izvede zaščitna arheološka izkopavanja,

— zavaruje Smajdov grad v Soteski Kokra,

— spomeniško prezentira umetnostno-zgodovinske spomenike v Mačah pri Preddvoru,

— spomeniško in turistično prezentira razvaline na Smarjetni gori.

Svobode in prosvetna društva

Na območju občine deluje 23 svobod in prosvetnih društev, 10 samostojnih kulturnih skupin in trije aktivni. Proučijo naj se tudi možnosti za ustanovitev novega aktiva na Trsteniku. Vsa društva naj ob podpori poklicnih kulturnih ustanov razvijajo čim pestrejšje oblike amaterskega kulturnega udejstvovanja. Posebno skrb je treba posvetiti delu obstoječih klubov ter jim skupno z vsemi družbenimi organizacijami v kraju dati aktualno vsebino.

Program dela svobod in prosvetnih društev je del programa družbeno-političnih organizacij v krajevnih skupnostih, poudarek pa naj bo na razvijanju sodobnejših oblik kulturnega dela, predvsem pa na smotrnejšem izkoriščanju tiska, radia in televizije. V krajevni skupnosti je treba analizirati kulturne potrebe občanov, jih zadovoljiti in zanje skladno z rastjo materialnih sil zagotoviti več sredstev. Krajevne skupnosti naj posebno skrb posvetijo vzdrževanju objektov za kulturno in ostalo družbeno delo, za kar so jim tudi posebej zagotovljena namenska sredstva. Tako bodo društva lahko sredstva, ki jih prejema iz sklada za financiranje kulturnih dejavnosti, uporabila res za kvaliteten napredek svoje osnovne dejavnosti.

Svobode in kulturna društva naj se tudi več poslužujejo storitev, ki jim jih za pestrejšje delovne programe lahko nudijo poklicne kulturne ustanove.

Naloge po posameznih dejavnostih pa so naslednje:

— na področju glasbene dejavnosti naj se usmerjajo prizadevanja na odgovarjajočo idejno vsebino predvajanih del, na množičnost, kvaliteto in na vzgojo strokovnih kadrov, predvsem za podeželje, k čemur naj pripomoreta tudi oddelek za vzgojo in izobraževanje pevovodij Glasbene šole v Kranju ter ureditev večjega odra v kinu Center Kranj;

— Center za estetsko vzgojo pri Osrednji matični knjižnici v Kranju naj pogloblja idejno vsebino in razširi dejavnost na še nerazvita področja, vključuje večje število aktivnih delav-

cev in postane središče za vsa tovrstna dejavnost na vzgojnih ustanovah in v raznih organizacijah; v to svrhu mu je treba zagotoviti odgovarjajoče prostore;

— na področju likovne dejavnosti je treba stopnjevat prizadevanja, da gre likovna umetnost čimbolj v širino in da se poleg strokovno idejnega prizadevanja več dela na vzgoji današnjega človeka, da bo znal likovnost s pridom ceniti in uporabljati v vsem družbenem in osebnem življenju.

— kinematografsko podjetje naj skupno s filmsko komisijo organizira filmsko vzgojo preko predavanj, razprav in krožkov; za organizacijo in vodenje filmske vzgoje je treba usposobiti odgovarjajoči kader;

— klub kulturnih delavcev naj bo organizator in usmerjevalec širokih razprav o kulturnih problemih in idejnih konceptih na področju kulture; v ta namen naj klub išče različne oblike za nenehno usposabljanje, razvijanje in udejstvovanje svojih članov; že obstoječi klubi v krajevnih skupnostih bodo razširili dejavnost različnih interesnih skupin in programsko zajeli tiste kulturne vrednote, ki jih človek drugje ne more dobiti;

— dramska dejavnost se bo v občini razvijala na dosedanjih osnovah, vendar z večjo odgovornostjo do kvalitete in idejnosti programov; v ta namen je treba dramskim skupinam pri društvih zagotoviti ustrezne pogoje, zlasti režiserje in materialna sredstva;

— plesna in baletna šola postajata vedno bolj pomembna činitelja pri razvijanju družabnega življenja mladine; v letu 1964 bosta z različnimi oblikami plesnega pouka, nastopi, predvsem pa z množičnostjo in izpopolnjenim kvantitativnim programom močnejše vplivala na oblikovanje kulturnih in družbenih odnosov; svoje dejavnosti naj iz centra preneseta tudi na posamezna društva.

Ljudska tehnika

Občinski odbor LT s svojimi komisijami in društvi na podeželju, v gospodarskih organizacijah, avto-moto društvih, klubih mladih tehnikov, s foto-kino klubom, radio-klubom in društvom izumiteljev ter avtorjev tehničnih izboljšav naj, kot doslej, tudi v tem letu deluje s širjenjem tehnične kulture, tako da:

— krepi in širi že obstoječe organizacije ter jih nenehno usposablja za intenzivno delo med prebivalci njihovega območja oziroma med zaposlenimi v podjetju, kmetijski organizaciji ali drugje;

— pomaga usposabljanje učni kader za poučevanje obveznega tehničnega pouka na šolah in za ostale potrebe izven šolske tehniške dejavnosti med mladino preko višje pedagoške šole, oddelka za tehniko in fiziko, preko zavoda za tehniško izobraževanje in preko raznih samostojnih seminarjev in tečajev;

— izvrši nalogo kot nosilec Jugoslovanskih pionirskih iger 1963/64 na območju občine.

Občinskemu odboru LT je treba v tem letu tudi preskrbeti ustreznejše poslovne prostore.

19. TELESNA KULTURA

V letu 1964 je na tem področju treba izvršiti sledeče:

1. Splošne naloge

— organizacijsko in kadrovsko utrjevati občinsko zvezo za telesno kulturo ter njej in osnovnim organizacijam, katere združuje, zagotoviti potrebna finančna sredstva;

— skrbeti za pravilno politiko štipendiranja strokovnih kadrov za potrebe šolske in društvene telesnovzgojne dejavnosti;

— krepiti sklad za financiranje dejavnosti na področju telesne kulture; vanj je treba kanalizirati vsa sredstva, ki se v ta namen trošijo; tako bo omogočena učinkovita družbena kontrola in načrtno delo, kar se je pokazalo kot možno že v sedanji kratki dobi delovanja tega sklada;

— smučanje razvijati masovno in kvalitetno ter skušati vanj vključiti čim več občanov ne glede na starost, poklic itd.; da bi v letu 1964 izkoristili čim več možnosti za razvoj te panoge bo potrebno:

1. formirati stalni center, za katerega je najprimernejša lokacija z dovolj dolgo sezono Kravac; na centru naj se ob sodelovanju organizacij s področja turizma organizira stalna smučarska šola; kader zanjo naj oskrbi predvsem občinska zveza;

2. prirediti kvalitetne treninge za perspektivne tekmovalce in usposabljanje zanje trenerje;

3. organizirati stimulativna tekmovanja za mladino in za starejše smučarje, a tudi kvalitetna tekmovanja, ki naj še povečajo število ljubiteljev tega športa;

— v Kranju je treba določiti in usposobiti primeren prostor za drsanje in kotalkanje;

— poživiti je treba telesno-vzgojno aktivnost starejših občanov, ki se tekmovalno ne udeležujejo več, a so zaradi pomanjkljivih organizacijskih oblik prikrajšani za vse tisto, kar jim športno udejstvovanje z zdravstveno-rekreativnega vidika lahko nudi;

— zaradi povečanja športno-rekreativne dejavnosti znotraj delovnih organizacij je treba organizirati več tekmovanj med športnimi aktivisti teh organizacij in tudi sicer iskati nadaljnje možnosti za športno udejstvovanje delovnih ljudi.

2. Šole

— V okviru perspektivnega načrta je treba odločno pospešiti gradnjo igrišč pri šolah, še v letu 1964 pa jih v improvizirani obliki dokončati pri naslednjih šolah: Cerklje, Goriče, Lucijan Seljak Kranj, Podbrezje, Predoslje, Duplje in Besnica;

— dokončno urediti vsaj nekatere površine pri naslednjih šolah: Jezersko, France Prešeren, Primskovo, Stane Zagar in Tehniška tekstilna šola Kranj, Podblica, Preddvor, Velesovo, Zalog in Zabnica;

— najeti ali odkupiti je treba primerno zemljišče za igrišče osnovne šole in za društveno telesno vzgojo v Voklem.

3. Telesno-vzgojne organizacije

— Telesno-vzgojnimi organizacijam mora Občinska zveza za telesno kulturo dati instruktorsko organizacijskega in strokovno-tehničnega značaja, uvesti pa je treba tudi medsebojno pomoč med društvi; mnogo več podpore, zlasti moralne in ne nazadnje tudi materialne, naj dobivajo društva od krajevnih skupnosti in krajevnih političnih organizacij;

— v društvih je treba realno presoditi, za katere panoge so pogoji najugodnejši, oziroma za katere bo dobre pogoje mogoče najlaže in najhitreje ustvariti; predvsem je treba v letu 1964 povečati število mladine v organiziranem zimskošportnem udejstvovanju v vseh društvih, kjer so količnik ugodne snežne in terenske razmere; Občinska zveza bo kadrom nudila instruktorsko ali po možnosti kader tudi posredovala; v uprave klubov je treba stalno vključevati nove športne delavce;

— vezi med društvi v okolici ter centralnimi društvi v Kranju je treba še bolj okrepiti in nadarjenim posameznikom omogočiti, da prehajajo v kvalitetnejše okolje, kjer lahko svoje sposobnosti razvijejo do največjih možnosti;

— športnemu društvu Triglav je treba preskrbeti primerne prostore.

4. Materialna vprašanja

Za izboljšanje sedanje stanja telesno-vzgojnih objektov in za nadaljnji razvoj telesne kulture je potrebno:

— v okviru razpoložljivih sredstev nadaljevati izgradnjo Centralnega stadiona v Kranju;

— zagotoviti del sredstev za vzdrževanje objektov, ki so v upravljanju Zavoda za vzdrževanje športnih objektov;

— za razvoj strelskega športa bo treba urediti novo strelišče, zato je treba v letu 1964 zagotoviti načrte za ta objekt ter določiti lokacijo.

20. ZDRAVSTVENO VARSTVO

Zdravstvena služba je na območju občine razvita po vrstah dejavnosti in kapacitetah tako kot so dopuščale sedanje finančne zmogljivosti komune in ostale okolnosti (kadri in podobno). Nadaljnje večanje števila zdravstvenih enot oziroma služb je možno le v skladu z naraščanjem

gospodarske zmogljivosti komune ali pa kot posledica boljšega gospodarjenja s sredstvi po dosedaj organiziranih dejavnostih.

Zdravstvena služba mora kot javna služba:

— z izkoriščanjem notranjih rezerv in z zmanjševanjem materialnih izdatkov nasploh realno ocenjevati svoje delo (realnost pri delovnem in finančnem programiranju ter pri kalkulacijah cen za zdravstvene storitve) ter mora sama najbolj skrbeti za čimbolj učinkovito zdravstveno varstvo ob zmanjševanju vseh izdatkov (do take mere, da zdravstveno varstvo po obsegu in kvaliteti ne bo zmanjšano);

— poiskati oblike za poročanje občanom o svojem delu neposredno ter tako skupaj z merodajnimi činitelji vzgajati koristnike svojih uslug;

— izboljševati svoje lastne predpise glede izboljšanja organizacije in kvalitete dela in poglabljanja samoupravljanja; pri tem se morajo organi samoupravljanja učinkoviteje uveljaviti pri razvijanju novih družbenih odnosov v kolektivih zdravstvenih zavodov, pri humanizaciji zdravstvene službe in pri pravilnem formiranju in notranji delitvi dohodka; pri odločanju o delitvi presežkov na osebne dohodke mora biti odločilna izboljšava kvalitete in povečana storilnost, ne pa zvišane cene zdravstvenih storitev;

— delo upravnega odbora vsakega zdravstvenega zavoda mora biti samokritično v doslednem izvajanju lastnih predpisov; stališča in sklepi v materialnih vprašanjih morajo biti sprejeti le na osnovi dobre analize; upravni odbori morajo najti več povezave s svetom istega zavoda in mu poročati o svojem delu;

— sveti zdravstvenih zavodov, ki zastopajo koristi družbe, morajo kot posredovalec med družbo in kolektivom zdravstvenega zavoda prispevati več kot doslej k boljšemu delu zdravstvene službe v občini; opozarjati morajo te delovne kolektive na posamezne probleme.

Za izboljšanje zdravstvene službe je potrebno:

1. Izboljšanje dela z iskanjem novih organizacijskih oblik:

— v ambulantah,

— pri zdravljenju na domu,

— v hospitalni službi z ozirom na pošiljanje in dobo ležanja.

2. Strokovno izboljšanje zdravljenja s tem, da se

— izvaja teamska obdelava bolnikov v medicinsko nejasnih primerih;

— izboljša osebni kontakt med zdravnikom splošne prakse, specialisti in patronažno službo v korist bolnikov samih;

— izvaja enotna doktrina zdravljenja bolnikov na domu z medicinsko dokumentacijo, pritegnitev strokovne in laične nege bolnika na domu;

— razširi strokovna in uvede laična nega bolnika na domu;

— izvaja individualna in skupinska zdravstvena vzgoja (posvetovanja in napotki zdravstvenih delavcev z visoko in višjo izobrazbo bolnikom in zdravim občanom);

— zaradi enotnega reševanja zdravstvene politike se v strok. kolegije pritegnejo vsakokrat, kadar se obravnavajo zdravstveni problemi za širše območje, strokovni delavci ostalih zdravstvenih ustanov;

— pri pogostejših ali nalezljivih boleznih in tistih, ki povzročajo večjo škodo družbi (srčna obolenja, revmatična obolenja, TBC ipd.) posveti posebno pozornost preprečevanju teh obolenj; po ozdravljenju pa preprečujejo recidivi ne samo z občasnimi kontrolami, temveč tudi z aktivnim poseganjem v odstranjevanje vzrokov, ki bi vodili do njih;

— organizira posebno higiensko epidemiološko nadzorstvo pri sezonskih delavcih tako na deloviščih, kot v stanovanjskih kolonijah.

3. Zdravstveni center naj se zlasti posveča proučevanju vprašanj, ki so pomembna za usmerjanje zdravstvene politike, kadrovske politike ter določitev strokovnih normativov. Skrbí naj, da bodo z izboljšanjem dela zdravstvenih zavodov oziroma zdravstvenih delavcev finančna sredstva za zdravstveno varstvo pravilno izkoriščena.

Zdravstveni center mora tudi spremljati izvajanje nalog pod 1. in 2. Strokovno mora nadzirati celotno območje občine in o tem poročati svetu za zdravstvo; sklepi, sprejeti na stro-

kovnem svetu, morajo biti posredovani vsem prizadetim zdravstvenim zavodom ali drugim, ki so zadolženi za izvajanje ukrepov za zaščito zdravstvenega varstva; center mora o izvajanju takih sklepov voditi evidenco.

4. Vse službe, ki se bavijo kakorkoli s problematiko ustvarjanja novega okolja ali sanacijo okolja, ki ima lahko škodljiv vpliv na zdravje posameznika, morajo poiskati pri sprejemanju idejnih in vseh ostalih načrtov ter dalje pri vseh operacijah od izvedbe do kolovdacije tiste strokovnjake, ki so sposobni podati mnenje, ali zdravje posameznikov ali skupnosti oziroma higienski režim ne bosta v ničemer ogrožena.

5. Da bi se izboljšalo zdravstveno varstvo v gospodarskih organizacijah, naj se dosledno izvajajo zakonski predpisi o obveznih pregledih vseh delavcev pred nastopom službe in redni pregledi delavcev na zdravju škodljivih delovnih mestih. Priporoča pa se, da se redno zdravstveno pregledajo tudi osebe, ki menjajo zaposlitev. Vse gospodarske organizacije naj posvetijo več skrbi higieni v obratih in zaščiti pri delu.

V pogodbah med plačniki zdravstvenih uslug in zdravstvenimi zavodi morajo biti precizirane obveznosti, ki naj jih zavodi opravijo. Plačilo uslug mora biti dokumentirano.

Skupščina socialnega zavarovanja naj v sodelovanju z Zdravstvenim centrom, svetom za zdravstvo ter zdravstvenimi zavodi še nadalje osredotoči vse napore za vsklajevanje potreb zavarovancev in realno potrošnja-sredstev skladov zdravstvenega zavarovanja. Ukrene naj, da se sredstva smotno in ekonomsko trošijo (preprečevanje dupliranja zdravstvenih storitev, neopravičljiva uporaba reševalnih avtomobilov, neracionalno predpisovanje zdravil, neopravičljivo podaljšanje hospitalizacije in podobno).

Pri sprejemanju programa za zdravstveno varstvo in njegovega financiranja naj sodelujejo občina, Komunalni zavod za socialno zavarovanje, Zdravstveni center in zdravstveni zavodi. Vsi navedeni naj medsebojno vskladijo svoja stališča še pred sklepanjem pogodb. Poleg izdatkov za zdravstveno varstvo naj upoštevajo tudi nujno potrebo po nabavi rentgenskega aparata za Zdravstveni dom Kranj.

Razpoložljiva sredstva KZSZ, zdravstvenih zavodov in medobčinskega zdravstvenega investicijskega sklada naj se prvenstveno uporabljajo za nabavo potrebne medicinske opreme.

Občinski odbor RK naj nadaljuje z zdravstveno vzgojo in prosvetljanjem občanov skupno z zdravstvenimi zavodi. Program zdravstvene vzgoje naj izdelava in sodelovanje z zdravstvenim centrom Zdravstveni zavodi so dolžni zagotoviti strokovni predavateljski kader.

Prav tako morajo pri organizaciji krvodajalskih in drugih akcij RK sodelovati kolektivni zdravstveni zavodi in družbene organizacije. Še posebno skrb naj RK posveti sezonskim delavcem in tistim predelom naše občine, kjer je pomanjkanje zdravstvene prosvetljenosti še posebej očitno.

Predvideva se, da bodo posamezni zdravstveni zavodi tekom leta opravili še sledeče važnejše naloge:

Zavod za zdravstveno varstvo bo razvijal preko svojih terenskih in laboratorijskih strokovnjakov planirano higiensko službo na vseh področjih higijene (prehrane, komunale, šolske higijene, higijene dela in epidemiologije), vodil politiko širšega zdravstvenega varstva preko posebnih služb (zdravstvena statistika, zdravstvena vzgoja, varstvo žena in otrok, socialna medicina ipd.) ter vodil sistematsko politiko pri nadzoru živih in odstranjevanju higienskih nepravilnosti.

Zdravstveni dom je osnovna enota zdravstvenega varstva za vse območje občine in deloma tudi za sosednji komuni Tržič in Skofja Loka. Vršil osnovno in specialistično zdravniško službo. Več in boljše zdravstveno zaščito bo nudil predvsem na podlagi boljšega izkoriščanja dosedanjih kadrovskih in materialnih zmogljivosti ter z dvigom strokovnosti in boljše organizacije. Kolektiv mora zlasti pri tistih strokovnih enotah, ki so najbolj frekventirane, poskrbeti tudi za skrajšanje čakalne dobe in posvečati pacientom že od čakalnice dalje več pozornosti.

Zavod planira iz lastnih sredstev naslednje investicije:

investicijsko vzdrževanje	5,000.000 din
zunanja ureditev	5,000.000 din
premostitev enot iz provizorija	5,000.000 din
	15,000.000 din

Ob nadaljnjih razpoložljivih sredstvih pa bi bilo še potrebno nabaviti nov kotel za centralno kurjavo ter izvršiti določene adaptacije v stavbi.

Obratne ambulante Iskra, Tekstilindus, Planika in Sava morajo skrbeti za izboljšanje zdravstvenega varstva in zdravstvenega stanja zaposlenih delavcev v teh velikih delovnih organizacijah. Izboljšanje zdravstvenega varstva zaposlenih naj dosežejo obratne ambulante s smotnejšim izkoriščanjem sedanjih kadrovskih in materialnih kapacitet, s sodelovanjem z delovnimi kolektivi in s tem, da proučujejo delovne pogoje in pripomorejo k racionalnemu izkoriščanju delovne storilnosti. V neposredni zvezi s to nalogo morajo skrbeti za zmanjšanje izostanka z dela, zmanjšuje poškodb pri delu, za preprečevanje poklicnih bolezni ter prehodnih in trajnih posledic bolezni, poškodb pri delu in poklicnih bolezni.

Iste naloge morajo izvrševati tudi pooblaščen zdravniki to je tisti, ki so jih pooblastili, da za gospodarske organizacije vršijo funkcijo obratne ambulante.

Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo se bo preselila v nove prostore S tem bo nudena sodobna nega ter zdravstveno varstvo ženam porodnicam in novorojenčkom naše in deloma sosednjih občin. V novih pogojih bo kolektiv lahko izpeljal najboljšo organizacijo dela in sodobne metode zdravljenja.

Institut za tuberkulozo Golnik je strokovno-metodološki center za usmerjanje boja proti tuberkulozi. V ta namen razpolaga tudi z obsežnim diagnostičnim laboratorijem, epidemiološkim oddelkom in hospitalom. Izdelal bo strokovno-metodološke smernice za pristop k dokončni eliminaciji tuberkuloze, kot družbene bolezni v Sloveniji. V ta namen bo posredoval protituberkulozni službi strokovna navodila za intenzivne ukrepe tako v pogledu zdravljenja kot preprečevanja tuberkuloze. Slovenija je prva republika v naši državi, ki si je zastavila cilj iztrebljanja tuberkuloze kot socialne bolezni.

Institut bo formiral tretji oddelk za zdravljenje netuberkuloznih pljučnih obolenj in bo v sodelovanju z zavodom za zaščito dela pričel intenzivneje proučevati zgodnjo diagnostiko, funkcionalno diagnostiko in zdravljenje poklicnih obolenj dihal.

V tem letu bo dokončal fluorografsko akcijo, s katero bo prebivalstvo Slovenije že tretjič v celoti fluorografrano.

Zavod ima v tem letu planirane investicije v skupni višini 65.000.000 din in to iz lastne amortizacije 25 milijonov iz kredita Medobčinskega zdravstvenega investicijskega sklada 20 milijonov, iz dotacije republike 20 milijonov.

Lekarna Kranj. Potrebno bo dograditi v Kranju začeto stavbo za Centralno lekarno.

Specialna bolnica za očesno tuberkulozo Jezerko naj zaradi čim boljšega poslovanja zavoda s pogodbo za daljše razdobje z organom upravljanja stavbe, v kateri zavod posluje, to je z gostinskimi podjetjem Dom na Jezerskem, precizira medsebojne odnose.

Zavod bo naročil izdelavo načrta za novogradnjo bolnice na Jezerskem. Stroške za načrt bo kolektiv kril iz lastnih sredstev (5.000.000 din).

21. SOCIALNO VARSTVO

Izhajajoč iz dosedanjega razvoja ter smernic, ki jih določata Resolucija zvezne skupščine ter Priporočilo republiške skupščine, je predlog smernic oziroma nalog za to področje za leto 1964 sledeč:

Varstvo otrok in mladine

Splošni koncept razvoja otroškega varstva, upoštevajoč mentalno higiensko in vzgojne principe ter ekonomske zmogljivosti naše skupnosti, nakazuje sledečo smer razvoja te oblike družbene pomoči družini:

- v razvijanje preprostejših oblik varstva,
- v prenašanje organiziranega varstva šolskih otrok na osnovne šole.

c) na posebno vlogo krajevnih skupnosti kot vsklajevalca vseh nalog na tem področju.

Analiza stanja otroškega varstva v komuni je pokazala, da sedanje oblike in kapacitete varstva še zdaleč ne ustrezajo dejanskim potrebam, kajti v organizirano varstvo je zajetih od skupnega števila 10.519 otrok do 15. leta starosti le 3,8 %.

Da bi lahko čimprej zajeli v varstvo vse otroke, ki jim je zaradi zaposlenosti obeh staršev organizirano varstvo nujno potrebno in z dostili željam staršev po varstvu njihovih otrok, je v letu 1964 potrebno uresničiti sledeče naloge:

— Preprostejše oblike varstva v blokih naj se organizirajo v novogradnjah na vseh območjih krajevnih skupnosti v mestu, ker blokovski sistem gradnje nudi za to obliko varstva največ ugodnih pogojev. V večjih naseljih na podeželju pa je treba organizirati varstvo centralno, vendar je treba iskati rešitev v že obstoječih objektih in izvajati varstvo po sistemu preprostejših oblik varstva;

— materialni pogoji za izvedbo naloge so prostori v stavbah, prostori za igrišča in materialna sredstva, ki naj jih v te namene dobe tiste KS, ki bodo pristopile k organizaciji navedenih oblik varstva;

— VVU je treba usmeriti v pomoč pri organiziranem izvajanju varstva v preprostejših oblikah Postanejo naj strokovni centri za vodenje varstva predšolskih otrok. Eno izmed obstoječih ustanov v Kranju je treba usposobiti za sprejemanje oziroma za varstvo laže obolelih ali rekonvalescentnih otrok;

— komisije za varstvo družine, pri KS je treba kadrovsko in organizacijsko okrepiti ter jim nuditi strokovno pomoč pri urejanju koordinacije z vsemi odgovornimi činitelji na področju varstva v KS (starši, občani, družbene organizacije, VVU, šola) ter pri organizaciji novih oblik varstva. Obenem je treba s pomočjo komisij pristopiti k organizaciji mreže prostovoljnih socialnih delavcev v KS;

— treba je doseči koordinacijo služb, ki se direktno bavijo z varstvom in vzgojo otroka (VVU, šole, Center za socialno delo, patronažna služba, skrbstveni organ, DPM); službe, ki načrtujejo gradnjo novih naselij, naj obvezno vnašajo v načrte, poleg ostalih objektov za zadovoljevanje vsakodnevnih potreb prebivalcev novih naselij na prvem mestu objekte, prostore v blokih in igrišča za varstvo vseh starostnih skupin otrok. Pri gradnji: sol in načrtovanju njihovih kapacitet morajo upoštevati vzgojno-varstvene oddelke za učence s potrebnimi površinami in prostori za celodnevno bivanje, vključujoč učence, prehrano in rekreacijo. Te službe naj načrtovanje novogradenj koordinirajo s službami in organizacijami, ki skrbje za varstvo otrok. Občinska skupščina mora zagotoviti, da se bodo obvezno tudi zgradili v načrtih predvideni objekti za varstvo otrok;

— VVU na Jezerskem in v Stražišču ter one, ki jo gradi podjetje Tekstilindus v Stražišču, se morajo v letu 1964 usposobiti in pričeti z delom. Območje, ki ga vsako od teh bodočih VVU zajema, je po varstvu otrok izredno problematično in terja čimprejšnje rešitve; s podjetjem Tekstilindus pa je potrebno skupno proučiti, ali ni primerno, da bi bil tudi vrtec, ki ga predvidevajo v Samskem domu v Stražišču, odprtega tipa. Pri VVU Tatjana Odrove je treba urediti otroško igrišče.

Rejništvo kot ena izmed oblik varstva otrok je potrebno zato, ker ustanove ne morejo popolnoma nadomestiti družinske atmosfere, ki pa je za razvoj otroka nujno potrebna. Za načrtno delo v zvezi z rejniško službo je treba:

— izvesti analize rejništva v občini Kranj ter na podlagi te analize izdelati program razvoja rejniške službe;

— evidentirati primere črne reje ter ugotoviti primernost rejniških družin;

— s pomočjo ostalih strokovnih služb v občini pričeti izvajati sistematičen nadzor nad telesnim in duševnim razvojem rejčev ter pristopiti k vzgoji sedanjih in novih rejčev.

Komisija za kategorizacijo otrok z motnjami v razvoju je organizirano in sistematično obdelovala problem svojega področja. Da bi se to delo nadaljevalo, je treba:

— končati vse primere, ki iz kakršnihkoli razlogov še niso prišli do obravnave in na ta način priti do natančnega številčnega stanja razvojno motenih otrok ter vsem nuditi ustrezno pomoč za rehabilitacijo v dozdaj možnih oblikah;

— preiti na sistematični pregled vseh predšolskih razvojno motenih otrok ter zagotoviti ustrezno pomoč pravočasno; to iz osnove, da je pomoč defektnemu otroku tembolj uspešna, čimprej je nudena; v poštev torej pridejo otroci od rojstva naprej, vsekakor pa od drugega leta starosti; primere naj obvezno prijavlja zdravstvena služba;

— preiti na boljše konkretne analize možnosti in oblik rehabilitacije prizadetih otrok;

— ob analizi potreb je proučiti tudi profile posebnih ustanov in v celoten obseg vskladiti ter določiti tudi profile že obstoječih ustanov;

— prijave kažejo, da je mnogo otrok napotnih na komisijo za kategorizacijo, čeprav ne gre za defektnost, ki jih obsegajo dosežani predpisi; to so največ laže duševno prizadeti, socialno ogroženi in vzgojno zanemarjeni (družbeno neprilagojeni) otroci; ker ti otroci prav tako predstavljajo resen družbeni problem in s svojo neprilagojeno aktivnostjo najbolj pritegujejo za seboj pozornost javnosti, je zato naloga Centra za socialno delo, da v naslednjem letu tudi organizira vzgojno svetovanje in prouči možnosti za kompleksen obseg otrok, motenih v razvoju, v posebni ustanovi. S tem bo potrebno določiti tudi profil Prehodnega mladinskega doma v Preddvoru.

Center za socialno delo naj prevzame od upravnega organa občinske skupščine še preostale strokovne zadeve posameznih referatov, ki jih še vršijo ti organi.

— Centru za socialno delo naj se zagotovijo potrebni prostori, kadri in finančna sredstva tako, da bo po družbenem planu naložene naloge lahko uspešno opravil.

Nujno pa je treba izvesti tudi naslednje preventivne akcije:

— da se ugotovi pogostnost vzrokov delinkvence, bo Center sestavil analizo mladinske delinkvence v občini Kranj; Center bi s tem prevzel vlogo koordinatorja tako, da bi bilo sprojanje preventive na področju socialnega dela etno in smotrno;

— za uspešno izvajanje strožjega nadzora organizirati za vsak primer posebej prostovoljnega socialnega delavca, ki bo po načrtu, sestavljenem v Centru, izvajal nadzor in poročal o ukrepih in ponašanju mladoletnika;

— organizirati v Prehodnem mladinskem domu v Preddvoru disciplinski center za mladoletnike z območja občine;

— za mesto Kranj je tudi treba proučiti problem mladinske prehrane, tako da se v letu 1964 dokončno reši koncept njene organizacije ter da se nato pripravijo načrti. Zlasti bo treba poskrbeti za povečanje zmogljivosti obrata družbene prehrane v Dijaškem domu na Zlatem polju ter po usposobitvi obrata družbene prehrane Center preusmeriti gojence Vajenskega doma na ta obrat s tem, da se jim dodelijo jedilni prostori v sedanji Ljudski kuhinji, hrana pa tja dovaža iz Dijaškega doma.

Vse večji poudarek, kateri se daje reševanju socialne problematike v komuni Kranj terja njeno načrtno in kompleksno reševanje. To pa zahteva strokovno usposobljene kadre — socialne delavce. Ker je ta problematika najbolj kritična pri mladini, zahteva ravno v šolah hitrega ukrepanja; zato je v letu 1964 šole treba zainteresirati, da prično štipendirati kader za socialne delavce.

Varstvo odraslih

V skrbi za borce NOB je potrebno:

— sistematično reševati skupaj z družbenimi in drugimi organizacijami v občini vse socialne probleme in probleme zaposlovanja borcev in njihovih družin tako, da je težišče reševanja na problemih starih in onemoglih borcev ter invalidov in otrok padlih in po vojni umrlih borcev;

— ustanoviti sklad za borce, ki bo reševal v širšem obsegu materialne probleme zaščite borcev in med drugim tudi omogočil povečanje obsegov in višino priznavalnin;

— preskrbeti za borce NOB 60 stanovanj iz fonda stanovanj, ki jih gradi občina;

— urejevati in pospeševati dodelitev stanovanj za vse borce, ki so zaposleni v gospodarskih organizacijah, pri teh organizacijah.

Več pozornosti in skrbi je treba posvetiti stari in onemoglim ter socialno ogroženim s tem, da se organizacijsko in kadrovsko okrepi

preventivne oblike varstva v krajevnih skupnostih;

— pri tem je treba skrbeti za smotrno reševanje problematike ostarelih in delancemožnih kmetov tako, da se iščejo nove oblike pomoči kot so nega na domu in druge pomoči;

— povečati je treba tudi družbeno denarno pomoč občine tistim osebam, ki žive izključno od tega, v povprečju za 20%;

— proučiti je treba stanovanjske razmere upokojencev in v najnujnejših primerih zagotoviti ustrezna stanovanja iz občinskega stanovanjskega fonda.

Delovne organizacije naj posvetijo posebno skrb vključevanju v okolje in ostalim socialnim problemom sezonskih delavcev.

Preprečevanju alkoholizma morajo posvetiti posebno pozornost vse družbene in delovne organizacije, v okviru širše družbeno-politične skupnosti pa je tudi treba zagotoviti dovolj možnosti za zdravljenje alkoholikov v ustreznem zavodu.

Na področju družbene prehrane je treba:

— usposobiti za delovanje samopostrežno restavracijo na Stritarjevi ulici;

— urediti kuhinjo v samskem domu Tekstilindustrija ter skupno s podjetjem proučiti možnost, da bi bil obrat odprtega tipa.

Nadalje je tudi treba v mestu Kranju proučiti problem pralnice ter pri tem zlasti možnost formiranja centralnega obrata za vse tovrstne usluge.

V Domu oskrbovancev Preddvor je treba nadaljevati adaptacije po predvidenih načrtih.

Z ozirom na izvršitev gornjih nalog, ki so važen faktor v skrbi za človeka, mora socialno-varstvena dejavnost dobiti tudi močnejšo materialno osnovo. To se odraža v proračunu občine in v novo ustanovljenem skladu za borce.

III. DEL

UKREPI IN PRIPOROCILA

1. PRORACUNSKI PRISPEVEK IZ OSEBNEGA DOHODKA

Casopisno podjetje Gorenjski tisk, Invalidske delavnice, stanovanjske skupnosti ter obrati družbene prehrane se oprostitjo plačevanja tistega dela proračunskega prispevka, ki gre v proračun občine.

2. GOSPODARSKE ORGANIZACIJE, KI PLAČUJEJO PAVŠALNI PRISPEVEK IZ DOHODKA

V letu 1963 se določijo pavšalne obveznosti iz dohodka naslednjim gospodarskim organizacijam:

a) s področja obrti: Tehnica, Tapetništvo, Kamnoseštvo, Steklarstvo, Pleskarstvo, Obrtno podjetje Cerklje, Drogarija-optika, Dimnikarsko podjetje, Predilnica volne Naklo, Brivsko-frizerski salon, Elektrotehnično podjetje, Kovinsko obrtno podjetje, Gorenjska oblačilnica, Puškarina, Lekarna;

b) s področja komunalne dejavnosti: Elektro, Komunalni servis, Vodovod, Javna skladišča v izgradnji, Kinematografsko podjetje, Pekarna;

c) s področja gostinstva in turizma: vse gostinske gospodarske organizacije in obrati družbene prehrane.

Te gospodarske organizacije bodo v pavšalnem znesku plačevale naslednje obveznosti:

— obresti od poslovnega sklada, razen pri gostinstvu,

— prispevek iz dohodka,

— 5% sklad skupne rezerve,

— prispevek družbenemu investicijskemu skladu.

Določijo se naslednja načela za pavšalni obračun družbenih obveznosti gospodarskih organizacij s področja obrti, komunalne dejavnosti in gostinstva za leto 1964:

1. Osnova za določanje pavšalnih obveznosti posameznim gospodarskim organizacijam je plan podjetja za leto 1964, vskladen z osnovnimi proporcijami družbenega načrta občine za leto 1964 za ustrezno panogo.

2. Pavšalno obveznost predstavlja: pri izključno stalnih dejavnostih 50%, v gostinstvu

75, v ostalih pa 85% izračunanih obveznosti po rednem obračunu.

3. V primeru ugotovitve neopravičenega dvigovanja cen (pod neupravičenim dvigovanjem cen se smatra vsako dvigovanje cen, na katero ne vplivajo cene materiala) morajo pristojni sveti, ki so sprejeli načela za pavšaliranje, zahtevati od oddelka za finance, da prično postopek za revizijo spremembe pogodbe o pavšalu.

4. Zneski iz pavšalnih obveznosti se stekajo v posebni sklad za razvoj obrti, komunalnih podjetij in gostinstva.

5. Razpoložljiva sredstva sklada se uporabljajo v smislu odločbe namensko za kreditiranje panog, proporcionalno z vložnimi sredstvi po programu razvoja.

6. Pavšalne obveznosti zapadejo v plačilo zadnjega v tromesečju z izjemo zadnjega obroka, ki zapade v plačilo 15. decembra 1964.

3. SKLADI

a) Stanovanjski sklad	v 000 din
Dohodki	
1. Preostala sredstva iz leta 1963	93.183
2. Redni priliv	
4% prispevek gosp. organizacij	401.000
4% prispevek državnih organov in ustanov	118.000
4% prispevek ostalih	19.132
del najemnine poslovnih prostorov	44.200
amortizacija hiš družbene lastnine	20.000
conska razlika	8.000
obresti od posojil	50.500
dohodnina privatnih hiš	49.800
dohodki od prodanih hiš SLP	1.300
3. Anuitete od danih posojil	135.100
4. Posojila sklada SRS	33.409
5. Udeležba in posojila na račun ostale udeležbe	129.403
	1.103.032

Izdatki

1. Posojila družbenim pravnim osebam	304.300
Posojila zadrugam in individualnim graditeljem	150.000
2. Posojila za poslovne prostore	54.200
3. Posojila za komunalne naprave	8.000
4. Lastno financiranje	570.032
5. Stroški	16.500
	1.103.032

b) Investicijski sklad v 000 din

Dohodki	
Prenos iz leta 1963	
— neizkoriščeno za osnovna sredstva	23.065
— neizkoriščena namenska sredstva (4 el. en. + 10 Petrol)	14.000
— neizkoriščeno za obratna sredstva	— 37.065
Sproščena obvezna rezerva:	
— po zveznih predpisih iz l. 1963	20.386
— po republiških predpisih iz leta 1962	13.686
Nerazporejena sredstva iz l. 1963	180.875
	252.012

Predvideni priliv v letu 1964:

— iz prispevka gospodarskih organizacij	120.000
+ obresti od posojil	20.000
— odplačila posojil	80.000
— posojila gospodarske organizacije (Petrol)	30.000
— dotacija za turizem	14.000
	264.000
	516.012

Izdatki sklada

— vračila posojil gospodarskim organizacijam	23.000
— obresti federaciji	40.000
— provizija banki	1.000
— 10% posojilo federaciji	26.400
— prispevek za Skopje — 2%	5.000
— storno pavšalnih prispevkov v letu 1963	55.461
	365.151

Za kreditiranje

Namenska razdelitev sredstev Za osnovna sredstva	
— neizkoriščeno iz leta 1963	37.065
— 65 % od nerazporejenega v letu 1963	103.666
— posojila gospodarskim organizacijam za osn. sredstva	30.000
— dotacije za turizem	14.000
— za udeležbo k OIF-u	29.948
— 65 % od prostega priliva 1964 (zmanjšane za OIF in vračila posojil GO)	37.064
Za obratna sredstva	251.763
— 35 % od nerazporejenega v letu 1963	55.820
— 35 % od prostega priliva 1964 (zmanjšane za OIF in vračila posojil GO)	19.968
Nerazporejena sredstva priliva 1964 zmanjšane za izdatke	37.600
Skupaj	365.151
Obstoječe obveze DIS-a v 1. 1964	
Za osnovna sredstva	
Sredstva za udeležbo k OIF-u	29.948
Obveznice za turizem	12.000
Gorenjski tisk	80.000
Obveznice za Iskro:	
— za osnovna sredstva	97.000
— za obratna sredstva	41.000
Za obratna sredstva	259.948
IBI Kranj	9.765
Vino Kranj	10.000
19.765	
Skupaj	365.151
c) Sklad skupnih rezerv gospodar. organizacij	
Dohodki	
v 000 din	
1. Prenos iz leta 1963	
— neizkoriščena sredstva	1.057
2. Prispevek gospodarskih organizacij v letu 1964	59.577
60.634	
Izdatki	
1. Neporavnane obveznosti za leto 1963 in tranše za leto 1964	60.634
60.634	
č) Kmetijski sklad	
v 000 din	
Dohodki	
1. Prenos iz leta 1963	
— saldo 1. januarja 1964	25.447
— rezerva iz leta 1963	10.720
2. Dohodnina, zakupnina in davek od razreza	70.000
106.167	
Izdatki	
1. Neporavnane obveznosti iz 1. 1963	43.316
2. Za Skopje 2 %	2.100
3. Rezerve po zveznih predpisih (10 %)	7.000
52.146	
Razpoložljivo	53.751
d) Gozdni sklad	
Dohodki	
10 % obvezna rezerva iz leta 1963	6.609
Predvideni dotok v letu 1964	64.000
70.609	
Izdatki	
1. Rezerva po zveznih predpisih 10 %	6.400
2. Za Skopje 2 %	1.400
3. Neporavnane obveznosti iz leta 1963	4.497
12.297	
Razpoložljivo	58.312
e) Sklad za razvoj obrti, gostinstva in komunalne dejavnosti	
v 000 din	
Dohodki	
1. Saldo 1. januarja 1964	179.187
2. Deblokirana sredstva iz leta 1963	19.909
3. Priliv v letu 1964	150.000
349.096	
Izdatki	
1. Rezerva po zveznih predpisih	15.000
Razpoložljiva sredstva leta 1964	334.096
349.096	
f) Bančna sredstva	
Sredstva 20 % hranilnih vlog	40.000
Kreditni sklad banke	220.000
Vračana sredstva	60.000
Skupaj	320.000

Za dajanje investicijskih kreditov v gospodarstvu, za naložbe, s katerimi se doseže hitro vračanje sredstev, za pospeševanje izvoza itd.

g) Komunalni sklad	
v 000 din	
Dohodki	
1. Sredstva iz preteklega leta	3.928
Vrnjena sredstva omejitve	10.959
2. Priliv sredstev v letu 1964	388.000
Skupaj	402.887

Izdatki	
1. 10 % obvezne rezerve	37.900
2. Za Skopje 2 %	7.800
3. Neporavnane obveznosti iz leta 1963	33.000
78.700	
Razpoložljiva sredstva v letu 1964	324.187
h) Sklad za šolstvo	
v 000 din	

Dohodki	
1. Saldo 1. januarja 1964	67.895
2. Priliv v letu 1964	656.989
724.884	
Izdatki	
1. 2 % Za Skopje	10.150
Razpoložljivo v letu 1964	714.734

i) Sklad za telesno-vzgojno dejavnost	
v 000 din	
Dohodki	
1. Saldo 1. januarja 1964	2.721
2. Deblokirana sredstva iz leta 1963	3.528
3. Priliv sredstev v letu 1964	33.800
40.049	
Izdatki	
1. Redna 10 % rezerva	3.380
2. Za Skopje 2 %	676
3. Neporavnane obveznosti iz leta 1963	999
5.055	
Razpoložljivo v letu 1964	34.994

j) Sklad za kulturno-prosvetno dejavnost	
v 000 din	
Dohodki	
1. Saldo 1. januarja 1964	4.512
2. Deblokirana sredstva iz leta 1963	9.033
3. Priliv sredstev v letu 1964	92.000
105.545	
Izdatki	
1. Redna 10 % rezerva	9.200
2. Za Skopje 2 %	1.840
3. Neporavnane obveznosti iz leta 1963	139
11.179	
Razpoložljiva sredstva v letu 1964	94.366

k) Gasilski sklad	
v dinarjih	
Dohodki	
Sredstva preteklega leta	
Na računu sklada	50.000
Na račun omejitve	550.000
600.000	
Dohodki v tekočem letu	
Prispevek Zavarovalnice	5.870.000
5.870.000	
Skupaj dohodki	6.470.000
Izdatki	
Izdatki za adm. sklada	100.000
Funkcionalni izdatki:	
Prisp. k vzdrž. gas. domov	1.000.000
Prisp. k gradnji gas. bazenov	600.000
Popravilo motornih brizgaln	600.000
Strokovna vzgoja	640.000
Preventivna služba	300.000
Nabava opreme — prispevek	1.000.000
Nabava siren — prispevek	220.000
Prispevek k izgradnji Skopja 2 %	90.000
4.450.000	
Odplačilo posojila	1.920.000
1.920.000	
Skupaj izdatki	6.470.000

4. MEDOBCINSKA KOMUNALNA BANKA IN KREDITIRANJE	
1. Upravni odbor banke naj pri dodeljevanju kreditov iz sredstev družbenega investicijskega sklada, sklada za razvoj obrti, gostinstva in komunalnih podjetij in iz tistega dela sredstev kmetijskega sklada ter sklada skupnih rezerv, ki je po programu namenjen za kredite, upošteva:	
a) smernice družbenega plana za razvoj posameznih panog, podjetij in družbenih služb,	

b) ekonomičnost in rentabilnost predvidenih investicij na osnovi investicijskih programov, potrjenih od ustreznih svetov skupščine občine,

c) prednost tistih gospodarskih organizacij, ki so ji vročila svoja prosta sredstva.

2. Bančna sredstva naj banka usmerja v financiranje področnega programa, vsklajenega s programom investicij SR Slovenije.

3. Posli dolgoročnega kreditiranja banke morajo voditi v skladu s predpisi naslednje družbene sklade:

a) družbeni investicijski sklad,

b) sklad za razvoj obrti, gostinstva in komunalnih podjetij,

c) kmetijski sklad,

č) sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij,

d) sklad za zidanje stanovanjskih hiš.

O stanju skladov je potrebno mesečno obveščati organe skupščine občine.

5. PRORACUN

V letu 1964 bo občina Kranj razpolagala predvidoma z 2.260.903.000 din proračunskih dohodkov.

Za zagotovitev teh sredstev je določena udeležba občine po posameznih vrstah dohodkov takole:

a) Na deljivih dohodkih: (proračunski prispevek iz osebnega dohodka v gospodarstvu in izven gospodarstva, dohodnina, doklade, administrativne takse, prometni davek privatnikov, vrednotnice, prometni davek od alkoholnih pijač v trgovini in gostinstvu, občinski prometni davek od gostinstva, občinski prometni davek od maloprodaje) — 38,5 odstotka

b) Na nedeljivih dohodkih: (davek od osebnega dohodka, dopolnilni proračunski prispevek iz osebnega dohodka, občinski prometni davek privatnikov, del občinske doklade kmetov, občinske doklade samostojnih poklicev, občinske takse, davek na tujo delovno silo, občinski prometni davek od maloprodaje nad 3 odstotke, občinski prometni davek od alkoholnih pijač, dohodki uradov in ustanov, davek na dediščine in darila, ostali dohodki) — 100 odstotkov

c) Na posebnih dohodkih: (prenos presežkov proračunskih dohodkov iz leta 1962 in sproščene blokacije) — 100 odstotkov (na pripadajočem delu od dohodkov, ki se dele po posebnem predpisu) — 100 odstotkov.

IV. DEL

KONČNA DOLOČBA

Ta družbeni plan velja od 1. januarja 1964. št.: 30-1/1964-2

Kranj, dne 30. januarja 1964

Predsednik:

Martin Košir l. r.

30.

Na podlagi 39. člena zakona o proračunih in o financiranju samostojnih zavodov (Uradni list FLRJ, št. 52/59) je skupščina občine Kranj na seji dne 30. januarja 1964 sprejela

ODLOK

o proračunu občine Kranj za leto 1964

1. člen

Proračun občine Kranj (občinski proračun) za leto 1964 zajema:

I. Dohodke v znesku	2.260.903.000
ki se zmanjšujejo za:	
— medobčinski cestni sklad	104.458.000
— medobčinski šolski sklad	159.436.000
1. Sredstva za finančni načrt upravnih organov skupščine občine Kranj	242.453.000
2. Sredstva za finančni načrt občinskega sodišča Kranj	29.358.000
3. Sredstva sklada za:	
— šolstvo	656.974.000
— kulturno prosv. dejavnost	83.017.000
— telesno vzgojno dejavnost	30.458.000
— kmetijstvo	70.000.000
tako, da ostane za financiranje proračuna	884.749.000
Od tega znaša 10 % posebna proračunska rezerva	126.728.000
Čistj dohodek za financiranje proračunskih izdatkov	758.021.000
II. Izdatke v znesku	758.021.000

2. člen

Sredstva za financiranje izdatkov organov, pri katerih bo napravljen preizkus, ali je mogoče zagotoviti državnim organom sredstva za delo po načelu dohodka in ali je po teh načelih možna njihova notranja delitev, se bodo v letu 1964 formirala iz udeležbe na skupnih virih dohodkov občinskega proračuna, ki znašajo 1.099.560.000 takole:

- a) za finančni načrt upravnih organov skupščine občine Kranj — 22,05 odstotka
b) za finančni načrt občinskega sodišča Kranj 2,67 odstotka

Poleg dohodkov, določenih v prejšnjem odstavku, pripadajo upravnim organom skupščine občine Kranj poleg prenesene obvezne rezerve iz leta 1963 v višini 27.189.963 din tudi dohodki, ki predstavljajo povračilo plačanih osebnih in materialnih izdatkov, in sicer:

refundacije socialnega zavarovanja, plačila za storitve v garažah in v strojepisnici, plačila za uporabo prostorov v občinski stavbi (razsvetljava, kurjava, telefon, čiščenje itd.) ter dohodki uradov in ustanov, ki se financirajo iz operativnih izdatkov (stroški postopka, prodaje tiskovin itd.), občinskemu sodišču pa pripadajo dohodki iz refundacije socialnega zavarovanja ter prenesena obvezna rezerva iz leta 1963 v višini 3.233.076 dinarjev.

Sredstva za financiranje izdatkov sklada za kulturno in prosvetno dejavnost in sklada za telesno vzgojno dejavnost se bodo v letu 1964 formirala iz udeležbe na skupnih virih dohodkov proračuna občine, in sicer:

- sklad za kulturno prosvetno dejavnost 7,55 %
— sklad za telesno vzgojno dejavnost 2,77 %

Medobčinska sklada za strokovno šolstvo in za ceste formirata dohodke v višini:

- medobčinski sklad za strok. šolstvo 14,50 %
— medobčinski cestni sklad 9,50 %

3. člen

V sklad za šolstvo se v letu 1964 stekajo sredstva iz udeležbe na vseh proračunskih dohodkih, ki se formirajo v letu 1964 v višini — 29,13 odstotka.

4. člen

Od nedeljivega dela pobranih občinskih doklad od kmetijstva v letu 1964 pripada:

- proračunu občine Kranj 41,0 %
— kmetijskemu skladu občine 59,0 %

5. člen

Sredstva obvezne proračunske rezerve, formirane v letu 1964, se četrtletno prenašajo v korist finančnih načrtov ter skladov za kulturno prosvetno in telesno vzgojno dejavnost v razmerju udeležb na proračunskih dohodkih.

6. člen

Pavšalirane obveznosti gospodarskih organizacij pripadajo v celoti skladu za obrt, gostinstvo in komunalno dejavnost.

7. člen

Odredbodajalec za občinski proračun je tajnik Skupščine občine Kranj, za sredstva posamezne krajevne skupnosti pa predsednik krajevne skupnosti.

8. člen

Svet za plan in finance skupščine občine je pooblaščen, da razporeja sredstva proračunske rezerve za premalo predvidene izdatke po posameznih postavkah proračuna in dovoljuje izplačila za izdatke iz proračunske rezerve do višine 90 odstotkov letnega plana proračunske rezerve.

9. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem vestniku Gorenjske, uporablja pa se od 1. januarja 1964.

St.: 400-04/64-2

Kranj, dne 30. januarja 1964

Predsednik
Skupščine občine Kranj
Martin Košir i. r.

Delovne organizacije

7.

Volilna komisija komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev za območje občine Kranj, Skofja Loka in Tržič

razpisuje

na podlagi določil 30. in 31. člena uredbe o sestavi in načinu volitev skupščin skupnosti socialnega zavarovanja delavcev (Uradni list LRS, št. 25/62)

NADOMESTNE VOLITVE,

ki se opravijo dne 26. februarja 1964 v naslednjih volilnih enotah:

- Volilna enota št. 4 občine Kranj za gospodarsko organizacijo »Planika« Kranj
- Volilna enota št. 10 občine Kranj za občinsko skupščino Kranj, za tajništvo za notranje zadeve in za Komunalni zavod za socialno zavarovanje Kranj, Skupščina okraja Ljubljana — izpostava Kranj
- Volilna enota št. 21 občine Kranj za društvo upokojencev občine Kranj
- Volilna enota št. 5 občine Skofja Loka za podjetje Ljubljana-transport, poslovna enota Skofja Loka, za komunalno podjetje Skofja Loka, za železniško postajo Sk. Loka, za podjetje Odeja Skofja Loka, za kmetijsko zadruzo Skofja Loka, za podjetje Mesarija Skofja Loka, za zavod za zaposlovanje invalidnih oseb Skofja Loka, za stanovanjsko skupnost Skofja Loka, za podjetje Obnova — obrat Skofja Loka.
- Volilna enota št. 10 občine Skofja Loka za društvo upokojencev v Skofji Loki, Gorenji vasi in Zeleznikih.
- Volilna enota št. 3 Tržič za gradbeno podjetje, za SGP Slovenija ceste — gradbišče Ljubelj, za podjetje za urejanje hudournikov Ljubelj, za SGP »Projekt« Kranj, gradbišče Tržič, za stanovanjsko skupnost Center, za komunalno podjetje, za gozdne obrate v Tržiču, za kmetijsko zadruzo Tržič — sedež Križe, za železniško postajo, za ŽTP, Kurilnica Ljubljana, obrat Tržič, za podjetje »Varnost« obrat Tržič, za tovarno lenpenke Tržič.

Predsednik komisije:
Stanko Vrtovšek i. r.

Izdaja »Uradni vestnik Gorenjske«, Kranj — Urednik Mija Bertonec — Tiska Casopisno podjetje »Gorenjski tisk« v Kranju — Uredništvo in uprava: Kranj, Trg revolucije št. 1, tel. 39-01, interno 44.

Pregled dohodkov in izdatkov proračuna občine Kranj za leto 1964

Del	Dohodki	Skupaj	Del	Izdatki	Skupaj
1	Skupni viri dohodkov	229.039.000	1	Prosveta in kultura	44.560.000
2	Viri dohodkov, ki se dele po posebnih predpisih	13.865.000	2	Socialno varstvo	51.550.000
4	Posebni viri dohodkov	550.464.000	3	Zdravstvena zaščita	48.130.000
6	Dohodki organov in ustanov	1.598.000	5	Državna uprava in sodstvo	35.200.000
7	Prenesena sredstva iz preteklega leta	81.783.000	6	Komunalna dejavnost	159.280.000
8	Dotacije s posebnim namenom	8.000.000	7	Negospodarske investicije	10.000.000
	10 % posebna proračun. rezerva	884.749.000	8	Intervencija v gospodarstvu	18.500.000
		126.728.000	9	Dotacije:	
Ostaneček za pokritje izdatkov		758.021.000	— samostojnim zavodom	73.500.000	
			— skladom	11.000.000	
			— politič. in družb. organizacijam	52.200.000	
			— stanovanjskim skupnostim in DID-om	15.000.000	
			10	Obveznosti in garancije	194.553.000
			11	Obveznosti iz proračuna in proračunska rezerva:	
			— obveznosti iz prejšnjih let	4.548.000	
			— za nepredvidene in premalo predvidene potrebe	40.000.000	
			Skupaj izdatki	758.021.000	

